8578

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Nr. 25 (285) TORONTO, Ontario, 1955 m. birželio (June) mėn. 23 d. Kaina 10¢

Blogiau už blogiausia

Žmogus visada linkęs pasirinkti malonesnes džiaugsmo, bet ne vargo, ne pavojų dienas. Baisesnio dalyko už karą pasaulis nežino. "Nuo maro, bado ir karo gelbėk mus Viešpatie!" nuo amžių giedojo lietuvis bažnyčioje, bet vieną kartą jis to baisiojo karo troško ir džiaugėsi, kai jis prasidėjo. Lietuvis žinojo karo baisenybes, žinojo ką jis atneš jam pačiam, tačiau visokios baisenybės atrodė menkos prieš tą siaubingąją bolševikinę okupaciją, kuri jau ištisus metus buvo varginusi kraštą. Pirmosios sprogusios bombos, išmestos iš vokiečių lėktuvų lygiai prieš 14 metų, 1941 m. birželio 22 dieną, ne siaubą atnešė lietuviui, bet viltį. Žinojo lietuvis ir rudąjį nacį, žinojo jo išdidumą ir brutalumą, bet niekam nei į galvą neatėjo, kad jis galėtų būti baisesnis už čekisto naganu paremtą bolševikinę sistemą teroro ir genocido. Baisesnio dalyko juk negalėjo niekas nei išgalvoti. Lietuviui buvo aišku, kad yra tik du keliai — žūti ar sunykti bolševikiniame terore arba pakelti karo baisenybes, kurios bent išjudins iš esamos padėties ir atskleis naujų galimybių. Vargo, o gal ir kraujo auka, kiekvienam atrodė priimtinesnė, negu bolševikinė taika, kurioje niekas negalėjo būti tikras, kad gulęs į lovą galės pats atsikelti, kad nebus naktį išvestas atvykusių čekistų; kurioje kiekvienas matė sugriautą savąjį gyvenimą, matė sutrypta ir išniekinta viską, kas lietuviui buvo šventa, kuo jis gyveno, džiaugėsi ir didžiavosi.

Tai buvo pirmas atvejis visų amžių bėgy, kada lietuvis troško karo, juo apsidžiaugė ir pats, čiupęs ginklą, stojo valyti savojo krašto.

Bolševikai šiandien anų 1941 m. birželio 22 d. ir vėlesnių dienų nemėgsta prisiminti arba prisimena tik "pasalūniškus raudonarmiečių užpuolimus", "buržuazinių nacionalistų, diversantų, nacių tarnų fašistų" ir pan. Negi sakys, kad visa tauta sukilo prieš "išvaduotojus". O sukilo ne kažinkokie buržujai ar kapitalistai, bet kaip tik toji liaudis, kurios vardu bolševikai viską pridengti nori, kuriai viską priskiria. Net visas savo daromas baisenybes bei čekistų terorą. Sakosi tarnaują liaudžiai ir naikiną liaudies priešus. O teisingai dainavo R. Dandierinas: "O ta liaudis, kad ją biesas, pats didžiausias liaudies priešas"... Sukilėlių ir sukilėlių aukų tarpe matome kaip tik tą liaudį — darbininkus, dvarų kumečius, smulkiąją ūkininkiją ir visą Lietuvos jaunimą. Jie visi jautėsi nebegalėsią pakelti to išniekinimo savųjų idealų, jautėsi nebegalėsią ištverti tokioje teroro santvarkoje ir mielai pasirinko blogiausią galyką, ką pasauly galima kada užtikti — karą, nes norėjo išsivaduoti iš dar blogesnio.

Kas tuo metu buvo Lietuvoje, gerai prisimena anas nuotaikas, kurias dar sutvirtino bebėgančių čekistų įvykdytos baisios žudynės Rainių miškely, Praveniškių darbo stovykloje, Panevėžy, Zarasuose ir daugely kitų vietų. Už ką jie buvo iššudyti? Be jokios kaltės. Gal tai tik tam, kad dar ryškiau parodytų baisųjį bolševizmo veidą.

Sukilimas Argentinoje

PERONAS EKSKOMUNIKUOTAS. SUKILIMAS NEPAVYKO. PALEISTI SUIMTIEJI KUNIGAI

Praėjusį rudenį diktatoriaus Perono pradėta kova prieš Kat. Bažnyčią pasiekė didžiausią įtampą. Šv. Tėvas Pijus XII, ilgokai sekęs Perono laikyseną, priėjo išvadą, kad ji nesuderinama su katalikо įsitikinimais ir Peroną su visais bendradarbiais ekskomunikavo — išskyrė iš katalikų bendruomenės.

Su ekskomunikos paskelbimu beveik sutapo Argentinos laivyno ir aviacijos sukilimas. Tai sudarė įspūdį, kad ekskomunika jį iššaukė. Tikrovėje tai buvo tik supuolimas. Kaip patys sukilėliai pareiškė, sukilimas prieš Perono diktatūrą buvęs planuojamas jau prieš 3 metus. Tik buvo pasinaudota įtampos momentu. Matyt, buvo manyta, kad dabar sukilimas turės daugiausia paramos iš visuomenės ir kariuomenės pusės.

Kodėl Peronas puolė Bažnyčią?

Kaikas bando aiškinti Perono kovą prieš Kat. Bažnyčią pastarosios šaltumu a.a. Ievai Peronienei, kuri buvo Argentinoj labai populiarinama. Bet tai vargiai įtikėtina.

Kiti aiškina, esą Argentinos B-a atstovaujanti kapitalistinius sluogsnius, o Peronas su savo partija — darbininkus, ir todėl Perono susikirtimas su K. B-čia esąs kapitalizmo kova su darbininkija. Šis aiškinimas yra sovietinio pobūdžio, visiškai prasilenkias su tiesa. Nuo popiežiaus Leono XIII laikų, ėmus aštriai kilti socialinėms problemoms, K. B- atkreipė ypatingą dėmesį į darbininkiją visuose kraštuose. Ir Argentinoj Kat. Akcija savo veiklą nukreipė ypač į darbininkus. Tai pajuto Perono šalininkai ir dėl to žymia dalimi kilo susikirtimas. Kadangi Peronas remiasi neva darbininkais, neleidžia kitiems veikti jų tarpe. Vien dėlto buvo suimta daugybė kunigų ir pasauliečių. Be to, kiekvienas valdžioj įsitvirtinęs diktatorius neatsispiria pagundai pulti Bažnyčią, kuri nerodo noro lenktis. Ir Peronas, prisidengdamas neva B-os kišimusi į jo reikalus, paskelbė jai kovą: suėmė 85 kunigus, veiklesnius kat. pasauliečius, išleisdino B-čiai nepalankius įstatymus, uždraudė kat. spaudą, procesijas ir t.t. Visa tai sukėlė tikinčiosios visuomenės pasipriešinimą, kuris pasireiškė ypač viešomis demonstracijomis. Paskutinė jų įvyko Buenos Aires po Dievo Kūno iškilmių ir procesijos katedroj. Tikinčiųjų minia, nepaisydama uždraudimo, nužygiavo į Plaza de Mayo prie vyriausybės rūmų pareikšti protesto. Sekančią dieną, sekmadienį, peronistų - būrys puolė tikinčiuosius ant katedros laiptų, apmėtė akmenimis juos ir arkivyskupijos rūmus. Už demonstracijas buvo apkaltintas Buenos Aires vyskupas padėjėjas Mons. M. Tato ir ištremtas Italijon. Tai labai įkaitino kraštо nuotaikas.

Bombos ir padegtos bažnyčios

Tokia įtampa pasinaudojo laivyno ir aviacijos daliniai. Jų lėktuvai apmėtė bombomis Perono vyriausybės rūmus. Nei pats Peronas, nei kiti pareigūnai nebuvo paliesti. Žuvo apie 300, daugiausia civilinių ašmenų. Sausumos kariuomenė betgi pasiliko ištikima Peronui, ir sukilimas neišsiplėtė. Pralaimėję sukilėliai laivais ir 37 lėktuvais persikėlė Urugvajun, kur buvo internuoti. Peronistų šalininkai, keršydami padegė Buenos Aires centro bažnyčias, jų tarpe ir katedrą. Peronas už tai apkaltino komunistus. Savo radijo kalbose jis pareiškė nekovojąs su religija. Įsakė paleisti iš kalėjimų visus suimtuosius kunigus. Sukilėliai kad ir nenuvertė Perono, visdėlto jo pozicijas sukrėtė. Kalbama apie jo pasitraukimą. Krašto valdymą perėmė karinė junta su gen. Fr. Lucero priešaky.

LEIS IŠSTOTI IŠ SOV. SĄJUNGOS?

Vadinamoji Stalino konstitucija sąjungines respublikoms numato teisę išstoti iš Sovietų Sąjungos. Tačiau sunku tikėti estų tremtinių laikraščio "Voitlea" žiniai, jog esą ruošiamasi iš Sovietų Sąjungos išskirti ir padaryti "nepriklausomomis" satelitinėmis valstybėmis net 6 dabar sovietines respublikas, būtent Kareliją, Etsiją, Latviją, Lietuvą, Gudiją, Ukrainą. Taip, esą, pareiškęs vienas Sovietų Sąjungos pareigūnas pasprukęs į Suomijos Helsinki. Esą, suminėtosios respublikos turinčios virsti tokiomis pat satelitinėmis valstybėmis, kaip Rumunja ar Lenkija. Jei jau taip įvyktų, tai kas gi būtų su Moldavijos "respublika", kuri tuo būdu liktų nuo visos Sovietų Sąjungos atskirta?

KVIEČIA GRĮŽTI

Čekoslovakijos pasiuntinybė Otavoje paskelbė viešą kvietimą "The Montreal Gazette" visiems čekams ir slovakams grįžti tėvynėn, pažadėdama amnestiją tiems, kurie nelegaliai iš jos pasitraukė. Į tai Kanados parlamento atstovas E. Regier atkreipė usienio r. min. L. B. Pearson dėmesį. Pastarasis pareiškė manąs, kad Kanados čekai ir slovakai tokiu skelbimu nesusižavės ir nesiduos klaidinami. Esą, nėra jokios amnestijos politiniams kaliniams, o žadamoji amnestija pabėgėliams esanti ribota ir dviprasmė. Be to, esą tikra, kad kartą sugrįžusiems nebus leista vėl išvažiuoti užsienin.

KUR DĖJOT 223 RAŠYTOJUS?

Prieš kurį laiką Maskvoje vykusiam visos Sovietų Sąjungos rašytojų kongresui Niujorko ukrainiečių rašytojų sambūris "Slovo" pasiuntė telegramą, kurios pirmasis sakinys klausė: "Mes norime, kad MVD paaiškintų, kas atsitiko su 223 rašytojais bei poetais, kurie dingo iš Ukrainos literatūros?" Telegrama rašytojų kongresui, žinoma, nebuvo perskaityta, bet su ja dauguma rašytojų, be abejo, susipažino iš Amerikos Balso ukrainietiškųjų transliacijų. Telegramoje buvo duotas ir atsakymas. Buvo nurodyta, kad iki 1930 m. Ukrainoj savo kūryba reiškėsi 250 rašytojų, o po tų metų jau tik 36, o tų 223 likimas buvo šitokis: 17 buvo nužudyti, 8 patys nusižudė, 175 suimti ir ištremti arba užkišti kur į užkampį be jokios galimybės ką nors rašyti.

Niujorko ukrainiečiai ruošiasi paskelbti dokumentų rinkinį apie rašytojus kankinius.

LIETUVOS REIKALU VAŠINGTONE

ALT VYKDOMOJO KOMITETO ŽYGIS VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Birželio 13 ir 14 d. ALT Vykd. Komiteto nariai ir LAIC direktorė lankėsi Valstybės Departamente ir pas kaikuriuos Kongreso vadus patirti apie JAV poziciją Lietuvos klausimu būsimoje Keturių Konferencijoje ir gauti kiek galima tvirtesnės šio krašto paramos Lietuvos bylai.

Jie buvo priimti Valst. Sekr. padėjėjo pavaduotojo Mr. Walworth Barbor ir Lenkų, Pabaltiečių ir Čekoslovakų reikalų skyr. viršininko Mr. Harold C. Vedeler. ALT atstovai išdėstė savo pažiūrą Lietuvos ir apskritai Pabaltijo klausimu, ryšium su būsima Keturių Didžiųjų konferencija. Pareigūnai pareiškė palankią nuomonę dėl ALT pageidavimų ir pažadėjo perduoti juos Valstybės Sekretoriui Dulles.

Valstybės Sekretoriaus vardu buvo įteiktas memorandumas, kuriame prašoma pavergtų tautų klausimą kelti Keturių konferencijoje ir įsakmiai pažymėti, kad jų skaičiuje yra ir trys Pabaltijo kraštai.

Be to, ALT atstovai aplankė Atstovų Rūmų daugumos vadą kong. John McCormack, Senato Užsienio Reikalų Komiteto pirmininką sen. Walter F. George ir kai kuriuos kitus Kongreso narius, siekdami gauti paramos Illinois Senatoriaus Dirksen ir Atstovo Dodd rezoliucijoms; dalyvavo Atstovų Rūmų Taisyklių Komiteto posėdyje, kuriame vyko debatai Dodd rezoliucijos reikalu.

Pirmadienio vakare Lietuvos pasiuntinybėje įvyko pasitarimas Lietuvos reikalais, dalyvaujant Lietuvos pasiuntiniui Vašingtone, ALT Vykdomojo Komiteto nariams ir Lietuvos Laisvės Komiteto atstovui sekretoriui Dr. A. Trimakui. Pastarasis buvo tą pačią dieną dalyvavęs kaip lietuvių delegatas aštuonių pavergtų tautų delegacijoje Valstybės Departamente.

Prieš išvykdami iš Vašingtono, ALT Vykdomojo Komiteto nariai nuvyko į Amerikos Balso būstinę ir Lietuvos pavergimo 15 metų sukakties proga davė pareiškimus, kurie buvo pertransliuoti į Lietuvą.

ALT Vykdomojo Komiteto nariams esant Vašingtone, Valstybės Sekretorius paskelbė pabaltiečiams, jų krašto pavergimo sukakties proga, sekančio turinio pareiškimą.

"Siunčiu širdingus sveikinimus visiems tiems, kurie susirinko daugelyje Jungtinių Valstybių miestų paminėti tragiškųjų 1940 ir 1941 metų įvykių, kai buvo sunaikinta Pabaltijo valstybių nepriklausomybė ir jėga šioms tautoms atimtos pagrindinės teisės ir laisvės.

Amerikos tauta tvirtai tiki Pabaltijo ir kitų Rytų bei Vidurio Europos tautų apsisprendimo teise. Kai šis principas bus ne vien pripažintas žodžiu, bet ir respektuojamas darbais, bus padarytas didelis žingsnis į teisingą ir pastovią taiką".

ŽINGSNIS Į KOEGZISTENCIJĄ?

Birželio 16 d. Kanados spaudos agentūra CP paskelbė skaudžią žinią, kad Otavoje pabaltiečiams prie karo aukoms paminklo neduota leidimo padėt vainiką. Valstybės vicesekretorius Charles Stein, kuriam priklauso paminklo priežiūra (National War Memorial), pareiškęs, kad prie šio paminklo reikia apsiriboti tik Kanados karo aukų pagerbimu.

Prieš tai pabaltiečiai 5 metus iš eilės padėdavo vainiką prie paminklo. Viceministeris dėl to pareiškė, jog jis nežinąs, kas duodavęs leidimą. Į agentūros atstovo klausimą ar vyriausybė bijanti priekaištų dėl to, kad antisovietinė demonstracija įvyktų "valstybės nuosavybėje", viceministeris atsakė, kad tą klausimą reikėtų imti dėmesin, atseit, užvedė ant tikrosios draudimo priežasties.

Be abejo, tai rodo Kanados užsienio politikos vairuotojų norą vengti erzinti Kremliaus ponus. Gal būt ruošiamasi kokiam sandėriui?

Bet už ką gi žuvo Kanados kariai, kuriems tas paminklas pastatytas? Jie juk žuvo ne vien už Kanados laisvę, ne gindami jos sienas, bet dėl dar didesnio idealizmo, žuvo dėl viso pasaulio laisvės, kovoje prieš tironiją, kovėsi dėl augštųjų laisvės ir demokratijos idealų. O štai dabar neleidžiama ateiti prie jų paminklo prisiminti kitų tironijos aukų, žuvusių dėl tų pačių laisvės ir demokratijos idealų.

— **Hongkongas.** — Anksčiau atsisakę grįžti tėvynėn Korėjoj kovoję 3 JAV ir 2 Belgijos kariai, pabuvoję R. Kinijoj nusprendė grįžti namo.

Komunistų partija į kolūkius suvarytiems ūkininkams valdyti siunčia savo patikėtinius. Teoretiškai vad. kolūkiai yra kooperatyvai, kurie savo pirmininkus patys išsirenka, bet praktiškai jie yra skiriami ir šalinami partijos. Šį pavasarį Lietuvoje varoma didelė akcija už vad. kolūkių kadrų sustiprinimą ir į kolūkius siunčiama daug naujų žmonių. Į kolūkių pirmininkus mielai eina net augšti partijos bei administracijos pareigūnai, nes tai pelninga vieta — vien algos kolūkio pirmininkas gauna per mėnesį per 1000 rublių, kai to paties kolūkio baudžiauninkas tiek neuždirba nei per metus. Čia matome grupę vilniečių augštų pareigūnų partijos išsiųstų vykdyti sovietinės baudžiavos į kolūkius. Iš kairės dešinėn: F. Gaižauskas, mėsos ir pieno gaminių ministerio pav., J. Baronas, Vilniaus miesto kompartijos komiteto skyr. vedėjo pav., D. Kulijevas, elektros skaitiklių gamyklos kontrolės skyr. viršininkas, P. Jankus, verslinės kooperacijos tarybos finansų skyr. virš. pavad., J. Puljanauskas, mėsos ir pieno gaminių ministerijos juriskonsultas, V. Bugrovas, skaitiklių gamyklos planavimo skyr. virš., V. Charčenko, verslinės kooperacijos tarybos inspektorius, J. Juodis, Vilniaus miesto Stalino rajono komp. sekretorius.

Savaitės įvykiai

Trys didieji svarsto Vokietijos problemą. Artėjant keturių didžiųjų konferencijai Ženevoj liepos mėnesį padažnėjo diplomatiniai vizitai. Praėjusią savaitę Niujorke susitiko J. F. Dulles, Mac Millan ir A. Pinay — JAV, Britanijos ir Prancūzijos užs. reik. ministeriai. Jie svarstė jau anksčiau ekspertų paruoštą medžiagą keturių d. konferencijai. Vienas svarbiausių klausimų buvo Vokietija. Pasitarimuose šiuo klausimu dalyvavo ir kancleris Adenaueris, gavęs garbės daktaro laipsnį Harvardo un-te. Kitas vakarиečių užs. r. ministerių susitikimas įvyko San Francisco mieste, kur iškilmingai atšvęstas Jungt. Tautų gyvavimo dešimtmetis. Čia taip pat įvyko pasitarimas ir su Molotovu dėl būsimos keturių d. konferencios darbotvarkės.

Vokietijos kryžkelė

Pakvietus kancleri Adenauerį Maskvon, Vokietija pasijuto esanti kryžkelėj. Viena vokiečių dalis linksta Maskvos pusėn, kita — Vašingtono. Pats kancleris yra aiškiai apsisprendęs už Vakarus ir tai pareiškė dabar atvykęs Vašingtonan. Esą V. Vokietijos priklausymas Š. Atlanto Sąjungai yra geriausia saugumo ir krašto suvienijimo priemonė kad betkoks bandymas iš sovietų pusės neutralizuoti Vokietiją būsiąs atmestas. Po pasitarimų Vašingtone ir Niujorke kancl. Adenaueris išskrido į Londoną, kur tarėsi su min. pirm. Edenu. Ir čia Adenauerio pozicija buvo nekitokia. Jo nuomone, Vokietijos saugumas bei suvienijimas negalįs būti pasiektas sovietų siūlomu neutralumu. Adenaueris, matyt, laikysis šios linijos vizituodamas Maskvą po keturių d. konferencijos. Sovietų gi noras buvo išspręsti Vokietijos klausimą dar prieš keturių didž. konferenciją ir tai tiesiogiai su Vokietija, atskiriant ją nuo sąjungos su vakariečiais.

Iš kitos pusės vokiečiai nori suvienytos Vokietijos ir mato, kad be Maskvos suvienijimas nebus įmanomas. Todėl net pačioj Adenauerio koalicijoj yra vakariečiams nepalankių nuomonių. Pvz. Adenaueris norėjo, kad dar šią vasarą būtų priimtas apsiginklavimo įstatymas, tačiau senatas užprotestavo prieš skubėjimą ir paprašė patikslinimų.

Minėjo R. Vokietijos sukilimą

Birželio 17 d. V. Berlynas minėjo vokiečių sukilimą prieš sovietus 1953 m. birželio 17 d. Ta proga buvo atidengtas paminklas, vaizduojąs vyrą, bandantį nusimesti sunkią naštą. Iškilmėse dalyvavo visų nekomunistinių partijų atstovai, miesto vadovybė, apie 50 feder. seimo atstovų ir ministerių. Kalbėtojai reiškė pagarbą sukilimo aukoms, pabrėžė suvienijimo reikalą ir pasisakė prieš palikimą dviejų Vokietijų. Iškilmių išvakarėse komunistai buvo surengę savo demonstraciją V. Berlyne reikalaudami neminėti sukilimo metinių. Dalyvavo apie 1000 asmenų; buvo suimta 129; jų 111 buvo iš R. Berlyno.

Sovietų - japonų derybos

Londone tebeina sovietų - japonų derybos taikos sutarčiai pasirašyti. Japonai tikėjosi, kad pradėtoji sovietų ofensyva leis jiems išsiderėti palankias sąlygas. Sovietai betgi pateikė beveik tas pačias sąlygas kaip ir prieš ketverius metus San Francisco mieste. Tada jie reikalavo, kad taikos sutartį pasirašius per 90 d. amerikiečiai pasitrauktų iš Japonijos. Be to, sovietai reikalauja galutinai perleisti jiems Kurilų salas, piet. Sachaliną, Habomai ir Sikotan saleles. Šios teritorijos buvo sovietų okupuotos karo pabaigoj. Japonų nuotaikas dar labiau sugadino, kai sovietų delegacijos šefas Malik, atsakydamas į japonų prašymą paleisti karo belaisvius, pareiškė, kad jau visi buvę grąžinti. Tuo tarpu japonai tvirtina, kad sovietai jų turį dar keletą tūkstančių.

Kovos Malajų salose

Jau 7 metai kaip Malajų salose, Pietr. Azijoj, eina kovos tarp britų karinių dalinių ir vietinių komunistų partizanų. Pastaruoju metu kovos paaštrėjo. Britai pradėjo smarkesnį puolimą. Australijos vyriausybė nutarė ateiti pagalbon su 1000 karių, nors britai Malajų salose turi apie 30.000. Australijos vyriausybė tikisi, kad netrukus Malajų salos taps nepriklausoma valstybe.

Skandinavijos latvių fondas

paskelbė skirsiąs 5.000 kronų premiją tam švedų žurnalistui arba darbininkų profesinės sąjungos nariui, kuris aplankys šiais mėnesiais Latviją ir Fondo nurodytas vietas. Fondo sąlygos reikalauja, kad asmuo nebūtų komunistas ir kad jo kelionės išpūdžiai pasirodytų švedų spaudoje. Fondas paskelbė tai švedų spaudoje, taip pat kviesdamas netrukus Tarybų Sąjungon išvykstančius parlamentarus aplankyti ir latvius Sibiro priverčiamojo darbo stovyklose. Lietuvių spaudoj iškelta mintis ir liet. veiksniams Europoje imtis panašios iniciatyvos. Kaip tik paskutinėmis savaitėmis Sovietai ypač vilioja kai kuriuos žurnalistus vykti lankyti Rusijos respublikų.

Vokiečiai stato laivus anglams

Nustebino anglų pramonę žinia, kad didžiulė laivų susisiekimo bendrovė "The Shaw Savill Line", prekiaujanti su N. Zelandija ir Australija, užsakė tris naujus laivus Vokietijoj — "Bremer Vulkan" firmoj. Teisindamasi bendrovės vadovybė pažymėjo, kad vokiečių pasiūlymai buvę 15-25% pigesni ir patarnavimo laikas žymiai trumpesnis. Užsakyti laivai atsieisią po $2.750.000. Vokiečiai garantavo juos pastatysią iki 1957 m. vasario mėn. Ketvirtas laivas buvęs užsakytas anglų firmoj "Harland and Wolff"; jis būsiąs pastatytas tiktai 1957 m. rugsėjo mėn. Esą, anglų firmos negalinčios rungtis su vokiečiais nei kaina, nei darbo sparta.

MASKVA GERINASI TITUI

Būdinga naujausia rusų žodyno laida. 1947 m., kai Tito dar buvo nenutraukęs savo bičiulystės su Maskva, minimajame žodyne buvo skelbiama, kad 1944 m. spalio mėnesio pradžioj raud. armijos daliniai susijungė su jugoslavų liaudies armija, vadovaujama marš. Broz - Tito Spalio 20 d. bendrais kariniais veiksmais buvo išlaisvintas Belgradas. 1950 m. tas pats žodynas jau skelbė, kad 1944 m. spalio 20 d. Belgradas buvo išlaisvintas sovietinės armijos — ir tai įgalino Jugoslaviją pasidaryti laisvą ir nepriklausoma. Tačiau per tą laiką anglų - amerikiečių agentai, padedami fašistinės Tito - Rankovičiaus klikos, jugoslavų interesus visiškai pajungė anglų - amerikiečių imperializmui. O š.m. tas pats žodynas jau skelbia, kad 1944 m. spalio mėn. bendromis jugoslavų liaudies ir išlaisvinimo armijos, vadovaujamos marš. Tito, bei sovietinių dalinių pastangomis buvo vokiečiai išvyti iš Belgrado.

— **Briuselis.** — Belgijos seimas, svarstęs katalikams nepalankų mokyklų įstatymo projektą ištisas 4 savaites, jį priimė socialistų ir liberalų balsais.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef.: EM. 3-4265

Kanados ateitininkams

Šiemet sueina 45-ri metai nuo "Ateities" organizacijos įsikūrimo. Per tą laiką ši grynai lietuviška ir katalikiška kultūrinė organizacija išugdė daug taurių asmenybių, dirbančių visose kultūr. gyvenimo srityse. Tremties diasporos metu nemaža ateitininkų įsikūrė ir Kanadoje. Didesnėse kolonijose, kaip Toronte, Montrealyj, Hamiltone, Winnipege ir Windsore, jie net atkūrė visus arba bent dalinius vienetus. Čia veikia skyriai, draugovės, korporacijos ir kuopos.

Šiam darbui koordinuoti pagal At-kų Federacijos statutą kasmet renkama Kanados ateitininkų krašto valdyba. Jos uždavinys yra palaikyti ryšius su Kanados ateitininkais, organizuoti ateitininkų vienetus, ruošti studijų dienas, stovyklas, suvažiavimus ir kongresus. Dabartinės Kanados At-kų krašto valdybos sudėtis yra šitokia: pirmininkas K Astravas, 53 Hewitt Ave., Toronto; vicepirm. ir studentų atstovas — K. Manglicas, 52 Willison Sque., Toronto; sekretorius ir moksleivių reikalų vedėjas — A. Ankudavičius, 14 Shanan Str., Toronto; kasininkas — A. Pabedinskas, 287 Indain Rd., Toronto; moterų atstovė — Stasė Prapuolenytė, 149 Charlton Ave., Hamilton, Ont.; narys — J. Staškevičius, 127 Bulok Ave., Toronto.

Kaip kasmet taip ir šią vasarą krašto valdyba rengia bendrą Kanados moksleivių ateitininkų stovyklą. Stovykla bus Toronto apylinkėje, prie Georgian Bay ežero, Wasaga vasarvietėje, Tėvų Pranciškonų jaunimui įgytoje vasarvietėje. Ji tęsis 9 dienas: prasidės liepos 30 ir baigsis rugpiūčio 7 d. Atlyginimas dienai $1.50. Stovyklon vykstant iš tos pačios šeimos dviems ar trims, daroma nuolaida. Į stovyklą priimami ir ne ateitininkai ne jaunesni 10 metų.

Šia proga raginame visus vyresniuosius ateitininkus šią vasarą netik savo kuopos moksleivius ir savo vaikus siųsti stovyklon, bet ten vykti raginti ir neorganizuotą jaunimą. Dienos tvarka apima netik fizinę, bet ir dvasinę sritį. Į ją įeina auklėjimas ir auklėjimasis. Čia plačiai nagrinėjami ir katalikiškumo, tautiškumo, inteligentiškumo ir visuomeniškumo principai. Stovyklai vadovaus patyrę vadovai. Ten nuolat gyvens ir dvasios vadas. Programą išpildys patys moksleiviai. Čia bus ir kultūrinių pramogų: moksleivio ateitininko teismas, partizanų, vyskupo Valančiaus ir literatūros vakarai. Primename visiems ateitininkams, kad mažas stovyklautojų atlyginimas nepadengs visų stovyklos išlaidų, dėl to prašome sendraugius atsiųsti tam reikalui aukų. Pinigus stovyklos reikalams siųskite Kanados ateitininkų krašto valdybos kasininkui: A. Pabedinskas, 287 Indian Rd., Toronto, Ont., o stovyklautojus registruoti pas At-kų Fed. dvasios vadą: T. V. Gidžiūnas, OFM, 32 Rusholme Pk. Cres. Toronto, Ont.

Iki šiol At-kų krašto valdyba stovyklos metu šaukdavo Kanados At-kų suvažiavimą, kur aptardavo ateitininkiškus reikalus ir išrinkdavo krašto valdybą. Šią vasarą irgi kviečia visus vyresniuosius ateitininkus aplankyti stovyklą paskutinėmis dienomis, bet kartu praneša, kad įprasto suvažiavimo nedarys, bet ateinantį rudenį šauks Kanados Ateitininkų Kongresą 45-rių metų ateitininkiškojo veikimo jubiliejui paminėti. Apie kongreso datą ir vietą pranešime vėliau.

Šie metai tebūna pašvęsti moksleivių organizavimui ir gilesniam ideologijos pažinimui.

Kanados Ateitininkų Kr. V-ba.

Nepaprasta aiškiaregė

1949 m. gegužės 21 d. naktį, pusę ketvirtos, į Scotland Yardą paskambino nepažįstama ponia ir pranešė:

— Čia Lady Winterson. Tučtuojau vykite į Picadilly, kad dar galėtumėt sutrukdyti žmogžudystę. Šiandien rytą prieš 6 val. nušaus smuikininką Dan Norson...

Ponia nepasakė net savo adreso, tačiau prieš suminėtą valandą 4 sekliai jau sukaliojosi "Picadilly" svečių tarpe. Staiga vienas iš jų pastebėjo, kaip pradėjus groti muzikai viena ponia ložėje Nr. 10 išsiėmė iš rankinuko brauningą. Žaibo greitumu inspektorius Green išjungė šviesą ir tamsoje nuskambėjo šūvis. Suimta moteris pareiškė norėjusi Norsoną nužudyti iš pavydo. Policija tada suieškojo ir Lady Winterson, kuriai nelengvai teko įrodyti, jog ji neturėjo ryšių su ana moterimi. Ji tai įrodė, nors policija kraipė galvom, kai aiškinosi visa tai mačiusi sapne, kažkoks monotoniškas balsas jai pasakęs vardus, tad ji ir paskambinusi į Scotland Yardą.

Ponia Winterson ir vėliau panašių sapnų susapnavo. Pagal jos pranešimus buvo sutrukdyti 5 bankų apiplėšimai, 7 žmogžudystės, 3 vaikų pavogimai ir 18 įsilaužimų, kuriuos organizavo didelės plėšikų bandos.

Vyr. komisaras Redwin stebuklais netiki ir mano, kad toji ponia turėjo kokių nors ryšių su pogrindžiu, iš kurio ir semia savo žinias. Bet inspektorius Green ne be pagrindo atsako, kad tokiam atveju ji būtų buvusi pogrindžio išjungta. O be to, buvo įrodyta, kad ji nei dieną nei naktį niekur neišeina nei turi įtartinų pasikalbėjimų telefonu. Ji išeina tik į paštą atsiimti pensijos ir į krautuvę apsipirkti.

Ekspertas prof. Harold Lorrey, vienas žymiausių Londono psichiatrų teigia, kad tokie sapnai, kurie atidengia būsimus nusikaltimus esą įmanomi, nors jų išaiškinti ir nesą galima. Jei mokslas kada nors prasiskverbsiąs pro mintijimo proceso paslaptingą skraistę, gal atidengsiąs ir tokių sapnų paslaptis. Tačiau visdėlto liksią mįslė kaip gali būti susapnuojami vardai ir niekad nematytos vietos. Prof. Lorrey nuomone tai jau negalį būti išaiškinama naturaliomis jėgomis.

O Lady Winterson tebegyvena ir iki šiol tebebendradarbiauja su Scotland Yardu, padėdama sutrukdyti daugelį nusikaltimų.

DĖMESIO!
Lietuvio IGNO ASTRAUSKO
batų krautuvė
Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir platous EE—EEE dydžio.
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

NAUJI RADIJO PRIIMTUVAI –
Tikra šių dienų sensacija!
Naujausi, su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radijo priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.
Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausi gintariniai papuošalai bei odos išdirbiniai gaunami generalinėje atstovybėje —
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633
Sav. K. MOTUŠIS.
Radijo priimtuvų specialios trumposios bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų technikų visokiausi radijo pataisymai bei perdirbimai. Lengviausios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjus tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras:
926 Dundas St. W., Toronto
Tel. EM. 4-1633.
SKYRIAI IR AGENTŪROS:
Toronto — 697 Queen St. W.
HAMILTON — 236 James St. N. ir 224 King St. E.
Kitchener — 343 King St. E.
Waterloo — 96 King. St. S.
London — 740 Queens Ave. ir 345 Clarence St.
Ottawa — 156 First Ave.
Winnipeg — 715 Elgin Ave.
Vancouver — 340 Homer St.
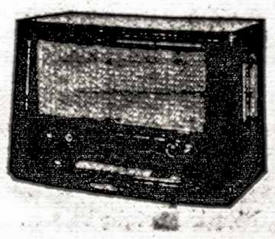

BOLŠEVIKŲ AGENTAI EUROPOJE

Niekam nepaslaptis, kad ypač Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje labai plačiai veikia bolševikinis šnipų tinklas. Kartais pasitaiko eiliniam piliečiui tiesiog neįtikėtinų dalykų. Taip neseniai pasaulinės spaudos agentūros pranešė trumpą žinią, kaip Vienoje tariamasis bolševikų vicekonsulas Nalivaiko Gartenbau kavinėje dviem amerikiečiams išpylė į veidą alų ir juos apšaukė norėjus jį jėga pagrobti. Pagal sutartą ženklą minimąją kavinę apsupo apie 300 sovietų armijos karininkų ir kareivių, kurie amerikiečius Robertą Grey ir pulk. Maningą stengėsi jėga nusigabenti. Juos išlaisvino tik Sąjungininkų karinė policija. Rytojaus dieną prasidėjo "karas" notomis ir reikalo aiškinimasis. Vėliau pasirodė, kad visi trys, kaip nurodoma austrų spaudoj, vaidino didelį vaidmenį slaptoje tarnyboje. Robertas Grey, nuvykęs į Vieną tariamai studijų reikalais parašyti knygos, Nalivaiką pažinojo jau iš Berlyno 1945 m., kai amerikiečių saugumas buvo gavęs žinių, jog Nalivaika norįs pabėgti į Vakarus. Neva vicekonsulas Nalivaika vadovavo Vokietijoj veikiančiam MGB žiedui. Jo agentams buvo pavykę įsiskverbti į Vak. Vokietijos federalinį parlamentą, įvairias įstaigas Vak. Vokietijoje ir Rūro pramonėje. Bolševikinių agentų ir patikėtinių tinklas Vak. Vokietijoje pasirodė esąs net tirštesnis, negu kituose Europos kraštuose. Šiuo metu Vokietijos prokuratūra Karlsruhėje atsidėjusi studijuoja 4 sovietinių šnipinėjimo atvejus, kurių visi siūlai vis sueina į tą patį "raudonąjį konsulą". Su laiku Nalivaika atsikvietė į Vieną ir visą savo šeimą, laukdamas tinkamos progos, kada galės "nusiimti"; deja, apie tuos jo ketinimus suuostė Nalivaikos viršininkai, kurie jį ir privertė įscenizuoti visą tą "pagrobimo" istoriją. Joje skirtąjį vaidmenį turėjo suvaidinti ir pats Nalivaika, šliūkštelgonais bolševikinį MVD kapitoną Chochlovą. Barthui bendradarbiu, kad sėkmingiau pavyktų išvaryti į aną pasaulį Vlasovą, buvo priskirtas vokiečių komunistų veikėjas K. Kleinjungas, kuris 1943 m., drauge su Chochlovu veikdamas tarp rusų partizanų, likvidavo nacių komisarą Minske Kube, per savo patikėtinius pakišdamas po jo lova bombą su gaištuku. Tačiau Vlasovo taip lengvai pasiųsti į kitą pasaulį nepavyko, nes kai jie atvyko į Berlyną, tai Vlasovas buvo išsiųstas į Prahą. Po kapituliacijos abu buvo vėl pašaukti pasiaiškinti į Maskvą. Matyti, sugebėjo tinkamai išsisukti, nes paskiau abu grįžo į Vokietijos rytinę zoną, kur Kleinjungas tebegyvena ligi šiol. Tačiau G. Barthas turėjo nelaimę savo gimtajame Weisswasserio miestelyje įsimylėti vokietukę, kuriai vesti, kaip Sovietų pilietis, turėjo gauti spec. leidimą. Tam tikslui nuvyko į Karlshorstą ir čia norimą leidimą gavo tik su sąlyga, kad turės verstis šnipinėjimu. Nė nemirkteldamas G. Barthas su tuo sutiko ir Nalivaikos buvo pasiųstas į Vak. Vokietiją, kur ištikimai dirbo 4 metus. Tik 1952 m. amerikiečių saugumas jį drauge su vokiečių policija Muenchene suėmė kartu su kitais bolševikų agentais, kuriems buvo skirtas uždavinys "likviduoti" garsųjį ukrainiečių laisvės kovotoją Steponą Banderą. Paskiau Barthas buvo nuteistas 3 metams kalėjimu.

Panašiu būdu Nalivaikai pavyko užverbuoti ir vokiečių aviacijos puskarininkį Hansą Schrenką, 1944 m. pabėgusį iš karo lauko Rusijoje ir drauge su kitais vokiečių komunistais veikusį tarp bolševikinių partizanų Vorošilovo brigadoje. Panašiais sumetimais jis taip pat buvo įsileistas į Karlshorstą, iš kur jį Nalivaika, kaip prityrusį sovietinį agentą, taip pat pasiuntė "dirbti" į Vak. Vokietiją. Taip jis penkerius metus "darbavosi" niekieno netrukdomas, kol galiausiai 1954 m. spalio 11 d. išmušė jo "didžioji valanda".

Tą dieną Maskvoj gimęs Münchene veikiančio sovietinių pavergtųjų tautų laisvinimo Radio Liberation karinis komentatorius Borisas Oršanskis prie savo buto durų sutiko nepažįstamą poną. Tai ir buvo H. Schrenkas. Pats Oršanskis, sovietų kapitonas, 1947 m. perbėgo Berlyne į vakarus. Kalbamą dieną Oršanskis grįžo su savo sekretore Olga Savicka namo — ir visi trys įėjo į būstą. Čia Nalivaikos agentas nusprendė eiti be jokių svyravimų prie savo tikslo. Jis ištiesė Oršanskiui jo tėvo rašytą laišką, kuriame tas jį tiesiog maldavo maldavo grįžti namo, priešingu atveju, — rašė, — abu turėsią mirti baisia mirtimi. Kad geriau tikėtų, jog tai tikrai tėvo laiškas, Schrenkas kaip įrodymą įdavė kap. Oršanskio iš sovietinės zonos pasiųstą į namus nuotrauką, be to, kitą nuotrauką, vaizduojančią Oršanskio seserį, ir Oršanskio šeimos grupinį atvaizdą. Perdavęs jas, Schrenkas pareikalavo Oršanskį nieko nedelsiant pasidaryti bolševikiniu agentu. Kadangi Schrenkas su kap. Oršanskiu kalbėjo laisvai rusiškai, o tos kalbos jo sekretorė tinkamai nesuprato, tai kap. Oršanskis, atsirevanšuodamas Schrenkui, savo sekretorę paprašė angliškai — o tos kalbos kaip tik nesuprato Schrenkas — atnešti ką nors išgerti. Iš tikro toji, išėjusi į kitą kambarį, pašaukė vokiečių policiją...

Per kvotą buvo susekti pėdsakai ir kitų bolševikų agentų, o Barthas nurodė, kad federalinio Vak. Vokietijos parlamento spaudos skyriuje dirbo bolševikų agentas Willy Kutscheris, kuris apygardos teismo Koelne už tai buvo įkištas metams ir 5 mėnesiams į kalėjimą. **R.**

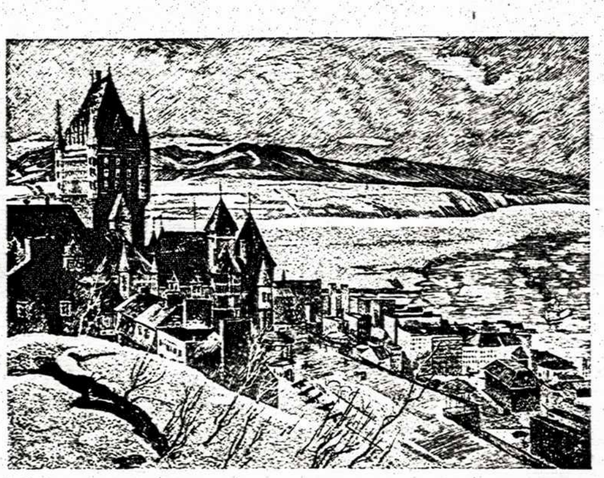

Quebec, Lorne Bourchard, A.R.C.A. Vienas iš 65 Seagramo kolekcijos paveikslų.

SEAGRAMO PAVEIKSLŲ PARODA... GEROS VALIOS AMBASADORIAI

Kad parodžius kitų kraštų žmonėms, kaip atrodo mūsų šalis, The House of Seagrams paprašė žinomus Kanados dailininkus nupiešti mūsų kanadiškų miestų paveikslus. Šie paveikslai apskrido aplink pasaulį ir buvo parodyti daugiau negu ketvirčiui milijono gyventojų.

Kur tik jie nuvyko, šie Geros Valios Ambasadoriai, jie laimėjo naujų draugų ir geresnio supratimo apie Kanadą, nes jie parodė paskutinius mūsų krašto atsiektus laimėjimus.

Šiandien, dar tūkstančiuose šeimų tolimuose kraštuose tebekalbama apie momentą, kuomet šie geros valios kaimynai iš Kanados buvo atsilankę.

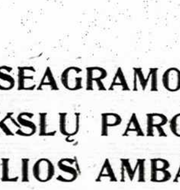

The House of Seagram

Ryšiama pagalba bedarbiams

Balandžio 26 d. įvykusioj provincinių min. pirmininkų konferencijoj feder. vyriausybės min. pirm. St. Laurent pasiūlė organizuoti pašalpų sistemą bedarbiams drauge — feder. ir provinc. vyriausybėm, kurioje federalinė vyriausybė mokėtų 30-50%. Šis pasiūlymas buvo palankiai priimtas, ir dabar 10 provincijų žinovai yra susirinkę Otavoj paruošti medžiagą rudenį įvyksiančiai premjerų konferencijai. Jie pradėjo rinkti statistiką apie bedarbių ir negalinčių dirbti skaičių, pragyvenimo minimumą atskirose vietovėse, provincijose ir t.t. Ši medžiaga netrukus bus perduota viceministerių konferencijai, kuri paruoš konkrečius planus ministerių konferencijai, įvyksiančiai birželio mėnesį.

Nors dar konkretūs projektai nėra paruošti, tačiau žinomi jau kaikurie pasiūlymai. Pvz. norima, kad feder. vyriausybė pradėtų mokėti bedarbiams pašalpas tada, kai visame krašte būtų daugiau nei 1% bedarbių. Pagal mūn. pirm. St. Laurent pasiūlymą, feder. vyriausybė pradėtų mokėti savo dalį nuo 30% ir ją didintų pagal didėjantį bedarbių skaičių iki 50% provincijų mokamų pašalpų.

Paruoštų planų priėmimas ar atmetimas priklausys nuo provincijų.

Pagerėjo darbo reikalai

Kanados darbo įstaiga paskelbė duomenis apie pakilusią darbininkų paklausą. Tai pirmas kartas nuo praėjusių metų spalio mėn., kad bedarbių skaičius nurodomas jau žymiai mažesnis. Balandžio 21 d. buvę įregistruota 556.000 bedarbių. Tai reiškia bedarbių skaičiaus sumažėjimą, palyginti su kovo mėn., 76.600 arba 12%, nors 1954 m. balandžio mėn. bedrabių skaičius 1% buvo mažesnis. Bedarbių ypač sumažėjo Ontario prov.; balandžio mėn. buvo 154.460 bedarbių, t.y. 16% mažiau nei kovo mėn. ir 1% mažiau nei 1954 m. Quebecо prov. turėjo daugiausia bedarbių — 201.965, bet ir čia darbo reikalai pagerėjo, nors pernai tuo pačiu metu buvo mažiau bedarbių.

Pagal statistikos biuro duomenis, balandžio mėnesį buvo 327.000. Tai reiškia, kad bedarbių skaičius, palyginti su kovo mėn., sumažėjo 18%. Esą anksčtyvas š.m. pavasaris pagyvino statybos, ūkio ir kt. darbus.

Nedarbo draudimo fondas

Darbo ministeris pranešė, kad pereitais biudžetiniais metais bedarbiams išmokėta $257.628.000. Pašalpų yra gavę 1.100.000 bedarbių. Pereitų metų balandžio 31 d. nedarbo draudimo fonde buvo $840.692.000, taigi per pereitus metus, nors nedarbas buvo labai padidėjęs, fondas tesumažėjo vos 40 mil. dolerių.

Religinės laisvės šventė

Šiais metais apvaikščiota gegužės 15 d. JAV — Williamsburge, Virginijoje. Paminėta prieš 179 metus Jeffersono formuluoti religinės laisvės nuostatai (Bill for Establishing Religious Freedom) patekę į JAV Nepriklausomybės deklaraciją, o vėliau į JAV konstituciją.

Anais laikais religinė laisvė buvo reikalinga ir pačiai Amerikai, nes iš trylikos pagrindinių kolonijų tik Rhode Islande buvo religinė laisvė.

Williamsburgas yra tapusi JA V-bių piligrimų vieta, kur nenutrūkstamai kartojamas religinės laisvės pripažinimas ir ryžtas ją kuo plačiausiai įgyvendinti.

Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjunga šventės dalyviams, spaudai ir radio stotims išsiuntinėjo pro-memoria, kurioje džiaugiamasi religinės laisvės šventė, bet ir kreipiamas dėmesys, jog krikščionybė ir demokratija ir ja pagrįstas tautų solidarumas įpareigoja rūpintis, kad religijos laisvė visur būtų atstatyta. Reikia pasmerkti religijos žiauriausius persekiojimus komunistų pavergtuose kraštuose ir apeliuoti į laisvųjų tautų forumą bei valstybių autoritetus, kad religijos persekiojimai ir pavergtuosiuos kraštuose būtų sustabdyti ir kad kenčiantieji religinius persekiojimus būtų išlaisvinti.

LENKIJOS PREKĖS KANADON

Jau kuris laikas Kanada palaiko prekybinius santykius su Lenkija. Iki šiol už prekes iš Lenkijos buvo imamas specialus muito mokestis. Komunistinė Lenkijos vyriausybė tuo buvo nepatenkinta, nes tai kėlė jos gaminių kainas ir sunkino pardavimą. Kanados gi vyriausybė tai darė dėlto, kad Lenkija neįsileisdavo Kanados muitininkų, kurie vietoje galėtų nustatyti eksportuojamų gaminių vertę ir pagal ją būtų imamas normalus muito mokestis. Per įvykusias derybas Otavoje buvo susitarta, kad Lenkija įsileis muitinės pareigūną, kuris Varšuvoj nustatys prekių vertę, o Kanada sumažins muito mokestį 50%.

Panašią sutartį Kanada pasirašė ir su Čekoslovakija.

Akies nuotraukos Ispanijoje

(Tęsinys iš praeito nr.)

(1941. II. 12. -- 1941. IX. 25.)

KAZYS GEČYS

Viešame gyvenime katalikybė visur parbėžiama ir akcentuojama. Miesteliai ir kaimai dažnai pavadinti šventųjų vardais. Miesto gatvės, aikštės pavadintos Jėzaus, Marijos ir šventųjų vardais. Rasi restoranus, tavernas, pienines, viešbučius ir kirpyklas pavadintas šventųjų vardais. Rasi vyną pavadintą Kristaus ašaromis, arba Leono XIII atvaizdą ant butelio. Vaikus mėgstama krikštyti Jėzaus, Marijos - Jėzaus, Jėzaus - Marijos vardais. Koktu. Bet kai pasižiūri į ispaną, susidarai įspūdį, jog jis tų vardų neprofanuoja.

— Man keistoka, kad jūs savo vaikus krikštyjate Jėzaus vardu.

— Kodėl?

— Pavyzdžiui don Jezus Marija Villares Barrio, arba donia Marija Jezus de Estremera y de la Torre de Trassiera, pirmas yra žinomas kaip nepataisomas alkoholikas, antra, kaipo prostitutė. Juos žmonės vadins jų vardais, arba teisme teisėjas paskelbs teismo sprendimą, kad toks, arba tokia, yra nubausti tiek tai metų kalėti. Vardas suderintas su prasikaltimu manau ir ispanams nekaip skamba.

— Teisybės dalis tame yra. Mirra (žiūrėk), jeigu taip ir pasitaiko gyvenime, tai tas pats gali atsitikti su žmonėmis turinčiais šventųjų vardus. Išeitų, jog šventųjų vardai nevartotini. Mes vartojame tuos vardus iš gilios pagarbos ir tradicijos.

— Taip ir ne.

Kalbant apie žmonių religingumą, reikia prieš akis turėti inteligentiją ir darbininkiją, bei ūkininkus.

Inteligentai sąžiningai pildo visas — dideles ir mažas — religines pareigas: mišių sekmadieniais ir šventadieniais be svarbios priežasties neapleis; bažnyčioje uodų negaudo, eina prie sakramentų, dalyvauja procesijose, savo kaklą puošia kryžiuku arba medaliku, namus — kryžiumi, šventųjų paveikslais ir statulomis, kunigų nepašiepia, dogmas gerbia, žodžiu — atlieka visus bažnytinius formalumus, pažymėtus kodekse ir rubrikose. Reikalui esant, jis Bažnyčią ir jos mokslą pagal išgales gins. Indeferentizmas ispano akyse tolygus priešvalstybinei veiklai, nepatriotiniam darbui, internacionalizmui, komunizmui.

Katalikybė, jos tradicijos ir formos, man atrodo, čia suprantama kaip gero tono, išauklėjimo, tradicijos ir įpročių būtinybė. Katalikybės gilaus turinio, o tuo labiau gyvojo katalikiškojo gyvenimo, mažiau už formą. Jokiu būdu negalima ispanus pavadinti hipokratais, laviravimo menininkais, arba užsuktais mechanizmais: viskas laike atlikta, savo vietoje padaryta. Jiems netrūksta dvasios turtų. Jeigu religiniame gyvenime daugiau prisilaikoma formos, tai dar gerai. Forma visur ir visada turėjo persvarą. Pilnas turinys — šventųjų žymė, heroizmo aktas. Jų pilkame pasaulyje mažai.

Darbininkai ir ūkininkai, daugumoje, sudaro taip vadinamą metrikinio kataliko tipą, arba, priklausomai nuo vietovės ir gyvenimo sąlygų, visai indeferentą. Į vieną Madrido priemiesčių penkių tūkstančių parapiją sekmadieniais mišių klausyti susirenka vos 20-50 žmonių. Kiek geriau kaimuose. Ramiais laikais tas kataliko tipas niekuo išoriai nesiskiria nuo praktikuojančio: ramus, prieš Bažnyčią ir religiją nebliauna, jos neišsižada, laiks nuo laiko vėjas jį užpučia į bažnyčią. Bet to tipo vidus pritvinkęs pykčiu, neapykanta, pavydu.

Kodėl tarp tų dviejų kataliko tipų toks didelis skirtumas?

Tos negerovės priežasčių yra daug: Ispanijos bažnyčia aristokratiniai - konservatyvi; dvasininkai nenugirdo popiež. Leono XIII įsakymo: "Lauk iš zakristijos"; liaudies skurdas, marksistų agitacija, socialinė tarpluominė prapultis. Dalis ispanų laike marksistinės revoliucijos prieš Bažnyčią buvo karčiai nusistačiusi jau tik todėl, kad Bažnyčia su valdžia tampriai bendradarbiauja ir jai ištikima. Už valdžios viešojo gyvenimo daugelį blogybių kaltinama ir šiandien, žinoma, dažnai ne be pamato. Už valdžios dėmes teko ir tos valdžios sąjungininkams.

Ispanų dvasininkų didžiausia kaltė, kad jų katalikiška veikla uždara — tarp keturių bažnyčios sienų. Nors dvasininkas moka su žmonėmis bendrauti, ir pats neužmiršta būti žmogumi, bet to dar maža: pavyzdžiu ir gražiu žodžiu žmogaus nepasotinsi. Jei Bažnyčia netaps mylinčia, ji taps persekiojama ir nekenčiama. Vos tik dabar pradedama katalikiška visuomeninė veikla, kurią aiškiai — jau seniau — apibrėžė Pius XI. Viskas priklauso nuo to, kokia kryptimi ji bus varoma: ar nesukaulės bažnytiniame biurokratizme? Paskutinės revoliucios metu pamoka buvo labai karti ir skaudi, tačiau ji turėjo savo

(Nukelta į 8 psl.)

VISUS
mielai kviečiame
atvykti ir susipažinti su naujomis
FORD ir MONARCH
1955 metų modelio automobiliais.
Visas informacijas suteiks ir mielai patarnaus
V. PESECKAS
Tel. OL. 2371, namų RE. 0067.
CHURCH MOTORS
1638 BLOOR ST. W., TORONTO

FILMAS, KURIS NESENTŲ

Kai vis dažniau pradedame aimanuot, jog mums, ypač mūsų jaunimui, stinga akyvaizdesnių paliktosios tėvynės prisiminimų, kai su dideliausiais sentimentais ir nostalgija žvelgiame į lietuviškosios žemelės žiupsnį ar džiovintos duonos gabalėlį, regis, tuo metu visiškai pamirštame, jog ir išeivijoje turime puikiausių Lietuvos prisiminimų — relikvijų. Tiesa, jų negalime ranka pasiekti, pačiupinėti ar pabučiuoti, kaip kad ir molėtos žemės luitą, bet užtat savo akims, mintims ir sielai tikrai turime nuostabių sustiprinimo galimybių. Čia turimi galvoje lietuviškųjų vaizdų filmai.

Nesvarbu ar tai Belecko - Motūzo, Januškevičiaus ar kitų lygiai garsių ar ir nežinomų filmuotojų sukti vaizdai Lietuvoje, juk ir yra tos nesenstančios, bet tik su kiekviena diena brangėjančios ir vis labiau mielos tėvynės vaizdų nuotrupos. Taip, tuose filmuose yra užfiksuota visa Lietuva, jos pulsas ir ritmas, jos artojas ir mokinys, karys ir sportininkas, jos mokslo įstaigos ir bažnyčios, jos kaimo žmogus ir miestelėnas. Čia matome viską: Lietuvos kurortai, sporto varžybos, kariuomenės ir aviacijos šventės, čia pat ir Lietuvos gamtos grožis, ežerai, miškai ir kloniai, paplūdimiai ir rugių banguojantieji laukai, čia ir smėlio kopos, piliakalniai ir milžinkapiai, čia ir sostinės Vilniaus ar Kauno bokštai. Tik toje juostoje užfiksuota būsimoms kartoms nepriklausomybės dienų pažanga ir kasdieninis gyvenimas. Tie vaizdai jau nebėra paprastos filmo juostos, bet tai tikri ir neatšaukiami dokumentai.

Svarbu ir tai, kad bent žinomesnių filmuotojų turimos medžiagos dalis yra spalvotos, natūralių spalvų juostos, kurios dar subtyliau ir jausmingiau perteikia drobėje neužmirštamosios tėvynės prisiminimus. Ir vietoje dejavę, kad mūsų tarpe esanti jaunoji karta tiek maža žino ir prisimena apie savąją tėvynę, turėtume geriau pagalvoti, kaip tuos lietuviškuosius filmus padarius daugiau prieinamus ir dažniau naudojamus mūsų jaunimo organizacijų susirinkimuose ar lituanistinių mokyklų klasėse. Kad jaunimas tuo domėsis, neturėtų būti nei mažiausios abejonės. Neseniai teko būti vieno tokio filmo demonstravimo metu. Įdomu bet ir džiugu buvo stebėti, jog didžiausią dalį susirinkusiųjų sudarė kaip tik lietuviškasis atžalynas. Ir jų nemaža dalis buvo tokių, kurie, jei ir buvo gimę Lietuvoje, tai jos negali visiškai prisiminti, o kiti, kurie neturėjo progos niekados pažinti savo tėvų žemės, su didžiausiu rimtumu ir susižavėjimu sekė pilnas dvi valandas trukusį demonstravimą. Ir kaip gražu, ir kaip pasigėrėtinai atrodė, kad ir be traktorių, bet tik arkliuko jėga savo lauką apdirbąs ūkininkas, ir kokia miela ir artima atrodė ir toji lietuvė, kuri, kad ir rankose nešanti batus, basa žingsniuoja vieškeliu į bažnyčią. Pagaliau, kad ir tos medinės triobelės, ar nedažnų automobilių perskrodžiami miestai ar plentai, kokie jie žavūs, savi ir nepakeičiami!

Filmų savininkai, be abejo, yra daug darbo, pinigo ir triūso įdėję į tuos filmus. Beveik visi jie, negarsiniai, bet neretai palydimi gražios ir atitinkamai parinktos lietuviškos muzikos. Bet prie dabartinių galimybių, rodos, nebūtų perdaug sunku ir sudėtinga įrašyti garsą, paaiškinimus, muziką, paruošti atitinkamus sukarpimus ir, yra tikras dalykas, jog iš visų turinčių filmus apie Lietuvą, būtų galima nesunkiai paruošti ne keletą, bet porą dešimčių filmų apie Lietuvą. Galima būtų jas skirti serijomis, kaip, Lietuvos gamta, žemės ūkis, sportas, kariuomenė, aviacija, susisiekimas, miestai, ar, pagaliau, paruošti atskiras keliones per Lietuvą ir t.t. Žodžiu, planų ir sumanymų čia visada rasis pakankamai. Taip pat, nereikėtų išleisti galimybių, turint tinkamai paruoštus filmus, juos pasiūlyti ir televizijai, kurios stotys neretai pačios ieško medžiagos užpildyti programoms apie svetimus kraštus. Gi tokios nuotraukos iš anapus geležinės uždangos itin būtų branginamos ir vertinamos. Lygia greta, nereikėtų užmiršti filmus ir multiplikuoti, paruošti daugiau kopijų, nes, bent dabar, mūsų filmininkai teturi tik po vieną. Jei kas netikėtai atsitiktų, turėtų žūti neįsivaizduojamos vertės ir svarbos, tam tikra prasme, kaip ir lituanistinė medžiaga.

Neretai skundžiamės, jog ir mūsų leidiniuose vaizdai - nuotraukos, vis besikartojančios, vis tos pačios. Teisingas ir pastabus priekaištas! Tad, kodėl nepagalvojus ir ką nors konkretesnio įvykdžius, jog naujų, mažiau matytų, bet nemažiau vertingų ir vykusių foto nuotraukų galima paruošti ir iš kino filmo juostos. Tuo praturtintume ir mūsų vadovėlius, reprezentacinius leidinius ir periodinę spaudą.

Čia išdėstytą reikalą vargu ar tinkamai galėtų pravesti privati iniciatyva. Atrodo, jog iš praktiško taško išeinant, būtų geriausia, jog lietuviškuosius filmus, teisingiau, iš turimos filminės medžiagos paruošti filmus apie Lietuvą ir lietuvius, turėtų imtis iniciatyvos koks nors visuomeninis ar bendruomeninis veiksnys. Kur yra kultūros tarybos, kultūros skyriai, klubai ar net ir pačios didžiosios lietuviškosios organizacijos. Be abejo, čia tuoj ateina ir lėšų klausimas, nes negalima norėti, kad filmų savininkai perleistų visus ar dalį turimų filmų veltui. Bet lėšos, kiek jų būtų įdėta į tokios svarbios rūšies darbą, tikrai sugrįžtų ir dar liktų šis tas už įdėtas pastangas ir rūpestį. Pagaliau, mūsų filmininkų turimos kopijos galėtų likti ir savininkų rankose, svarbu, kad jie — aišku, už atlyginimą — sutiktų leisti pagaminti kopijas.

Paprastai, didžioji filmų prasmonė visada susirūpinusi ir nežino ką daryti su pasenusiais ar greit senstančiais filmais. Gi lietuviškasis filmas nesensta. Priešingai, kuo jis senesnis, tuo jis brangesnis ir vertingesnis tampa. Turime dalelę Lietuvos čia pat su mumis, šalia mūsų, turime medžiagą, kuri gali ilgus metus palaikyti išeivių dvasią ir lietuviškąjį ryžtą, tad ir mūsų pareiga tomis vertybėmis tinkamai ir pasinaudoti.

Al. Gimantas.

Kanados Raitoji Policija oro erdvėse

(CSc.) Prieš keletą metų vieną gražią vasaros dieną vieno žvejų laivo kapitonas prie vakarinių krantų buvo nustebintas, kai pamatė leidžiantis prie jo laivo iš padangių mažą hidroplaną su oficialiais ženklais. Per visą šoną ryškėjo užrašas MP (raitoji policija) ir neabejotinai Kanados karališkosios raitosios policijos ženklai.

Kapitonas dar daugiau nustebo, kada hidroplanas nusileido prie jo laivo šono ir pilotas davė ženklą laivui sustoti. Valdininkai įlipo į laivą, patikrino dokumentus ir areštavo vieną keleivį. Jis buvo paieškomas kaipo žmogžudys.

Tai yra tipinga operacija, kokią vykdo Kanados karališkosios raitosios policijos oro skyrius. 1953 metais RCMP padarė ore 517 288 mylias, kelią lygų 20 kartų aplink pasaulį.

"Skraidantieji raiteliai" gali nusileisti iš debesų bet kuriuo laiku, bet kurioj Kanados vietovėj, hidroplanais, sklandytuvais ar paprastais lėktuvais, su neįtikėtinais uždaviniais, apie kokius galima skaityti tik romanuose.

Jie nustatė skaičių beišnaikinamų gulbių, jie persekiojo kontrabandininkus, sekė plėšikus, ieškojo gėralus gaminančių bravorėlių, žvalgė girių gaisrus, fotografavo nelaimių vietas, nuleisdinėjo parašiutistus, gelbėjo vaikus ir surasdavo lavonus.

Nuolatinė operacija tai budėjimas ore sekant kontrabandas. Paskutiniame dešimtmety RCMP lėktuvai dažnai sekė pranešėjų pėdomis sniege ir nuleido žvalgus sekti pačias gaujas, kurios periodiškai nešė iš JAV cigaretes ir elektros reikmenis į Quebecą ir kitas pasienio vietoves. Daugelis automobilių buvo susekti tik dėl to, kad paliko pėdsakus retai važiuojamose keliuose.

Judrūs policijos pilotai kartais patruliuodavo ilgą ir ištęstą šiaurės teritoriją ir naikindavo pasiutusius gyvulius, ieškodavo bankų plėšikų. Kartą plėšikai buvo pagrobę iš vieno banko Saskačevane $40.000 ir mėgino paspukti. Buvo iššaukti policijos lėktuvai iš Reginos. Prieš sutemstant buvo aptikti jų pėdsakai ir jaisiais buvo susekti jie ir jų grobis.

1931 m. policijos lėktuvas figuravo viename smarkiai pagarsėjusiame nuotykyje ieškant Alberto Johnson, vadinamo pašėlusiu medžiotoju nuo Rat River. Johnson gyvenęs atsiskyrėlio gyvenimą prie Yukono kelio užmušė policijos valdininką. Policija pagalbai iškvietė lėktuvą. Šis žmogžudį susekė ir jo buveinę išaiškino. Sekusioj po to kovoj Johnson buvo užmuštas.

1946 m. oro skyrius buvo oficialiai pertvarkytas. Dabar vyksta pasekmingos operacijos padalinių išmėtytų nuo vieno krašto ligi kito. Yra 11 lėktuvų, 32 asmenys personalo su 14 pilotų. Viršininkas yra inspektorius D. W. Dawson, kariuomenės veteranas, karo laikų Kanados karališkųjų oro pajėgų eskadros vadas.

RCMP oro pajėgos susideda iš tarnybinių lėktuvų, transporto, miškų orlaivių ir vieno mokomojo. Visas jų apsiginklavimas — tik įgulos vyrų makštyse.

Divizijai pavesta aprūpinti bendrą transportą, pergabenti kalinius, psichinius ligonius, laboratorijų personalą, policijos šunis ir jų vadovus; vadovauti priešgaisrinei miškų apsaugai, sekti paukščius, atlikti gelbėjimo darbus, aprūpinti izoliuotus dalinius.

Identifikacijai palengvinti kiekvienas lėktuvas yra pavadintas paukščio vardu. Šie "paukščiai" yra išmėtyti nuo St. John's, Newfoundlande, iki Victoria, Br. Kolumbijoj, su skyriais Prince Alberte, Winnipege, Edmontone ir Rockliffe.

Kiekvienas skyrius yra vadovaujamas piloto ir mechaniko, abu puskarininkio laipsnyje. Daugis pilotų yra RCAF veteranai, bet didėja skaičius ir tų, kurie mokosi skraidyti savo lėšomis. Tarnybos drabužiai šiems vyrams yra nesuderinami su RC MP aprangos taisyklėmis, nes reikia prisitaikyti prie šiaurės reikalavimų. Jie yra lengvi, šilti ir paprastai pagaminti pagal eskimų pavyzdžius.

Kanados debesų sekliai turi būti individualiai parinkti; turi būti patvarūs, išradingi, sugebą prisitaikinti ir prie šiaurės ypatybių. Kadangi jie paprastai veikia srityse, kur nėra paruoštų vietovių nutūpimui, kur nėra jokio patarnavimo ir informacijų apie orą, jie turi būti pasiruošę visokiems netikėtumams. Yra reikšminga, kad RCMP, nors skraidė milijonus mylių, ligi šiol neturėjo nei vienos oro nelaimės, nors yra buvę arti prie jų.

Yra viena problema, kuria oro pajėgos yra susirūpinę: kaip kovoti su vietinių žmonių smalsumu, ypač tolimesnėse vietovėse, kurie puola prie lėktuvų, juos čiupinėja ir kiša pirštus prie dūžtamų dalykų. Perspėjimai yra prikabinti prie lėktuvų nesudėtinga kalba "No push".

Eskimi ir indėnai yra sužavėti ir nustebinti baltojo žmogaus triukšmingu ir griausmingu paukščiu, bet jie nėra įtikinti — kaip nėra įtikinti ir patys RCMP atsakomingi pareigūnai — kad jau yra pasiruošta pakeisti drąsią šiaurės instituciją — patrulius su šunų vilkstine.

C. E. Rivett-Carnac, komisaro pavaduotojas, sako: "Oro pajėgos nesugebės jokiu būdu pakeisti šunų vilkstinės ir asmeninio kontakto tarp indėnų, eskimų ir medžiotojų vietovių. Bet oro susisiekimas jau yra įrodęs savo didelį paslaugumą bėdos atsitikimuose, kada greitis yra pagrindinis dalykas nugalint ilgas distancijas galimai trumpiausiu laiku".

"VIENYBĖJE — GALYBĖ"!

TAUPYK

savo kredito kooperatyve "PARAMA". Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos.

Darbo valandos: **antradieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 val. v.**

Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas KE. 3027.

Didžiausia Lietuvių Prekyba Toronte

MOHAWK FURNITURE COMPANY

2446 - 8 DANFORTH AVE. TEL.: OX. 9-4444, OX. 9-0977

Pilnas namų apstatymas baldais

★ RADIJO,
★ KROSNYS,
★ ŠALDYTUVAI,
★ SKALBIMO MAŠINOS,
★ TELEVIZIJOS APARATAI,
★ SIUIMO MAŠINOS,
★ ĮVAIRŪS KILIMAI,
★ LINOLEUMAS,
★ VAIKŲ BALDAI,
★ VEŽIMĖLIAI.

Vokiečiai emigraciją pristabdo

Vokiečiams pabėgėliams remti bėdoje įstatymas vėl prailgintas dvejiems metams — iki 1957 m. kovo 31 d. Šiandien dar 126.000 pabėgėlių iš Sovietų zonos laikomi stovyklose. Pastaruoju metu pabėgėlių skaičius iš Sovietų zonos vis didėja. Tuo tarpu vokiečių emigracija į užjūrius vis mažėjanti. Iš 202.000 emigrantų per pastaruosius 8-rius pokario metus 105.000 iškeliavo į JAV, 59.000 į Kanadą, 15.000 į kitus Amerikos kraštus, 13.000 į Australiją ir 6.000 į Pietų Afriką. Šiemet 32.000 numato priimti Kanada. Į JAV vokiečių numatoma 15.400 — tuo būdu vokiečiai neišnaudoja net visos jiems nustatytos 26.000 kvotos.

Pastaruoju metu tarp vokiečių pastebima tendencija ne tik neskatinti vokiečių emigracijos svetur, bet ją visokiais būdais dar pristabdyti. Tam priežasčių nurodomos svarbiausios šios: dėl II P. karo susidaręs naujagimių prieauglis nėra toks didelis, kad į jį būtų galima neatsižvelgti, antra, netrukus iš įvairių vokiečių įstaigų bei įmonių pasitrauks visa eilė senesnio amžiaus žmonių, trečia, Vokietijoje įvedus kariuomenę, reikės įvairiausiose srityse naujų darbo jėgų. Jau ir dabar vokiečiai, ypač Wuerttembergo - Badeno krašte, pageidauja, kad žemės ūkio darbams būtų įsileista italų darbininkų.

— **Otava.** — Dėl Sov. Sąjungos augšč. tarybos kvietimo aplankyti juos Kanados parlamentarų delegacijai, užsienių reik. min. Perason pareiškė, kad tai daugiau propagandos reikalas, o be to, Sovietų Sąj. augšč. taryba nesanti "tokio pobūdžio institucija kaip mūsų parlamentas".

Dabartinė Klaipėda

Gautosiomis žiniomis, iš Klaipėdos į Vokietijos Rytinę zoną, kovo viduryje buvo išleisti 73 vokiečiai. Tai buvo pirmas didesnis tos rūšies transportas. Vokiečių spaudoje skelbiama daugiau duomenų, kaip šiandien atrodo Klaipėdos uostas. Uosto rajonas atitvertas nuo kitos miesto dalies tvora, kurią naktį apšviečia stipri šviesa. Turguje matyti viską perkant ypač daug uniformuotųjų — tiek karių, tiek ir milicijos. Prie miesto yra įtaisyti didžiuliai karo ir prekybos laivyno sandėliai. Platesnės statybos vyksta Smeltėje. Ji šiandien yra gerokai pakeitusi savo veidą. Dabar joje telkiami ypač žvejai. Šiandien Smeltė yra virtusi lyg atskiru miesčiuku — turi kiną, teatrą, ligoninę, vaikų darželį etc. Vokiečių "Hamburger Abendblatt", rašydamas apie šiandieninę Klaipėdą, pažymi, kad, jo turimomis žiniomis, miestas šiandien atrodo daugiau rusiškas, negu pvz. toks Kaunas arba Šiauliai. Visas žymiausias vietas yra užėmę beveik išimtinai rusai. Rusų kalba taip pat vyrauja įstaigose, biuruose ir įmonėse. Klaipėdoje taip pat daug rusų kariuomenės. Iš Klaipėdos į Kauną kasdien teleidžiamas tik vienas traukinys. Tokio susisiekimo, kaip seniau buvo su Juodkrante arba Nida, Kuršių Mariomis dabar nebėra. Ten gyvena nedidelis skaičius žvejų šeimų, tačiau nuvykti į Nidą ar Juodkrantę reikia ypatingų leidimų.

Evang. pastorius Sprogys su 10 vaikų gyvena Vanaguose. Jis turi suteikti religinius patarnavimus 4 bažnyčioms. Vokiškai kalbant girdėti labai maža. Mokyklose mokslas eina rusiškai ir lietuviškai. Klaipėdos ligoninės išliko nesudaužytos. Tačiau bažnyčių senųjų nebėra. Kapai panašūs į tyrus.

Rasytėje jau įsikūrė sovietiniai ornitologai, ir Rasytės paukščių stebėjimo bei žiedavimo stotis toliau veikia. Vokiečių daliniams prieš 10 metų pasitraukus iš Kuršių Neringos, Rasytėj dirbę vokiečių mokslininkai naują tėviškę po karo susirado Radolfzellyje, prie Bodeno ežero, kur jie toliau galėjo tęsti savo ankstesnius tyrinėjimus.

Klaipėdos uoste jūrinių laivų judėjimas yra nusmukęs iki 1914 m. lygio. Iš gyvo Lietuvos laisvės metais jūrinės prekybos uosto Sovietų okupacijos metais Klaipėdos uostas virto žvejų uostu. 1923 m., taigi prieš 32 metus, Klaipėdos uosto metinis laivų tonažas siekė per 210.000, o prieš II Pasaul. karą Klaipėdos uoste besilankančių laivų tonažas jau siekė apie 800.000 tonų, vadinasi, keturis kartus daugiau, negu 1923 m.

Kokia buvo Lietuva?

Studentė Elena iš St. Louis, Mo, "Dirvoje" skundžiasi, kad jaunajai lietuvių kartai, kuri norinti savo tėvynės vardą garsinti svetimtaučių tarpe, esą daugiausia sunkumų dėl to, kad trukstą medžiagos, ypač apie naująją Lietuvą. Jaunimas neturįs kur tų žinių pasisemti, nes spaudoje Lietuva esanti dažniausiai dergiama. Tiek laikraštiniuose straipsniuose, tiek romanuose neteisingai ir nemasinančiai vaizduojama. "Pagal dabartinę spaudą, lietuvių tarpe vyksta tik spiaudymas vienų kitiems į veidą, plūdimas ir šmeižtai. Nebesimato gerų lietuvių. Tik valstybės ir tautos "išdavikai", smetonininkai, voldemarininkai, lozoraitininkai, vadistai, naciai, bolševikai ir t.t." Lietuva betgi nebuvusi tokia, tai pati prisimenanti, ir informavimo darbą tęsianti padedama tėvelio.

Skunde jaunos patrijotės, beabejo, yra pagrindo. Nors platesnių požiūriu ir galima sakyti, kad viską reikia vertinti taip, "kaip buvo", tačiau tas suvedinėjimas senų sąskaitų, kad ir tikrų ir dar nepadengtų, juk tikrai nesudaro gero įspūdžio, ypač jaunimui, kuris Lietuvos nematė ar mažai ją teprisimena.

— **Otava.** — 1954 m. Kanadoje įvyko 218.827 susisiekimo nelaimės. 2.586 asmens buvo užmušti ir 58.738 sužeisti. Šiais metais laukiama tokių atsitikimų ligi 300.000, užmuštų 3.000 ir sužeistų 75.000. Vaikų žūna nuo nelaimingų atsitikimų daugiau negu nuo visų šių ligų kartu: polio, plaučių uždegimo, apendicito, šiltinės ir pridėjus dar nuskendimus. Kanadoje nelaimingų atsitikimų būna 40% daugiau negu JAV.

Iš "Tiesos" puslapių

Prievarta išspausti parašai

Naujas balandžio pirmosios pokštas

Maskva sugalvojo naują triuką: specialiai įsteigta Pasaulinės Taikos Taryba pradėjo rinkti parašus savo rezoliucijai, kuri reikalauja, kad būtų uždrausti atominiai ginklai. Šūkiai, žinoma, labai gražūs — taika, taikos, taikai... Tačiau kas gi šiandien pasaulį skandina naujo karo baimėje? Sovietų Sąjunga? Ne. Bolševikinėje propagandoje Sovietų Sąjunga yra nekaltas taikos avinėlis.

Balandžio 1 d. Vilniuje įvyko tarybinio taikos gynimo komiteto posėdis, kuriame prof. Krišciūnas, komunistų įsakytas, šitaip apibūdino taikos priešus ir jos griovėjus: "Visas pasaulis nerimsta dėl JAV imperialistų ruošiamo karo. JAV įsteigė savo karines bazes kapitalistinėse šalyse, kurios ribojasi su TSRS ir liaudies demokratijos šalimis, deda beprotiškas pastangas atgaivinti agresivųjį vokiškąjį militarizmą, yra pasaulinės reakcijos centras. Bet piktadariški JAV-bių kėslai bus sužlugdyti"... Mūsų liaudis turi labai gražų posakį, kuris šiuo atveju nuostabiai tinka sovietiniam komunizmui — kuo pats kvepia, tuo ir kitą tepa.

Didžiųjų žmonių prievartavimas

Lietuvos komunistai puikiai žino, kad lietuviai laukia karo. Kuris gi lietuvis nenorėtų, kad komunistai būtų priversti išsinešdintis iš Lietuvos. Todėl šis parašų rinkimas po taikos rezoliucija Lietuvoje yra labai nepopuliarus ir net, galima sakyti, visiškai tuščias sovietinės propagandos mostas. Komunistų partija pareikalavo, kad žinomesnieji lietuviai parašytų specialius atsišaukimus. "Tiesa" užversta tokiais žinomų asmenų pareiškimais. Kai kurie autoriai nėra labai atsargiai, kiti daugiau stengiasi pataikauti komunistų propagandos linijai. Pasižiūrėkime į tuos prievarta atspaustus rašinius.

V. Mykolaitis - Putinas: "Nė vienas tarptautinis aktas, nė vienas atsišaukimas nenuaidėjo taip plačiai pasaulyje, kaip Pasaulinės Taikos Tarybos Kreipimasis, šaukiantis visus geros valios žmones priešintis Vakarų imperialistų pastangoms įliepsnoti pasaulinį atominį karą"...

TSRS liaudies artistas Kipras Petrauskas: "Prieš daugelį metų, kai dar buvau mažas berniukas, mokė mane poterių. Iš daugelio žodžių ir priesaikų ypač ryškiai isiminė žodžiai "neužmušk, nevok, mylėk artimą savo, kaip pats save". Aš, kaip visi vaikai, ėmiau tuos žodžius į širdį tiesiogine prasme. Vaiko galvutėje negalėjo sutilpti sąvoka, kad tie žodžiai sakomi tuščiai, kalbami klausai, o ne širdžiai. Dar vėliau patyriau gyvenime, kiek toli tie žodžiai buvo nuo tų, kurie, skelbdami juos, kurstė karą"...

TSRS liaudies artistas, stalininės premijos laureatas J. Siparis: "Pasaulyje dar yra kraugerių, kurie bando trukdyti taikų žmonijos vystimąsi. Tai kapitalistinio pasaulio vadeivos — milijonieriai ir milijardieriai. Pasaulio tautos, jų gyvavimas ir likimas — imperialistams visai nesvarbu. Jų tikslas vienas — užsitikrinti maksimalinius pelnus, nesiskaitant su jokiomis priemonėmis. Šiame amžiuje jau du kartus imperialistai įstūmė pasaulį į karus. Šiuo metu agresyvieji Amerikos, Anglijos ir kitų Vakarų valstybių sluogsniai siekia sukelti naujas žudynes"...

V. Sirijos Gira: "Kai niekšai neriasi iš kailio, rašydami kurstančius straipsnius reakcinėje spaudoje, pranašaudami neišvengiamą žmonijos ir civilizacijos žuvimą, kai buržuaziniai užsienio politikai tą patį pasako kiek užmaskuotomis frazėmis, kai Vakarų didmiesčių mokiniai slepiasi po suolais nuo tariamų atominių puolimų, o silpnanerviai žudosi, atsukdami šviečiamųjų dujų ragelį, mūsų šalyje vyrauja visiška ramybė ir nepajudinamas pasitikėjimas ateitimi, žmonija, jos protu ir sąžine. Ir ne tik todėl, kad Tarybinė Armija ginkluota ne mažiau galingais ginklais kaip "Vakarų pusrutulio" valstybės. Tarybinė liaudis rami todėl, kad jos pusėje sąžinė, protas ir tiesa, o tie ginklai stipresni ir už atomines, ir už vandenilines bombas"...

Ir pasipylė parašų rinkėjai

Taip atrodo sovietinės akcijos taikai "išlaikyti" propagandinė pusė. Pareiškimams pagrindą duoda melas. Pasaulinės Taikos Tarybos kreipimosi Vakarų pasaulyje niekas nėra girdėjęs ir jo iš viso niekas nevertina. Dėl atominio karo baimės pas mus niekas dujomis nesižudo. Jeigu JAV-ėms rūpėtų imperialistiniai tikslai, Sovietų Sąjunga seniai būtų buvusi paversta griuvėsių lauku. Amerikiečiai nėra užpuolę nė vienos valstybės, o Sovietų Sąjunga savo laiku smogė Suomijai, padėjo Hitleriui sutvarkyti Lenkiją ir pokariniam laikotarpyje pasiglemžė visą seriją valstybių, padarydama jas savo satelitais.

Į Lietuvos miestų gatves, fabrikus ir į kolchozų dirvonus pasipylė komunistai rinkti parašų taikos reikalui. "Tiesa" talpina visą seriją nuotraukų. Pagal "T" komentarus — kiekvienas lietuvis entuziastiškai duoda savo parašą. Mums puikiai pažįstamas komunistinis entuziazmas: Nuotraukose negali surasti nė vieno besišypsančio veido.

Vyt. Kastytis.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!

Vandos Žukauskienės MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Šukuosenos pritaikomos kiekvienai individualiai.

ARTISTIC BEAUTY SHOP
Tel. KE. 4731.
219 Roncesvalles Ave,. Toronto

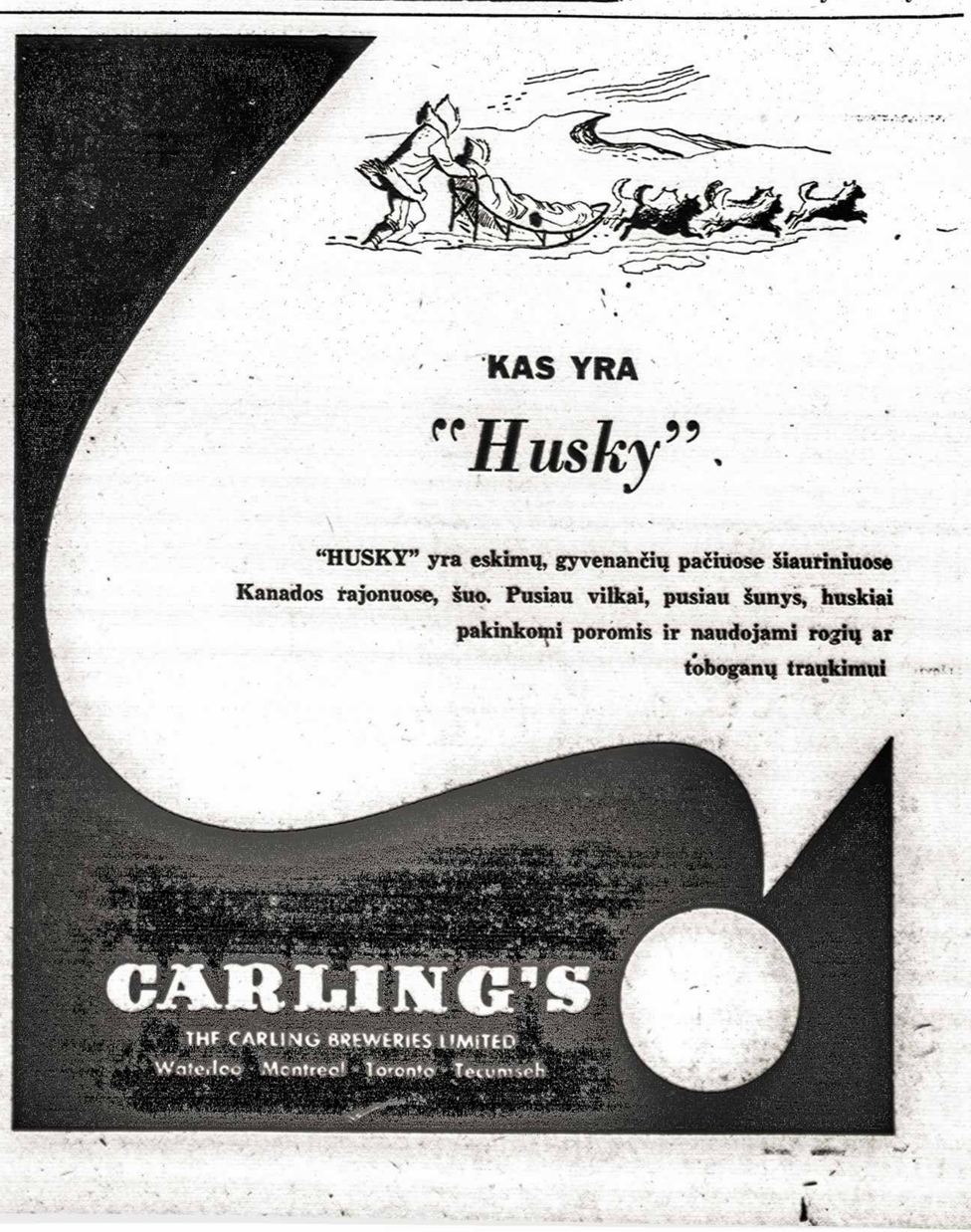

Pavergtoje tėvynėje

Dotnuvos raj. "Aušros" kolūkis turi 5 034 ha žemės, ariamos — 3 576, šienaujamų pievų 617 ha, ganyklų 48 ha. Kolūkio 100 ha tenką 17 galvijų, jų tarpe 7 karvės; 100 ha ariamos žemės 27 kiaulės. Pereitais metais valstybei pristatę 400 000 litrų pieno, 857 centn. mėsos (tame tarpe 565 c. kiaulienos). Kolūkio pajamų buvę 1.680.000, t.y. apie 336 rublius nuo ha. Iš gyvulininkystės buvę gauta 200.000 rublių. Vad. iš visų kitų šaltinių gauta 1.280.000 rublių.

Pieno ir mėsos minėti kiekiai atiduoti valdžiai. O kiek gi liko patiems kolūkiečiams, to didelio dvaro baudžiauninkams? Gaila, kad nepasakyta, kiek jų ten dirbo, kiek kainavo viso partinio ir techniškojo aparato išlaikymas bei kiek liko "gryno pelno".

V. Zubovas, agronom. mokslų daktaras, Tiesos Nr. 105 rašo, kad jis padavęs pareiškimą "partijos Kauno miesto Požėlos rajono komitetui, prašydamas rekomenduoti mane kolūkio pirmininku į vieną iš atsiliekančių žemės ūkio artelių" Toliau jis pasakoja, ką darysiąs nuvykęs į kolūkį.

Pereitos žiemos galvijų dvėsimas nuo nedamaitinimo, beabejo yra priežastis, kad pavasario bolševikinėje spaudoje nuolat šaukiama apie reikalę paruošti kuo daugiau pašarų — sėti kukurūzų silosavimui ir gerinti pievas bei ganyklas. Tais klausimais užpildomi visi "Tiesos puslapiai. Už melioracijos darbus garbinami Ramygalos r. "Lenino keliu" ir "Vienybės" kolūkiai iš sukultūrintų pievų pasiekę 50-60 centnerių iš hektaro.

Žemės ūkio akademijos docentas Petraitis, prof. Kondratas ir prof. Kriščiūnas dalyvavo pievų ir ganyklų derlingumui pakelti pasitarime.

LTSR mokslų akad. žemdirbystės ir dirvožemio instituto vyr. mokslinis bendradarbis Grigalauskas.

Raudondvario MTS vyr. agronomas Balutis.

Vilniaus valst. dramos teatro direktorė Motylevskaja.

LTSR Kom. Part. CK žemės ūkio skyr. vedėjo pavaduotojas yra Kriaučiūnas.

Padevičio tarybinio ūkio dir. N. Bogdanovskis atleistas, nes tik girtuokliavęs, o ūkiu nesirūpinęs.

Kauno vaikų muzikos mokykla yra Gruodžio gt. Nr. 4.

Į kolūkius "vadovaujančiais kadrais" iš Vilniaus vyksta: žemės ūkio ministerijos vyr. zootechnikas Stašys, partijos istorijos instituto prie LKP CK vyr. mokslinis bendradarbis Kancevičius, partijos miesto komiteto lektorius Konevskis, Eidukevičiaus vardo kombinato darbo ir užmokesčio skyr. viršininkas Kumiščia, LTSR augščiausio teismo narys Skatikas.

Geriausiais kolūkiais pripažinti, gavo pereinamąsias vėliavas:

1. Kapsuko (Marijampolės) r. "Šešupės" kolūkis, kuris įvykdęs visus produktų pristatymus valstybei, pasiekęs 3.386 klg pieno primelžimą iš vienos karvės. Kolūkio pirm. Miežlaiškis.

2. Šiaulių raj. "Naujo gyvenimo" kolūkis (pirm. Lavickas), įvykdęs visus pristatymus ir galvijų, kiaulių, paukščių išvystymo planus.

3. Žagarės raj. "Pergalės" kol. (pirm. Vaitiekūnas), įvykdęs visus pristatymus ir visus gyvulininkystės planus, gavęs iš ha po 4.53 centn. sėmenų, po 4.5 centn. linų pluošto, po 231 centn. cukrinių r., po 2100 klg. pieno iš karvės ir t.t.

Įrašyti į garbės lentą:

1. Kapsuko raj. Černiakovskio vardo kol. (pirm. Adomavičius), įvykdęs visus pristatymus, gyvulininkystės palną, iš ha gavęs 4 8 centn. sėmenų ir t.t.

2. Priekulės raj. Stalino vardo kol. (pirm. Višinskas), įvykdęs visus pristatymus, gyvulininkystės išvystymo planą, iš karvės gavęs 2.309 klg. pieno ir t.t.

3. Šalčių rajono Lenino vardo kol. (pirm. Glikas), įvykdęs visus pristatymus, gyvulininkystės planą, gavęs iš ha 4.77 centn. sėmenų ir t.t.

4. Dotnuvos raj. "Tiesos" kol. (pirm. Bložė), įvykdęs prievoles bei planus, iš ha gavęs 289.5 centn. cukriniu r.

5. Linkuvos rajono "Pergalės" kol. (pirm. Jurgaitis), įvykdęs prievoles ir planus, gavęs iš ha 6.6 centn. sėmenų, 5.48 centn. linų pluošto, 205 c. cukrinių r.

6. Joniškio rajono "Jaunosios Gvardijos" kol. (pirm. Putna), gavęs iš ha po 4.8 c. sėmenų.

7. Pasvalio MTS (dir. Muraško), įvykdęs planą 100.5% ...

8. Aluntos MTS (dir. Pauliukas), įvykdęs planą 107% ...

9. Liet. valst. selekcinė stotis (dir. Bulavas), viršijusi planą.

10. Dotnuvos bandymų stotis (direkt.. Tirdžiulis), užtikrinusi mokslinių planų įvykdymą.

Pasvalio MTS išsiuntę į kolūkius pavasario darbams 23 traktorininkų brigadas — visuose kolūkiuose dirbs po 1, o "Salčių" kolūky dvi. Pernai Samulionio brigada pasižymėjus — įdirbus kiekvienu 15 jėgų traktoriu po 840 ha. Traktorininkai A. Mackevičius ir Zapustas įsipareigoję padaryti po pusantros normos. Organizuojant darbą brigadose daug nusipelnę komunistai brigadininkai: P. Stankevičius, P. Latinskas ir J. Čeponytė.

Paskirti 27 agitatoriai — "Partinei organizacijai vadovaujant, brigadose dirbantiems komunistams padedant, agitatoriai organizuos laikraščių skaitymą, pasikalbėjimus politiniais klausimais". Agitatoriai esą "geriausieji mechanizatoriai". Pasvalio pirminės partijos organizacijos sekretorius J. Variakojis.

Daugelių plytinė esanti respublikoje stambiausia. Joje meistru esąs buvęs darbininkas Jonas Gulbinas.

Komjaunimas yra užkinkytas priversti jaunimą auginti kukurūzus. Šiauliuose buvo sušaukti iš kolūkių daugiau 100 komjaunimo sekretorių, kuriems vyr. agronomė Aldona Gudaitė supažindinusi su rankinėmis sėjamosiomis. Rajone esą 90 komjaunuolių bei jaunimo grandžių, kurios augins kukurūzus.

Liepos 2 ir 3 dd., šeštadienį ir sekmadienį, įvyksta

NIAGAROS PUSIASALIO LIETUVIŲ ŠVENTĖ

su nepaprastai didele ir labai įdomia programa per abi dienas.

Šeštadienis

St. Stephen's Hall, Main Street East ir Port Robinson Rd. kampas, WELLAND. Pradžia 2 val. pp. Vaidinimas 6 val. vakare, statant scenoje Čiurlionienės operetę "Kuprotą Oželį". Šokiams gros vienas geriausių orkestrų, lietuvių "Trimitas" iš Toronto. Šlagerius dainuos p-lė V. Panavaitė. Veiks turtingas bufetas su skaniai pagamintais valgiais ir įvairiausiais gėrimais. Loterija su vertingais ir skaitlingais laimėjimais. Susipažinimas tarp Kanados ir Amerikos jaunimo.

Sekmadienis

Atvirame ore, p. V. Bieliūno ūkyje, R.R. 1, tarp Niagara Falls ir Welland. Lietaus atveju viskas vyktų šeštadienio dienos patalpose. 11 val. ryto šv. Mišios, giedant Niujorko chorui. Pamokslą pasakys T. Juvenalis Liauba, O.F.M. Nuo 1 val. iki 3 val. sportas su premijomis laimėtojams. 3 val. pp. koncertas, kurį išpildys lietuvių choras iš Niujorko, vadovaujamas muz. Povilo Sako. Dalyvauja du solistai: p-lė A. Skarulytė ir Dr. J. Skarulis. Paskaita L. Eimanto. Nuo 5 val. lietuviškas kermošius su riestainiais ir saldainiais. Šokiams gros orkestras iš Buffalo, N.Y. Baigiama montažu prie laužo.

Mieli lietuviai, atvykite į šios šventės iškilmes, kur rasite tikrą džiaugsmą ir malonumą! Pelnas įrengti Švč. Marijos Šiluvos koplyčią Pranciškonų vienuolyne St. Catharinėje.

Tėvai Pranciškonai.

Niagaros pusiasalio lietuvių didžioji šventė

PASIKALBĖJIMAS SU PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNO VIRŠININKU ST. CATHARINĖJE T. BARNABU MIKALAUSKU, OFM.

— Teko girdėti, kad Niagaros pusiasalyje ruošiama didelė lietuvių šventė. Norėtųsi tiksliau žinoti kas ją ruošia, kur ir kada?

— Mielai suteiksiu tamstai žinių. Šią šventę ruošia Tėvai Pranciškonai, kurie aptarnauja čia esamas lietuvių kolonijas, kaip St. Catherines, Welland, Port Colborne, Niagara Falls. Ont., ir Buffalo, NY. Šventė įvyks apie dešimt mylių nuo garsiojo Niagaros krioklio, šalia Wellando, gražioje Šv. Stepono salėje, talpinančioje virš tūkstančio žmonių. Sal: apsupta miškeio prie Main Street East ir Port Robinson Road kampo. Čia vyks pirmoji diena, liepos 2. Antroji diena, liepos 3, įvyks V. Bieliūnų ūkyje, už 5 mylių nuo Wellando į rytus. Taipgi ideali vieta. Lietaus atveju ir 2-ros dienos programa vyks toje pačioje Šv. Stepono salėje. Taip kad lietus šventės visai nesutrukdys.

— Gal galėčiau sužinoti šventės programą?

— Programa bus įvairi. Nenoriu leistis į smulkmenas, nes daug laiko užimtų, tik didžiuosius dalykus priminsiu. Šventė prasidės šeštadienį, 2 val. p.p. Bus duodama visą laiką lietuviška muzika su dainomis. Vakare statoma Čiurlionienės operetė "Kuprotas Oželis". Puikus vaidinimas, vertas kiekvienam pamatyti. Šokiai grojant garsiam lietuvių orkestrui "Trimitui" iš Toronto. Šlagerius dainuos p. V. Panavaitė iš Hamiltono. Veiks turtingas bufetas ir bus didelė loterija.

Dar įdomesnė antros dienos programa: šv. Mišios giedant Niujorko chorui. T. Juvenalis Liauba, OFM, pasakys pamokslą. Tuojau seks sportas su įvairiausiais žaidimais ir premijomis. 3 val. p.p. paskaita ir koncertas, dalyvaujant lietuvių chorui iš Niujorko su solistais. Po šios meninės programos lietuviškas kermošius. Taipgi bus orkestras ir šokiai. Šventė baigiama montažu prie laužo.

— Dar vienas klausimėlis: koks gi šios šventės tikslas?

— Pirmiausia suburti lietuvius iš tolimų Kanados ir Amerikos vietovių, prie Niagaros krioklio. Čia susitiks mūsų jaunimas, mergaitės ir berniukai, susipažins ir pamatys, kad jie nėra taip vieniši svetimųjų jūroje. Susitiks ir seni, iš Lietuvos pažįstami, praleisdami porą dienų kartu.

Visas šventės pelnas skiriamas įrengti Tėvų Pranciškonų vienuolyne, St. Catherinėje, Šiluvos koplyčią, kur, atvykstantieji į Niagaros krioklį, galėtų sustoti ir pasimelsti.

Tarę nuoširdų ačiū už suteiktas žinias, palikau T. Barnabą Mikalauską sunkiai besidarbuojantį šventės ir statybos reikalais.

Velandietis.

S. Juškaitienės ir E. Sniegaitienės tėvams

a. a. O. ir K. BROŽIAMS,

okup. Lietuvoje, mirus, S. J. ir J. Juškaičiams ir E. ir P. Sniegaičiams liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia

B. ir J. Dženkaičiai.

HAMILTON Ont.

Šį šeštadienį visi vykstame į Wellandą, kur Vilniaus KLS St. Catharines skyrius rengia grandiozines Joninės. Jose programą atliks hamiltonietės E. Daugvietytė, V. Panavaitė ir L. Šturmaitytė. Programa bus labai linksma, daugiausiai su dainomis ir muzika, tinkama pagerbimui visų varduvininkų.

Ta proga primenama, kad VK LS Toronto sk. yra nusprendęs išleisti Dr. A. Šapokos "Vilnius Lietuvos gyvenime" anglų kalba, todėl ir šio parengimo pelnas yra skiriamas šiam tikslui.

Atsiprašome visus hamiltoniečius, kuriems paštu nebuvo atsiųsti pakvietimai. Kiek turėjome adresų — visiems hamiltoniečiams išsiuntinėjome, kitų, dėl pasikeitimo adreso, ar kitų priežasčių, negalėjome per paštą įteikti. Šis pakvietimas per spaudą tebūnie bendras kvietimas visam Hamiltonui ir paylinkėms.

Tad šį šeštadienį, birželio 25 d. visi pasimatome Wellando St. Stephan didžiulėje salėje East Main ir Port Robinson gatvių kampas.

Vilniaus Krašto lietuviai Hamiltone.

Masinių trėmimų į Sibirą minėjimą birželio 12 d. organizavo ir pravedė apyl. v-ba kartu su latviais ir estais. Po iškilmingų pamaldų AV bažnyčioje visos trys tautybės išsirikiavo protesto eisenai, kuri šimet buvo skaitlingesnė. Absoliučią demonstrantų daugumą sudarė lietuviai. Latvių ir estų buvo tikrai labai mažai, palyginus su jų skaičiumi Hamiltone.

Eisena baigėsi prie Než. Kareiviui paminklo Gore Park. Po oficialių kalbų visi dalyviai susirinko į Royal Connaught salę, kur pasirodė latvių ir estų chorai, o lietuvių meninę dalį atliko solistas B. Marijošius iš Toronto.

L. Vysk. M. Valančiaus vardo mokykla birželio 11 dieną baigė mokslo metus. Šimet jie užbaigti žymiau įspūdingiau. Po pamaldų parapijos salėje iškilmingo akto metu pasakyta kalbų ir įteikti pažymėjimai. Visų skyrių 5 geriausiai baigusiems ir visiems nepraleidusiems mokslo metų bėgyje pamokų TF skyrius dovanojo po lietuvišką knygą su atitinkamais įrašais. Jas įteikė v-bos narys Alf. Patamsis. Iš viso apdovanoti 48 vaikai, o knygų bendra vertė sudarė $89.25.

Mokytojų atlyginimams (beabejo, tik simboliniams) TF valdyba paskyrė $100. Parapijos klebonas kun. dr. J. Tadarauskas, tam tikslui paskyrė birželio 5 d. pirmąją rinkliavą bažnyčioje, kur buvo surinkta $130; apyl. valdyba paskyrė $50.

Salomėja Lukoševičiūtė birželio 15 d. išstojo iš TF v-bos, išbuvusi joje nuo 1953 m. liepos 31 diencs.

Panelei S. Lukoševičiūtei priklauso visų lietuvių nuoširdžiausia padėka už uolų darbą lietuvybės bare. Nežiūrint jos jauno amžiaus, ji dirbdama valdyboj parodė didelį nuosaikumą, gilią išmintį, gerą valią ir daug kitų pozityvių ypatybių. Jos išstojimą valdyba labai apgailestauja.

Linkime mūsų jaunajai tautietei geriausio pasisekimo ir daug laimės jos asmeniškame gyvenime!

"Lietuvių Dienos" šių metų pabaigoje išleidžia gen. St. Raštikio atsiminimus 2-se tomuose. Ši stambi, idomi ir verta visų mūsų dėmesio knyga, užsisakant ją dabar ir sumokant pinigus, kainuoja $10. Jai išėjus iš spaudos, kaina bus gerokai augštesnė. Suinteresuoti prašomi skambinti S. Bakšiui, 38 Stanley Ave. JA. 9-4662.

ST. CATHARINES, Ont.

Vilniečiui kun. V. Šarkai į Vokietiją yra išsiųsta $20.50 surinktų St. Catherinėje aukų. Pasirodo, kad mūsų išeivija šį idealistą remia netik moraliai, bet ir materialiai.

Pirmajam šioje padangėje vilniečių parengime gegužės 21 d. Port Weller'y gauta $102.00 pelno ir dar $38.72 surinkta aukomis. Aukas rinko su dėžute, kuri buvo prie specialiai tam reikalui įrengto didžiulio paveikslo "Gedimino sapnas". Piešė Vyt. Skrebutėnas. Šios aukos ir visas pelnas yra skiriamas leidžiamam anglų kalboje leidiniui "Vilnius Lietuvos gyvenime". Visiems į parengimą atsilankiusiems ir už paramą tame darbe pritariantiesiems, vilniečiai be galo yra dėkingi. Jeigu mūsų visuomenė ir toliau panašiai rems, tai tikrai tą naująjį svarbų leidinį galėsime pamatyti jau šiais metais.

Vilniečiai tikisi ir laukia visų paramos antrajam parengimui, kuris įvyks netoli Niagaros krioklių **birželio 25 d.,** šeštadienį, 4 val. p.p. St. Stephen (prieš tai vadino ungarų) parko naujai ir moderniškai įrengtoje didžiulėje salėje už 2 mylių nuo Wellando, East Main St. ir Port Robinson Road kampe. Ten bus grandiozinės Joninės: labai gera muzika, turtingas skaniais užkandžiais ir įvairių (pradedant juoda kava ir baigiant saldžiu likeriu) rūšių gėrimais bufetas. Loterija,, kurioje be daugybės įvairių ir vertingų fantų bus galima laimėti juostą ir paparčio žiedą.

Linksmą ir įdomią programą išpildys Hamiltono LDM Teatro "Aukuras" aktoriai, Dauguvietytė ir kiti. Jonų pagerbimas ir dar kiti įvairumai. Tad tegu nei vienas nelieka namie,, jauni ir seni — visi galės pasigėrėti linksma programa ir su savo pažystamais iš plačių apylinkių galės geroje nuotaikoje praleisti laiką. Pelnas skiriamas taip pat Dr. A. Šapokos leidiniui išleisti, kuris anglų kalbą vartojančiai visuomenei parodys mūsų tautos priešų tikslus į mūsų sostinę Vilnių ir mūsų žemes. Tai visi, kam rūpi mūsų sėna garbinga tėvynė ir jos ateitis, atvykit į šį parengimą ir šį darbą savo atsilankymu paremkit. Ten pat galima bus įsigyti susipažinimui "Vilnius Lietuvos gyvenime" lietuvių kalboje.

St. Catherines VKLS skyriaus pirmininkui Kęst. Skrebutėnui pasitraukus jo pareigas perėmė vicepirmininkas Kazys Bogušis.

Bendras kolonijos vaizdas. Čia lietuviai gana gerai įsikūrė, dauguma jau turi nuosavus namus, 52 iš 60 šeimų; yra 30 automobilių. Mieste darbų užtektinai, šiuo metu bedarbių nėra. Visuomeniniai, tautiniai ir parapijiniai reikalai derinasi. Pikti rašeivos nustojo juodinę kolonijos gyvenimą. Dar stinga patalpos susirinkimams ir įvairiam veikimui bei koplyčioms, kur galėtų lietuviai turėti kas sekmadienį pamaldas.

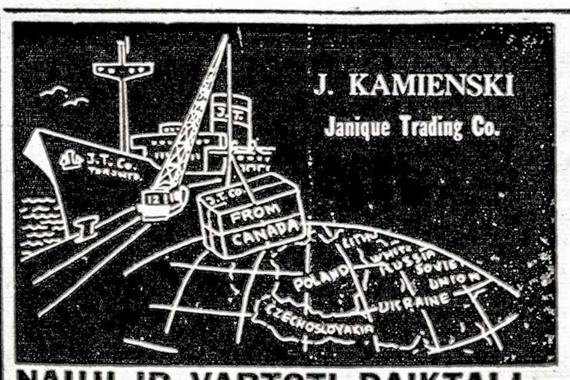

NAUJI IR VARTOTI DAIKTAI Į VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Muitas ir persiuntimo išlaidos užmokamos čia.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:
835 Queen Street W., TORONTO, Telefonas EM. 4-4025.

SKYRIAI:
WINNIPEG, Man., 677 Main St. Teletonas 927695.
HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 78 Geneva St. Telefonas 5-7480.
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. No. 23839.
BUFFALO, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, Tel. FI. 1272
ir kitose vietose.

Dr. Ona Valaitienė

Priima ligonius ir gimdyves

Darbo valandos:
1-3, 6-8 val. po pietų ir pagal susitarimą.

57, Burris St., Hamilton, Ont.
Telef. JA. 8-8275.

Perkant ar parduodant namus

HAMILTONE

kreipkitės į mūsų atstovą

Zigmą Didžbalį

1294 KING ST. E., HAMILTON

Telefonas LI. 9-3558

R. TESLIA Real Estate

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

JAV Liet. Bendr. Kr. Tarybos posėdis yra šaukiamas liepos 2-4 d. Niujorke Baltic Freedom House, 131 E. 70th Str. Čia bus išrinkta pirmieji Krašto vykdomieji organai.

Filipinų valstybininkas gen. Romulo, lankydamasis JAV-se, per spaudos konferenciją Detroite pasisakė už Jungt. Tautų reformą panaikinant veto teisę. Po konferencijos laikraštininkas Al. Gimantas jam persiuntė VL IKo memorandumą apie Lietuvos ir kt. Pabaltijo valstybių likimą.

Liet. Bibliografijos Tarnybos vedėjas Ružancovas buvo gerokai susirgęs. Gydytojams uždraudus kurį laiką dirbti, ir Knygų Lentynos naujo numerio pasirodymas susivėlino. Bet p. Ružancovo sveikata gerėja, tad gal dar šį mėnesį pradės dirbti su bibliografija.

Inž. J. Bilėnas laimėjo JAV atom. energijos komisijos konkursinę $4.300 stipendiją į Oak Ridge atom. reaktoriaus technologijos mokyklą, kur yra didžiausias atom. energijos tyrinėjimų centras pasaulyje.

VOKIETIJA

Į Vasario 16 gimnaziją atvyko iš Paryžiaus sukti filmą iš gimnazijos gyvenimo V. Gedgaudas. Filmas bus 15-30 minučių ilgio, papildytas, jei sąlygos leis, iš viso lietuvių tremtinių Vokietijoje gyvenimo vaizdais.

Vokietijos privačių mokyklų sąjungos suvažiavimas. Šiai sąjungai priklauso ir Vasario 16 gimnazija. Sąjunga buvo suvažiavusi konferencijai gegužės 6, 7 ir 8 dienomis Heidelberge. Suvažiavime dalyvavo ir kai kurie Vasario 16 g. mokytojai: dr Paškevičius, dr. Rukša, mokyt. Grinienė, mokyt. Gailius ir mokytojas Antanaitis.

Gegužės 7 d. popietinėje sesijoje Sąjungos pirm. dr. Tenhof savo pranešime palietė labai daug privatinių mokyklų problemų. Paaiškėjo, kad kai kur praktikuojami eksternų brandos egzaminai yra net dirbtinai sunkinami. Iš pranešimo paaiškėjo, kad privatinių augštesniųjų mokyklų mokytojų atlyginimas prilyginta valstybinių mokyklų mokytojų atlyginimui. Tas pat ir rentos, pensijos, invalidumo bei senatvės atvejais.

Pranešėjas lygino privatinių mokyklų padėtį įvairiuose vakarų Vokietijos kraštuose. Pasirodo, kad Württembergo - Badeno kraštas yra pats šykščiausias teikiant pašalpas privatinėms mokykloms, tiek jas pripažįstant.

Minimos dienos vakare buvo linksmoji dalis: vaidyba ir šokiai. Vasario 16 gimnazijos šokėjų grupė, Sąjungos vadovybės pakviesta, pašoko keletą lietuvių liaudies šokių. Vokiečių pedagogams lietuvių šokiai paliko gražų įspūdį. Visi stebėjosi ir gėrėjosi mūsų mokinių natūralumu ir gyvumu.

Sekmadienį, gegužės 8 d., suvažiavimo dalyviai aplankė žymiąsias Heidelbergo vietas: Angių Institutą — naujai pastatytą ir moderniškai įrengtą mokslo įstaigą, naują geležinkelio stotį ir pilį. Ekskursijos dalyvių tarpe buvo mokyt. S. Antanaitis.

Bavarijos užsieniečių tremtinių sąjungoje, vad. AGAFIB, kelis metus lietuvių bendruomenę atstovavo Aleksandras Lileikis. Dėl laiko stokos negalint jam toliau dalyvauti sąjungos tarybos posėdžiuose, dabar lietuvių bendr. atstovu AGAFIB organizacijoje paskirtas J. Jakštys.

Neustadt / H. ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos balandžio 15 d. mirė Vytautas Vaškys, gimęs 1910 m. balandžio 28 d. Liepojoj. Paliko žmoną ir dvi dukreles.

Vokiečių - Ukrainiečių Herderio draugija Bonnoje surengė "kultūrinę ukrainiečių dieną". Jos tikslas buvo nušviesti visuomenei vokiečių - ukrainiečių kultūrinius ir politinius santykius praeityje ir ugdyti šių dviejų tautų kultūrinį bei politinį bendradarbiavimą ateityje. Diena buvo pradėta spaudos konferencija. Paskum prof. I. Mirčuk atidarė ta proga suruoštą dviejų ukrainiečių menininkų parodėlę, kuri sutraukė nemaža žiūrovų. Pats šventės aktas įvyko vakare. VLIKo Vykd. Tarybos paprašytas, P. Jurkus pasveikino Vokiečių - Ukrainiečių Herderio d-jos pirmininką E. Mitticha, kuris, padėkojęs, iš savo pusės paprašė perduoti V. Tarybai jo nuoširdžius linkėjimus. Tarp gautųjų sveikinimų raštų vienas iš pirmųjų buvo perskaitytas VLIKo sveikinimas.

"Tremties" leidykla išleido dr. J. Remeikos, buv. Vytauto Didž. gimnazijos mokytojo Klaipėdoje, 112 psl. "Lietuvos pajūrio padavimus". Tai mažosios Lietuvos istorinių vietovių padavimai — Rambyno, Ragainos, Vilmantynų kalno, Kaukaro, Meilingos ir kt. Autorius turi paruošęs ir daugiau Maž. Lietuvos tautosakos rinkinių.

PRANCŪZIJA

Pavergtųjų Jungt. Tautų Seimo eilinė sesija šaukiama Strasburge ir ten posėdžiaus nuo birželio 30 iki liepos 5 d. Be posėdžių, bus taip pat suruošta konferencija spaudai ir priėmimas Europos Tarybos patariamojo seimo pilnaties nariams.

BRAZILIJA

Buenos Aires un-te veterinarijos fakultetą baigė vet. gyd. laipsniu Irena Klusaitė. Farmakologijos fakultetą baigė A. Neniškytė, E. Peron miesto inžinerijos mechanikos fakultetą — inž. V. Fialkauskas.

Seserų pranciškiečių vedamose mokyklose S. Paulo veikia 6 lietuviškos klasės, kuriose be atlyginimo dirba 8 mokytojai. Mokykla turi vadovėlius, kurių didelę dalį per konsulą A. Polišaitį gavo iš VLIKo nemokamai, teko atlyginti tik persiuntimo išlaidas. Rūpinamasi atsidėjus sustiprinti lietuviškąsias klases. Šiemet pranciškiečių vedamose mokyklose buvo suregistruoti 186 vaikai, galėję lankyti lietuviškąsias pamokas. Deja, ne visi leidžiami.

Olandijos konsulas S. Paulyje karalienės Julijonos gimimo sukaktuvėms paminėti savo rezidencijoje suruošė oficialų priėmimą, kuriame be vietos valdžios atstovu, dar dalyvavo Sao Paulo konsulų korpusas, jų tarpe ir Lietuvos konsulas A. Polišaitis su ponia.

JE vysk. Brizgys su prel. Albavičiu atvyks į Sao Paulo liepos 16 d. Liepos 17 d. laikys iškilmingas pamaldas, dalyvaus Dariaus - Girėno paminėjime. Taipogi į S. Paulį atvyks prel. J. Balkūnas, žymusis Amerikos lietuvių veikėjas.

V. Zelinos mokyklos patalpose įvyko lietuvių inteligentų susirinkimas, kuriame buvo svarstomas klausimas, kaip suburti S. Paulyje augštąjį mokslą einantį lietuvišką jaunimą ir sudaryti sąlygas tarpusavio bendravimo, kur vyktų lietuviškos pramogos ir jaunimas galėtų kalbėti lietuviškai.

Užsisakiusios "Didžiąją Virėją", praėjusią savaitę gavo tiesiai iš Italijos, kur ji buvo spausdinama Tėvų Saleziečių spaustuvėje. Visos gavusios šią knygą labai patenkintos.

Šiuo metu renkamas ir už poros savaičių bus išsiųstas antrasis užsakymas. Ponios, norinčios ją gauti, prašomos skambinti St. Bakšiui JA. 9-4662 nuo 4.30 iki 5.30 kasdien.

Vieną gražiausių gegužinių ruošia TF Hamiltono skyrius birželio 30 d. Brant Inn, Burlington, labai gražioje, lauke įrengtoje aikštėje. Tai patogiausia vieta suvažiuoti Toronto ir Hamiltono lietuviams. Jei būtų blogas oras, ji vistiek įvyks, tik salėje, kurios puikumą gali patvirtinti 200 tautiečių dalyvavusių gegužės 23 d. ten pat vykusiuose šokiuose. Pradžia 8 v.v.

Birželio 30 d., ketvirtadienį prieš ilgąjį savaitgalį visi keliai veda į Brant Inn!

"TŽ" Nr. 23 Hamiltono skaitytojus pasiekė tik pirmadienį, birž. 13 d., kai tuo tarpu paprastai "TŽ" gauname trečiadieniais. Šis 5 dienų pavėlavimas įvyko dėl pašto kaltės, nes Administracija juos išsiuntė laiku.

Sk. St.

Padėka

KLB Hamiltono apyl. valdyba reiškia nuoširdžią padėką visoms Hamiltono lietuviškoms organizacijoms, taip nuoširdžiai ir vieningai paremusioms ir dalyvavusioms ruošiant radijo komentatores Mrs. E. Hyder 15 metų darbo sukakties paminėjimą - priėmimą. Ypatingai nuoširdus ačiū ponams Stanaičioms, leidusiems pasinaudoti jų namais ir poniai atlikusiai sunkias šeimininkės pareigas p. Giedraitienei padariusiai taut. lėlę.

Hamiltono apyl. valdyba.

Padėka

Birželio 12 d. bendrai ruoštas 1941 m. birželio 14 d. trėmimų minėjimas praėjo tikrai gražiai. Hamiltono apyl. valdyba dėkoja visiems Hamiltono ir apylinkių lietuviams už taip skaitlingą dalyvavimą protesto eisenoje ir minėjime. Jūs tą dieną parodėte visiems savo tvirtą pasiryžimą kovoti iki galutinio laimėjimo su raudonuoju teroru.

Mūsų ypatinga padėka yra kun. dr. Tadarauskui, tautinių šokių grupės vadovams p-lei V. Panavaitei ir p. V. Urbaičiui, o taip pat visoms ponioms ir panelėms dalyvavusioms tautiniuose rūbuose, ir visiems, kurie prisidėjo prie minėjimo sėkmingo pravedimo.

Nuoširdus ačiū mūsų svečiui iš Toronto sol. Br. Marijošiui už gražų programos išpildymą.

Hamiltono Apylinkės Valdyba.

VLIKo POSĖDIS

"1955 m. birželio 6-7 d.d. VLIKas, išklausęs VLIKo pirmininko pranešimo, aštuoniais balsais nutarė:

1. VLIKo pirmininkas ir Vykdomoji Taryba atsistatydina.

2. Atsistatydinimas įteikiamas, kai bus sudaryti toliau minimi naujieji organai.

3. Vykdomoji Taryba sudaroma iš 5 (penkių) asmenų, pageidaujant įtraukti naujų žmonių kiek galint platesne bendradarbiavimo baze.

4. Naujieji organai sutariami iki 1955 m. liepos mėn. galo.

Tolimesnėje posėdžio eigoje buvo nagrinėjami aktualūs užsienio politikos klausimai, svarstyti Lietuvos Rytų Sienų Studijų Komisijos reikalai, Raudonojo Kryžiaus sudėtis ir įvairūs kiti aktualieji klausimai".

Toks yra viešai paskelbtas komunikatas.

Š.m. birželio 6 d. įvykusiame grupių pasitarime, dalyvaujant aštuonioms VLIKą sudarančioms grupėms, buvo prieita prie vieningo nusistatymo, jog, atsižvelgiant į šių dienų padėtį, būtina sudaryti kiek galint platesnį VLIKo bendradarbiavimo pagrindą. Šiame pasitarime sutarta, kad principinės reikšmės reikalai būtų sprendžiami, kiek tat yra įmanoma, sutartinai.

VLIKo dauguma pareiškė savo norą, kad ji yra nusistačiusi dabartinę daugumą dar daugiau praplėsti. Turint galvoje Ūkininkų Partijos ir Socialdemokratų atstovų pareikštą pageidavimą, kad ir socialdemokratai būtų įjungti į VLIKo vadovaujamąjį darbą, draugiškumo ir solidarumo principais prieita prie vieningo nusistatymo — ieškoti ir svarstyti visus būdus, kurie prie to vestų. Yra sutarta, kad iki š.m. liepos galo, susiekus su VLIKą sudarančių grupių centrais, VLIKas susirinks priimti nutarimų, kurie vestų prie šio bendradarbiavimo įgyvendinimo, pagrįsto kiek galint platesne baze.

VLIKo pirmininkas pasikalbėjime su Eltos atstovu dėl to pareiškė, kad susitarimu esąs nuoširdžiai patenkintas. Visą laiką atsidėjęs to siekęs. Įsibrovusios į VLIKo narių tarpą negerovės negalėję teigiamai veikti ir į jo darbus. Tos negerovės, suinteresuotos spaudos dar sutirštintos ir išmargintos, buvo permestos į visuomenę ir ją tarpais per daug dilgino. Spėjąs, kad, šį sutarimą įvykdžius, visa tai atkris. "Jo įvykdymu tikiu, nes neturiu pagrindo įtarti, kad antroji susitariančiųjų pusė būtų turėjusi užpakalinių minčių. Tikiu, kad jie nuoširdžiai susitarė ir lojaliai tą susitarimą vykdys. Jei jis įvyks, pasiliks dar vienas opus klausimas — santykiai su St. Lozoraičiu. Labai trokštu artimiausiu laiku to susitarimo ir su juo pasiekti".

Tai esanti tik susitarimo dalis — techniškai organizacinė dalis. VLIKo pirmininkas tuoj po VLIKo posėdžio pradėjęs su grupių atstovais pasitarimą sutarties klausimais. Antras jos etapas — grupių centrų pritarimas ir tais klausimais nusistatymas. Ir paskutinysis — bendradarbiavimo platforma. Ji turėtų liesti tik praktiškuosius klausimus, su kuriais naujiems laisvinimo organas teks darbe praktiškai susidurti. Principų grynai teorinio pobūdžio — bent šiuo tarpu — nereikėtų liesti, nes jais bus sunkiau susitarti ar bent tai reikalautų daugiau laiko. O to laiko gaišti negalima. Bendradarbiavimo platforma yra svarbus klausimas. E

Naujieji VLIKo nutarimai

Tarptautinė padėtis toli gražu nėra tokia šviesi, ypač pavergtiesiems, kaip kai kam rodosi, nors tiek Edenas, tiek ir prancūzų dabartiniai vyriausybės atsakingi vadovai reiškia viltį, kad didėjąs laisvojo pasaulio solidarumas leidžias jiems su optimizmu žvelgti į ateitį. Per daug dar tikima bolševikų "gera valia" ir nenorima matyti jų tikrųjų kėslų.

Tokių faktų akivaizdoje tektų laukti, kad ir mūsų laisvinimo veiksnių žmonės ar grupių centrai, žodžiais deklaruoją gražiausius siekimus, tuos žodžius taip pat patvirtintų ir darbais. Deja, kol kas dar negalima to pasakyti ir po paskutinio VLIKo posėdžio ir VLIKą sudariusių 8 grupių pasitarimo. Pasirodo, kaip tenka patirti iš artimų VLIKui sferų ir jų centruose gaunamų pranešimų,

dviejų grupių (tautininkų ir laisvės kovotojų) atstovai atėję į posėdį taip pat su "griežtais reikalavimais" ir "protestais" —

žinomais pagal įprastinę giesmelę: kur nėra jų, ten viskas, kad ir daugumos padaryta, vis "neteisėta", "partiška" etc. Čia didelis atsakingumas tenka jų centrams — pirmiausia, kad nepakeitė savo atstovo Vlike, dėl kurio netinkamumo yra pasisakiusi VLIKo dauguma. Antra, kam VLIKo pirmininkas kvietė jį į posėdį, nors aiškinamasi, kad esąs pačio centro reikalas, ką skirti ir laikyti VLIKe. Gi šiuo atveju netenka aiškinti, kuriais sumetimais toks atstovas VLIKe centro laikomas ir ko tuo siekiama... Gi laisvės kovotojų ir centras, ir atstovas pasirodė šiuo atveju tikras "tautininkų skolinys", kaip jau ne kartą spaudoj nurodyta... juo labiau, kad ir toj pačioj Vokietijoj yra ne kokių skolinių, bet tikrų senųjų laisvės kovotojų atstovų, veikusių rezistencijoj, kai kiti tuo metu tarnavo visai kitur ir kitiems tikslams...

Neseniai vokiečių spauda plačiai rašė apie žinomosios nacių bylos Lietuvoje svarbiausią veikėją veter. gyd. Neumaną, mirusį Vak. Vokietijoje.

Būtų ne pro šalį, kad tam tikra spauda, kuri skelbiasi ieškanti tik tiesos ir kovojanti su pratiškumu, taip pat bent ta proga parašytų, kodėl viena grupė į VLIKą parinko ne kokį seną, nusipelnusį antinacinės ir antibolševikinės veiklos pirmūną, bet kaip tik tos pačios Neumann - Sasso grupės gynėją, dėl kurio veiksmų savo laiku Lietuvoje buvo padarytos atitinkamos išvados. Gal net pacituotų to "kovotojo" tada kad ir teisme viešai pasakytus žodžius lietuvių organų adresu...

Pagaliau toli gražu tokiu gero darbo siekimu nepasižymi ir kai kurių kitų grupių atstovai, nekalbant jau apie jų vis gražiai deklaruojamus pareiškimus. Praktika rodo, kad ir tarp jų net dabar "koordinantų" įtaka yra kur kas didesnė, nei kiti mano. Dabartinį žingsnį kai kas teigiamai vertina kaip norą pasiekti platesnio bendradarbiavimo. Bet tai poros žmonių reikalavimai, kurių negalima kitaip įvertinti, kaip tam tikrą diktatą kitoms grupėms. Tai toli gražu neparodo noro bendradarbiavimą išplėsti dar platesne baze. Tai daugiau tam tikrų interesų gynimas, ir tai toli gražu klausimas ar tų, kurie deklaruojami. Kai kas juokauja, jog ir dabar tai buvę tam tikri koordinantų įtaigoj pareikšti reikalavimai. Ligtolinė VLIKo dauguma, kad ir gerais norais, padariusi žingsnį atgal — bent taip vertinami Amerikoj pasiektieji susitarimo rezultatai. Tiesa, toji bazė — bent iš tolo praplečiama, bet kas iš to, kad graibstomasi senų partnerių ir žmonių... be jų nenorima veik nė žingsnio žengti, nors deklaruojama viešai visai kas kita. Todėl kai kas ir sako: jei vietoje dabartinio socialdemokratų atstovo VLIKe būtų, sakysime, kad ir toks Dr. P. Grigaitis, kuris įvykdytų tai, ką skelbia "Naujienose", ir taip bendradarbiautų, kaip bendradarbiaujama ALTe, arba prof. J. Kaminskas, tai būtų visai kas kita — tada niekam netektų šnekėti apie tautininkų satelitus kad ir kitose dviejose partijose, būtų kur kas nuoširdžiau siekiama tikro bendradarbiavimo...

Ateitis parodys, ar kas dabartiniu susitarimu neturėjo užpakalinių minčių ir

ar pavyks apjungti praktiniame darbe bent demokratiškai nusiteikusias grupes.

Bet jau ir dabar VLIKo pirmininko adresu, ypač dėl kai kurių jo veiksmų, pasakoma stipresnių nepasitenkinimo žodžių. Kai kam vis keista atrodo jo taktika: sakysime, kad ir su frontininkais jis laikosi labai kietai, tuo tarpu su tautininkų žmonėmis, kad ir su buvusiuoju atstovu (tiesa, centro dar neatšauktu) jis yra švelnutėlis. O tokie veiksmai paskatina rėkšnius tik dar daugiau rėkti... ir dar su didesniu triukšmingumu stengtis sugriauti VLIKą ir visą jo darbą, prisidengus konstruktyvių reformų ar "švenčiausių tautos interesų" skraistele...

R-is.

GERB. PONIOS IR PANELĖS!

Betkurioje grožio šakoje esu pasiruošusi Jums patarnauti žemiausiomis kainomis;

pusmetiniai, trumpalaikiai sušukavimai ir kt.

IRENA NACEVIČIENĖ
17 Carling Ave., Toronto
Telefonas LO. 7155
(Bloor ir Ossington rajone).

Radio-Televizijos Technikas
J. STANIONIS
Taisau radijo, televizijos aparatus, patefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.
ME. 5142.
115 Montrose Ave., Toronto.

PABĖGĖLIAI – MASKVOS PRIEŠAS Nr. 1

Pabaltiečių tylus pasipriešinimas tėvynėje ir pabėgėlių veikla siutina Maskvą, verčia keisti politiką namie bei laisvajame pasaulyje ir vis labiau atkreipia laisvųjų dėmesį Baltijos pajūrin. "TŽ" skaitytojas JAV-bėse, laišku atkreipęs Amerikos spaudos bei įstaigų dėmesį paskutiniam sovietų smurtui "kviečiant" pabėgėlius "grįžti namo", praėjusį šeštadienį iš savo kongresmeno gavo laišką, kuriame su savo komplimentais persiunčia JAValstybių "Assistant Secretary of State" Thruston B. Morton laišką. Kongresmenas pilnai pritaria viceministerio numonei apie "naujuosius JAV piliečius - pabėgėlius iš tiranijos": "As long as react to the Soviet campaign as the constituent did who wrote you we need have no fear of its (sovietų grąžinimo vajaus) effectiveness". Ilgam laiške kongresmenui Valstybės Sekretorius Morton prašo atkreipti dėmesį, kad pats vajaus pradėjimas liudija, jog sovietai pripažino pabėgėlių kenksmingumą jų reikalui. **"Sovietų ir satelitų egzilai kiekviename Vakarų krašte sudaro anti-komunistinį branduolį. Jis simbolizuoja, anapus geležinės uždangos ir laisvajame pasaulyje, laisvės aspiracijas bujojančias tėvynėje"** — rašo Niujorko kongresmenui Steven B. Derounian Valstybės Sekretoriaus J. F. Dulles pavaduotojas Thruston B. Morton. "... Šiandien Kremliaus vadai, kaip atrodo, yra supratę pabėgėlių, kaip veiksnio svarbumą, ypatingai kada "coegzistencija", yra viešoji komunistų linija. Kremlius pradėjo šį pabėgėlių demoralizacijos vajų siekdamas juos suteršti vakariečių akyse..." Viceministeris T. B. Morton toliau laiške išveda, jog patyrimas rodo, kad pabėgėlius viliojimai mažai veikią. Esą, buvę pabėgėlių tarpe jų agentų, kaikuriuos nostalgija ar artimųjų likimo rūpestis patraukę pasiduoti sovietų vilionėms, ypač tuos, kurie nesugebėjo pritapti prie svetimos aplinkos. Esą, pabėgėliams palankesnių sąlygų ir atmosferos sudaryme atsakomybė daugeliu atveju tenka vietiniams veiksniams valstyiūų, kuriose pabėgėliai yra apsistoję. Kaikuriose vietose jie buvo nesimpatingi pabėgėliams, nesidomį jais ar nesuprasdami problemos esmės net priešingi. Po karo Amerikos vyriausybė savo ruožtu padariusi viską, kas galima, pabėgėliams padėti ir dar šiuo metu vykdo programą išgabenti iš Europos pasilikusius.

Chruščiov prisimena Pabaltijo gerbūvį

Pats Nikita Chruščiov praėjusį penktadienį lankėsi Rygoje, kur maskolberniai suvažiavę iš trijų respublikų šventė dieną kada prieš 15 metų "nieks netapo viskuo". Jis netiesioginiai pareiškė, kad galgi ir nereikėjo Pabaltijo valstybių žemės ūkio sunaikinti?! Taipgi sutiko, kad jo genialusis 1950 metų "agrogrodų" planas buvo tik kitas marksistiškai sovietiškas absurdas. Dejavo, kad pabaltiečiai kolūkiečiai nei pieno neprimelžia, nei kiaulių nepriaugina. NY Times pranešdamas šią Rygos kalbą, rašo, kad praėjusią savaitę "Izvestijos" triūbijo apie latvišką bekoną, kurį auginti latviai pamiršę. "Izvestijos" prisipažino, kad kalti kaip tik jie privertę pabaltiečius auginti lašinines kiaules malenkovo tipo. Įdomu ar šis Chruščiovo "mea culpa" pasireiškimas ištikrųjų reiškia kokias permainas?

Vakarai sutarę savo programą

Niujorko lietuviai su pasitenkinimu sekė diplomatijados eigą jų mieste ir nesibaimino nei dėl britų ar prancūzų opozicijos laisvinimo planams, nei intelektuališkų demokrato Stevensono kritikų Dulles politikos, kam reikią rusus gąsdinti su tokiais griežtais reikalavimais kaip "išlaisvinimas" ir panašiai. Čia buvo manoma, kad britai ir prancūzai visdėlto nusileidę amerikiečių "principams", tik tebemurmėję dėl "metodų", kuriais siekiama juos įgyvendinti. Pasaulio masėse Amerikos laikysena buvo populiari. Gal išvykdamas užs. reik. ministerių konferencijon britas Harold MacMillan, apsigalvojo vykti ten su šūkiu "laisvė visiems", čia pat pridėdamas, jog TSRS saugumo reikalavimams reiktų skirti atitinkamo dėmesio. Kaikas manė, kad britai net mieliau sutiktų "išlaisvintas" Pabaltijo tautas palikti Rusijos įtakos zonoj,

Niujorko bendradarbio ALMAUS

nei Amerikos! Didžiosios spaudos antraštės Niujorke sekmadienį skelbė, kad Vakarai esą pilnai sutarę ir talpino iškalbingas keturių nuotraukas: iš dešinės — augščiausias ir stambiausias Mr. Dulles, iš kitos pusės kiek žemesnis britas MacMillan, viduryje dar mažesnis Adenaueris, o tarp jų įsigrūdęs prancūzas Pinay. Prieš vykdami švęsti tariamai "Jungtinių Tautų" kongresą Švento Pranciškaus mieste. Vakarai "sutarę" Ženevoje kalbėti kas ką nori. Amerika pasiliko su savo pirmuoju punktu, kuris vers Molotovą gintis ir klykti, dėl keliamo Rytų Europos taikingo išlaisvinimo! Dulles sistemingai to siekė ir kartojo visuose praėjusios savaitės darbuose ir užtikrinimuose, meiliausiai klausantis kancleriui Adenaueriui.

ALTaryba aiškinasi dėl Lietuvos

Kaip esame pranešę anksčiau, ALT ir LAIC Miss Kizis, praėjusią savaitę lankėsi Vašingtone, kur Lietuvos reikalą memorandumu ir žodžiu dėstė užs. reik. ministerijos pareigūnams. ("Draugė" buvo rašoma, kad AL Taryba matėsi su 'Barber, Beam ir Vedeler', gi "Naujienos" skelbė, kad ALT matėsi su 'Barbour Wolworth, Harold Vedeler' ir kitais). Departamento Rytų Europos skyriaus vedėjui Mr. Walworth Barbour ir jo asistentui Pabaltijo, Čekoslovakijos ir Lenkijos klausimais, Harold Vedeler, augštesniems pareigūnams įtemptai dalyvaujant diplomatijadoje, Amerikos lietuvių senieji veikėjai raštu ir žodžiu reiškė susirūpinimą, jog tiek daug kalbant apie būsimąsias konferencijas, nėra konkrečiai minimos Pabaltijo valstybės. (Niujorke tada buvo tikimasi, kad ALTaryba paves visiems savo skyriams suorganizuoti, jog šis jos memorandumas, profesionalų žurnalistų sutrauktas ir išverstas, būtų paskelbtas svarbesnėje Amerikos spaudoje). Praėjusį sekmadienį, NYTimes paskelbtas "The Arizona Daily Star" vyriausio redaktoriaus ir leidėjo William R. Matthew laiškas, kuriame reikalauta, kad Amerika atsisakytų išlaisvinimo politikos, nežiūrint, "ką Amerikos lenkai ir čekai besakytų" — be to, joks susitarimas su sovietais nesąs įmanomas, kitaip Amerikos masės turį neremti prezidento Eisenhowerio sekančiuose rinkimuose. Tai tik paryškina kiek reikšmės turi pabėgėlių senųjų ir naujųjų laiškai ir spaudimas vietiniuose Amerikos ir Kanados laikraščiuose remiant Amerikos išlaisvinimo politiką.

Europos reakcija dėl Dulles "laisvinimo"

Pasak belgų, amerikiečiams taip užsispyrus "laisvinti", Maskva nenusileisianti ir padėtis pasilikianti kaip buvusi. Paryžiaus gi spauda spėliojo, kad dar prieš "4" susirenkant turėtų būti sukviesta NATO Vyriausia Taryba, kurioje Trys didieji išreikštų savo liniją ir prašytų visos laisvosios Europos pritarimo ir paramos Ženevos konferencijoje. Mažųjų tautų politikai ypač spyrėsi, kad jų nuomonės būtų atsiklausta. Taipgi ir Kanados atstovas Lester B. Pearson, esą, palaikė šį mažųjų reikalavimą, kad Didieji atsiklaustų ir pasipasakotų ką ir kaip jie žada laisvinti arba parduoti (Kanados lietuviams tai sudarė auksinę progą pareikšti jam žodžiu ir raštu ką galvoja dėl to lietuviškos kilmės kanadiečiai). Londono spauda, kad ir nepatenkinta amerikiečių taip ankstyvu konferencijos sąlygų nustatymu, iš savo pusės perspėjinėjo vakariečius jokiu būdu nesutikti su rusų pasiūlymu leisti Rytų Europoje tokius pat laisvus rinkimus kaip ir Rytų Vokietijoje. Sovietai po dešimtmečio vergijos kažinką ir kokią "nepriklausomybę" gali Rytų Europai prižadėti, bet tikrumoje pasiliktų ta pati užmaskuota rusiška priespauda. Londono spauda taipgi netiki, kad vakariečiai galėtų sutikti su rusų pasiūlymu pasitraukti abiems į "senąsias sienas", nes tikrumoje sovietai jas supranta tik pagal 1945 metų Potsdamo sutartį.

Pabėgėliai veikia pasaulio opiniją

Maskvos priešas nr. 1 — sąmoningoji senoji lietuvių išeivija Amerikoje ir naujieji pabėgėliai ne tik veikė Amerikos opiniją, bet ir viso pasaulio — tokios mintys kaupiasi skaitant Londone neseniai pasirodžiusias Eduardo Benešo, Čekoslovakijos prezidento atsiminimų ištraukas. Po vieno pasikalbėjimo su prezidentu — demokratu Roosevelt Beneš pasakoja, kaip pastarasis karo metais prašęs jį generalissimui ir maršalui Stalinui paaiškinti jo **"realistinį" ir "tikslų"** nusistatymą Pabaltijo reikalu! Benešas cituoja prezidento šiuos žodžius: **"Jungtinės valstybės nėra pajėgios ir nė nemano trukdyti galutinio Pabaltijo prijungimo prie TSRS, bet jos taipgi negali nesiskaityti su pasaulio viešąja opinija ir todėl turi rūpestingai ieškoti formos ir būdų, kaip šią opiniją apeiti".** Pabėgėlių uždavinys, kurie iki šiol, kaip pripažįsta net sekretorius Morton, sėkmingai budėjo, kad pasaulio ir Amerikos opinija nebūtų apgauta. Ir lenkų spauda pastebi, jog buvo "šokas" patirti, kad prez. Roosevelt, vieną skelbdamas viešumai apie Lietuvos laisvės atstatymą, ką kita per tarpininkus šnabždėjo Stalinui.

Bravo omahiečiai ir kalifornniečiai lietuviai!

Per visą pasaulį sklido žinia, kad lietuviai Omahos stotyje pasveikino Molotovą su linkėjimais eiti į pragarą, o ir San Francisco pabaltiečių demonstracijos buvo paruoštos labai rūpestingai, kaip ir viskas, ką jie ruošia. Amerikiečių masėje tai dar labiau populiarino lietuvius ir visus pabaltiečius.

GANA STAGNACIJOS

Neseniai per šio laikraščio skiltis buvo kreiptasi į Jus, mieli lietuviai, gimnazijos reikalu. Buvo nurodyta, kad gimnazija dėl lėšų stokos yra blogoje padėtyje. Tas kreipimasis, bent Montrealyje, neliko neišgirstas. Duosnieji tautiečiai sudėjo iki šiol virš $200. Tie pinigai birželio 6 d. čekiu Nr. 88 500 perduoti BALFui, o šiandien jie jau yra pasiekę Vokietiją. Bet to negana. Kaip Montrealyje, taip ir kitose vietose, yra nemažai pasižadėjusių remti gimnaziją, bet savo pažadų netesinčių.

Kurie negali atlikti savo pareigos dėl ekonominių sunkumų, galima juos pateisinti, o taip pat pilnai suprasti bei atjausti. Bet, deja, yra nemaža ir tokių, kuriems ši pareiga nesudaro jokio sunkumo. Šitoks savo žodžio nelaikymas garbės mums nedaro. Pasispauskime ir išlyginkime skolas gimnazijai. To reikalauja jos gana sunki finansinė padėtis.

Ta proga reikia dar kartą kreiptis ir į Jus, gyvenančius mažesnėse vietovėse, kuriose nėra nei organizuotos bendruomenės, nei organizacijų. Nepasilikite pasyvūs. Mes visuomet, ištikus pavojui, mokėjome praeityje, mokame ir dabar, rasti bendrą kalbą ir reikalingą rimtį išlaikyti, o kur reikalinga auka — ją suteikti. Tokia padėtis, ir gana rimta, yra Vasario 16 d vargo gimnazijoje. Ji graso jau šiandien pačios gimnazijos egzistencijai. Ir tokia susidarė tik dėl mūsų pačių nerangumo.

Prašome atjausti priaugančiojo mūsų jaunimo, būsimojo Tautos elito, padėtį. Neleiskime jam žūti svetimųjų jūroje. To labai nori svetimieji, bet mes to neleisime. Tik turime šiek tiek pasistengti ir vėl gimnazija galės egzistuoti. Siųskime aukas artimiausiai bendruomenei, Šalpos komitetams, gimnazijos reikalais besirūpinantiems. Jie pinigus nukreips pagal Jūsų pageidavimą, o metų gale išduos atitinkamą pažymėjimą, kurį galėsite pridėti prie mokestinių pareiškimų dėl mokesčio sumažinimo.

Išjudėkime iš sustingimo. Reikalas yra visų lietuvių, visi prie jo dėkimės, dėkimės tiek, kiek išgalime. Centas prie cento — susideda doleriai, o iš dolerių susidaro dešimtys, šimtai ir, pasiekę vieną tikslą, didelį darbą nuveikia.

Jeigu mes tik dabar pajudėsime, pasiųsime savo auką, gimnazija išeis iš susidariusios padėties vėl guvi. Neturės rūpesčio dėl rytojaus, o savo jėgas galės pašvesti jaunimo auklėjimui.

Gimnazijos direktorius šiomis dienomis parašė visiems Kanadoje esantiems būreliams laiškus. Tik pagalvokime, kiek turėjo išleisti laiko ir pinigų, ko būtų buvę galima išvengti, jeigu būtume buvę rūpestingesni.

Prašau Jus, mieli tautiečiai, atjauskite gimnazijos padėtį, siųskite savo auką **šiandien,** neatidėliokite rytojui, nes rytoj gali būti ir **per vėlu.**

Kaip kam patogiau, siųskite Centriniam Šalpos Komitetui 235 Ossington Ave., Toronto, o Quebeco provincijoje, pačiam Montrealyje ir jo apylinkėse gyvenantieji siųskite mano vardu, šiu adresu: 1271 Allard Ave., Verdun, P.Q.

Tad pajudėkime, išgirskime šauksmą iš anapus Atlanto, šauksmą mūsų priaugančios kartos, mokslo ištroškusio jaunimo.

P. Šimelaitis.

Liuterionių Kanados Sinodas

Birželio 7-10 d. Otavoje įvyko 93-čias metinis Kanados Liuter. Sinodo posėdis. Tai yra vienas iš 31 sinodų, kurie sudaro Jungtinę Liuterionių Bažnyčią Amerikoje, dalyvaujančią Pasaulio Liuterionių Sąjungoje ir Pasaulio Bažnyčių Taryboje. Jos prezidentas kun. dr. F. C. Fry iš Niujorko yra ekumeninio sąjūdžio vyr. komiteto vadovas, plačiai žinoma asmenybė, neseniai apdovanotas Austrijos augščiausiu ordenu už nuopelnus šelpiant nukentėjusius nuo karo. Jisai, kartu su kitais liuterionių vyskupais iš abiejų Geležinės Uždangos pusių lankė kardinolą Innitzer bolševikų apsuptoje Vienoje. Ten buvo sutartas bendras pareiškimas: "Mes visi turime tuos pačius priešus: sekularizmą, materializmą ir komunizmą".

Sinodo posėdžiai įvyko Šv. Petro liuterionių bažnyčioje. Pirmą dieną parlamento bokšto varpai skambino specialią giesmių muziką, antros dienos vakare įvyko banketas Park Convention Hall. Ten Hon. J. W. Pickersgill, imigracijos ir pilietybės ministeris, pasakė principinę kalbą, tarp kitko pareiškęs užuojautos pabaltiečių imigrantams, kurie nebegali grįžti į savo pavergtas tėvynes. Oficialiame posėdyje sinodą sveikino Otavos miesto ir Bažnyčių Tarybos vadovai. O telegrama sveikino Liut. Missouri Sinodo vauja Pasaulio Liuterionių Są- Ontario sinodas, kuris nedalyjungoje ir kaip tik tuo pat laiku posėdžiavo kitoje Otavos patalpoje. Ekumeninio pobūdžio sinode dalyvavo kun. dr. M. Kavolis, o izoliacijonistiniame — kun. L. Kostizenas.

Sinode dalyvavo atstovai iš 130 parapijų: apie 100 kunigų ir apie 80 pasauliečių, beto dar bažnyčios pareigūnai. Jungtinę Liut. Bažnyčią atstovavo Pennsilvanijos sinodo prezidentas. Jis pabrėžė, kad Bažnyčia turi pasireikšti evangelizacijos veikla. Jis pasakė: "Kur nėra pagalbinių bažnytiškų organizacijų, kaip moterų misijos draugija, vyrų brolija ir liuterionių jaunimo lyga, kurios organizacijos turi sutartinai veikti misijos uždavinio įgyvendinimo linkme, ten parapija dėl savo neveiklos yra nustojusi savo egzistencijos teisės". Kitas misijos vadovybės atstovas iš Niujorko apšvietė ruošiamosios misijos reikalą.

Kalbant apie lėšų sutelkimą karitatyvinei veiklai buvo nusiskųsta, kad tautinių mažumų parapijos atsilieką šioje veiklojie. Referentas, Kanados Liut. Tarybos sekretorius priminė, kad jie patys būdami Vokietijos stovyklose sulaukę Lutheran World Federation paramos, tad neprivalą pamiršti, jog "užjūryje yra dar labai daug varguolių, kurie tokios pat pagalbos dabar alukia iš jūsų ir dabar dar gauna iš mūsų per Lutheran World Action". Estų kunigas iš Montrealio atsakė, kad estai labai daug lėšų siunčia savo vargstantiems tautiečiams Vokietijoje remti, kurios šalpų lėšos nepraeina per LWF apyskaitas.

Kunigai kanadiečiai buvo raginami pasišvęsti misijų darbui užjūryj, o kunigų seminarijos rektorius iš Waterloo prašė tautinių mažumų kunigus, kad padėtų surasti kandidatų ruoštis kunigo tarnybai saveme krašte ir užjūryje

B.

MALONŪS PRISIMINIMAI....

TAIKOS RŪMAI HAGOJE

Puiki pietų Olandijos provincijos sostinė HAGA gali pasigirti savo išdidžia istorija kaip diplomatinis Europos centras. Ir vienas iš svarbiausių šio buvusio pasaulinio vaidmens paminklų, berods, yra bokštuoti TAIKOS RŪMAI... 1913 m. paskirti vad. Hagos Tribunolo vieta — iki II-jo Pasaulinio karo pradžios buvę nuolatiniai Tarptautinio Teismo rūmai. Nors dalinai okupacijos metu sužalota, Haga rodo Olandijos stiprybę ir veržlumą... su savo pastatais, kurie primena anuos laikus, anuos malonius laikus...

JŪSŲ MALONUMUI SPAUSDINA...

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED
Ottawa · Windsor · Montreal · Hamilton

Tariama BREDINGS

PASKOLOS ATEIVIAMS

Kanados bendrovė "Canadian Pacific Airlines", susitarusi su bankų grupe teiks piniginę paskolą naujiesiems ateiviams iš Europos, kurie skris b-vės lėktuvais. Esanti įsteigta nauja oro linija, einanti per Š. Polių tarp Amsterdamo, Olandijoj ir Vancouverio. Atvykę šia linija imigrantai į Kanadą galės gauti paskolą 90% sumokėtos sumos už transportą. Ši paskola galės būti grąžinta dalimis mokant kas mėnesį.

Ta pati bendrovė paliko susisiekimą lėktuvais ir su Australija. Skrendant per Š. Polių iš Amsterdamo į Sydnėjų, kelionė sutrumpėja 1000 mylių.

WINDSOR, Ont.

Okupacijos ir trėmimų pradžios paminėjimas. CBC Windsoro ir Toronto radijo stotys šeštadienį, birželio 11 d. 1-1.30 val. vietos visuomenei davė specialų pusvalandį. Buvo suglaustas pranešimas apie Pabaltijo užgrobimą, deportacijas, o protarpiais tų tautų muzika. Programą išrūpino ir padėjo paruošti lietuviai.

CBC yra valdžios radijo stotys. Jos visada duoda rimtas programas, visuomenės yra mėgiamos ir visi jas klauso. Tad ir mūsų programa pasklido plačiai Rengėjai mano, kad tuo daug prisidėjo prie mūsų Tėvynės laisvinimo bylos. Kad panašiais atvejais ir ateityje galėtume tokias programas gauti — maloniai prašome visus toms radijo stotims pasiųsti padėkos laiškų.

Birželio 12 d. 12 val. **kolonijos bažnyčioj,** ta intencija atlaikytos pamaldos. Laike pamaldų giedojo solo: Toronto R. Konservatorijos studentė Vaclava Žiemelytė ir Windsoro kolonijos choras. Kunigas Rudzinskas pamoksle priminė žiaurius okupanto darbus tėvynėje, pagyrė kovotojus ir pagerbė žuvusius.

Paskaita. Jaunas teisių D-ras Karvelis salėje pasakė kalbą. Trumpai apžvelgęs okupanto smurtą, papasakojo, kad Tėvynėj, tautos ir kultūros naikinimas, nežiūrint visų pastangų, vyksta tik pakeistais metodais. Masinių vežimų vietoj organizuojami "savanoriški" vykimai, bet faktinai jie yra daromi nemažesne prievarta, kaip ir anksčiau. Pabėgusiųjų ir kitų pastangos Tėvynės laisvinimo byloje daug padariusios, bet laisvasis pasaulis, nesąs dar supratęs komunizmo pavojaus ir dar tebetikįs į taikų sugyvenimą ir dažnai esąs komunizmo apgaunamas. Prelegentas pabaigoj prašė tęsti jau į vėžes įstatytą Tėvynės laisvinimo darbą, atremti okupanto klaidinančią propagandą; taip pat įsąmoninti jaunimą, kad seniesiems veikėjams nepajėgiant — jų vieton stotų nauji.

Meninėj daly buvo solo, trio, choro dainos ir deklamacijos. Detroito Ateitininkų trio: Pr. Zaranka ir broliai Polikaičiai padainavo kelias dainas. Toliau solo dainavo Pranas Zaranka ir Vaclava Žiemelytė. Abu savo partijas atliko puikiai ir susirinkusieji jiems sukėlė audras plojimų. Vaclava Žiemelytė 3½ metų studijavo pas op. sol. E. Kardelienę ir 1 metus Toronto konservatorijoj. Ji turi labai retą (berods nebuvo tokio ir mūsų teatre), stiprų ir plačios skalės kontraltą, kokio iki šiol nepasitaikė Toronto konservatorijoj. Pabaigai kolonijos choras, skaičium, kad ir nedidelis, bet darbštaus chorvedžio p. Sinkaus paruoštas, labai pajėgiai ir vykusiai išpildė keletą dainų.

Šeštadieninės mokyklos mokinukės: Milda Pakauskaitė, Rūta Januškaitė ir Nijolė Giedriūnaitė vykusiai pasakė minėjimui pritaikytų eilėraščių.

Minėjimą pravedė apyl. pirm. V. Kačinskas; meninę dalį Petras Petruitis.

Kolonijos lietuviai, kartu su apyl. valdyba vertna sukakties minėjimą, džiaugiasi jo pasisekimu. Dėl to labai nuoširdžiai dėkoja programos talkininkams: Dr. Karveliui, sol. V. Žiemelytei, Pr. Zarankai su broliais Polikaičiais, chorvedžiui J. Sinkui ir visiems kitiems bet kuo prisidėjusiems. Tuo labiau nuoširdi padėka atkeliavusiems iš toliau, kurie sugaišo daugiau laiko ir turėjo išlaidų.

Telegrama sveikino Ont. prov. parlamento narys, kalbėtojas kun. M. C. Davis. Vietos dienraštis porą kartų prieš minėjimą skelbė apie ruošiamą minėjima. Po minėjimo talpino nuotrauka kalbėtojo Dr. Karvelio, sol. V. Žiemelytės puošniuos tautiniuos rūbuos ir apyl. pirm. V. Kačinsko su trumpu minėjimo aprašymu.

Šeštadieninė mokykla birželio 11 d. baigė mokslo metus. Apyl. valdyba paskyrė pinigines premijas kiekvieno skyriaus gabiesiems mokiniams. Egzaminų komisija sudarė: mok. vedėja M. Čiuprinskaitė, KF Įgaliotinė B. Statkevičienė, mokyt. Borisienė ir apyl. v-bos narys Ig. Statkevičius.

Rezultatai buvo: Milda Pakauskaitė baigė IV skyr. ir gavo premiją už gerą mokinimąsi ir pavyzdingumą. Ji taip pat laimėjo 1955 m. penktą vietą Kanadoje už dainų užrašymą ir Kultūros Fondo skirtą premiją.

III skyr. du mokiniai — Dana Kozulaitė ir Saulius Ražauskas dalinasi premiją pusiau už gerą mokinimąsi, gerą mokyklos lankymą.

Iš I skyr. laimėjo Nijolė Giedriūnaitė, 5 metų amž. už gražų skaitymą, mokyklos nuoseklų lankymą.

Viso buvo 29 mokslo šeštadieniai. Tai menkas lašelis lyginant su 365-mis metų dienomis, tačiau "lašas po lašo ir akmenį pratašo". Tie mokiniai, kuriems tėvai padėjo ne tik perėjo į sekančius skyrius, bet dar gavo ir dovanas.

Kai kurie mokiniai rengiasi vykti į skautų, kiti į ateitininkų stovyklas.

Šeštad. pr. mokyklos mokytoja Marija Čiuprinskaitė išvyksta liepos 1 d. į Torontą, mokytojų kursus — "Pre-Teachers' College Summer Course 2nd year".

KLB Windsoro apyl. V-ba.

— **Londonas.** — Iš 630 D. Britanijos parlamento atstovų 24 yra katalikai: 11 konservatorių, 13 darbiečių. Kiti du, išrinkti Š. Irlandijoj, negalės eiti pareigų, nes laikomi kalėjime. Jie yra šalininkai Š. Airijos sujungimo su neprikl. Airija.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

IŠLEIDŽIAMA VAIŽGANTO MONOGRAFIJA

Šiuo mūsų tautai sunkiu ir tragišku metu mes labiausia pasiilgstame šviesios ir taurios Vaižganto asmenybės. Vaižgantas savo plačia visuomenine bei kultūrine veikla ir gausia kūryba kėlė mūsų tautoje optimizmą ir entuziazmą, ugdė jos pasitikėjimą savo jėgomis, jos kūrybines galias, jos pasiaukojimą laisvei, gerovei ir savo šviesesnei ateičiai. Vaižgantas spaudos draudimo metu buvo vienas iš narsiausių kovotojų dėl spaudos laisvės ir savo tautos kultūros, ir vėliau, pasak prof. V. Mykolaičio, iki pat savo mirties Vaižgantas stovėjo visos tautos akivaizdoje, kaip moralinis autoritetas ir niekuo nesuteptos dorovės žmogus.

Visos lietuvių tautos mylimo ir gerbiamo Vaižganto šviesiai ir patraukliai asmenybei priminti Jonas Karvelis išleidžia antrą laidą Aleksandro Merkelio parašytos monografijos — JUOZAS TUMAS - VAIŽGANTAS. Išleidžiamoji Vaižganto monografija didelio formato, 464 puslapių, gausiai iliustruota ir dailiai papuošta dailininko Jono Steponavičiaus vinjetėmis ir užsklandomis.

Juozo Tumo - Vaižganto monografijos, atspausdintos gerame popieriuje ir įrištos kietais viršeliais, vieno egzemplioriaus kaina $7.

Kad būtų galima apytikriai nustatyti išleidžiamos monografijos egzempliorių kieki, prenumeratą ir prenumeratinius pasižadėjimus prašoma siųsti šiuo adresu: J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Išleidžiamas lietuvių kalbos žodynas. Knygų leidykla Terra praneša išleidžianti pilną "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną. Knyga jau spausdinama ir rugpiūčio mėnesi pasirodys.

Žodyna paruošė prof. J. Balčikonis, J. Kabelka, J. Kruopas, K. Ulvydas ir kt. Jis leidžiamas didžiulio formato, virš 1000 psl. jame telpa apie 45.000 žodžių su aptarimais, vartojimo pavyzdžiais ir kt. Pirmoji šio žodyno laida pasirodė 1954 m. Vilniuje. Terra duoda **antrąją pataisytą** žodyno laidą.

Tokios didžiulės knygos išleidimo išlaidos milžiniškos, o jos skaitytojų skaičius neaiškus. Leidykla priversta vengti didesnės rizikos, todėl knyga leidžia prenumeratos būdu ir labai ribotu tiražu. Tuo atveju, jei knygos pareikalavimas pasirodytų didesnis, rimta galimybė, kad neužsisakiusiems iš anksto jos gali pritrūkti. Užsisakantiems iš anksto žodyną kaina $8, vėliau žodynas bus žymiai brangesnis. Leidyklos adresas: Terra, 3333 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill. **Terra**

1950 m. Muenchene įsteigtas TSRS kultūrai ir istorijai tirti institutas nuo 1954 m. pradėjo duoti emigrantams mokslines stipendijas ir išleido išsamią studiją apie Sovietų Sąjungą ir jos tautas. Prie instituto nuo 1951 m. veikia biblioteka, kurioje yra per 18.000 tomų įvairių apie S. Sąjungą veikalų. Iš jų 3.000 sudaro įvairių laikraščių ir žurnalų rinkinių. Institutas gauna visą laiką daugiau kaip 500 žurnalų ir laikraščių.

Religinio meno paroda Rio de Janeiro

Liepos 17-24 d. Brazilijos sostinėje, Rio de Janeiro mieste, įvyks 36-sis tarptautinis eucharistinis kongresas, kuriame dalyvaus daugiau kaip 1 mil. maldininkų iš užsienio. Kongreso metu ruošiama tarptautinė Arte Sacre paroda, kurion daugelis Europos valstybių pristatys savo religinio meno kūrinius. Lietuva dalyvaus ir kongrese, ir parodoj, kaip praneša savo raštu VLIKui Lietuvos atstovas Brazilijoje, dr. P. Meieris, tik visa bėda, kad tėvynei esant atskirtai geležine uždanga, labai sunku gauti eksponatų, kurie tinkamai vaizduotų mūsų religinio meno, tiek senojo, tiek moderniojo, augštą lygį ir savarankiškumą.

Laisvajam pasaulyje esą lietuviai prašomi paieškoti, atrinkti ir pasiųsti į paroda bent fotografijas mūsų religinio meno kūrinių ar šiaip retenybių (senųjų religinio pobūdžio knygų, bažnyčios veikėjų, istorinių dokumentų, kad ir iš spaudos iškirptų) foto nuotraukų. Tuo būdu, tikimasi, su tokia talka gali pavykti tinkamai atvaizduoti svetimą okupaciją kerčiančią mūsų tėvynę. Visus šiuos eksponatus prašoma siųsti min. Dr. Eriko Meierio vardu tokiu adresu: Legation de Lithuanie, Rio de Janeiro. Ev. Erasmo Braga 277, sala 609.

Pace

Tai grupės ukrainiečių pernai Toronte pradėtas leisti iliustruotas žurnalas, taikomas eiliniam kanadiečiui skaitytojui. Š.m. gegužės mėn. numery pirmą kartą jame gana gausiai paliesta ir Lietuva. Pirmiausia išspausdintas bendro pobūdžio dr. J. Kaškelio straipsnis "Lithuanians", papuoštas bent keliomis iliustracijomis: A. Selmienė tautiniame kostiume (gaila, kad matyti tik kalnieriukas ir pečiai), Lietuvos laukų vaizdas su gubomis ir miesteliu tolumoje, kryžiai ežero fone ir Toronto liet. choras "Varpas". Straipsnis — informacijų pluoštelis apie Lietuvą bei lietuvių tautą. Apie Kanados lietuvius nieko.

Toliau visas puslapis pašvęstas Toronte gyvenančiam lietuviui, kuris išliko gyvas po kankinimų Rainių miškely. Tai 3 nuotraukos — kankinimo vietoje lavonai, jis ligoninėje po pirmos pagalbos ir dabar Toronte su žmona ir dukra.

Pagaliau trečioje vietoje paminimas Vasario 16 paminėjimas Toronte. Gaila, kad be precizijos, o minėjime kalbėjęs prof. K. Pakštas prisimenamas kaip "Dr. Kazys". Matyt, korektūros niekam iš lietuvių nebuvo parodytos.

Iš visos medžiagos beabejo įspūdingiausia yra liečianti Rainių miškelio kankinį. Ji, beabejo, galėtų būti spausdinama ir milijoninių tiražų žurnaluose.

Hidrologas prof. S. Kolupaila, šiuo metu profesoriaujas Notre Dame un-te, paruošė Lietuvos ežerų katalogą, į kurį įtraukti Lietuvos ežerai ne mažesni kaip 100 ha.

"Muzikos žinių" redakcija išleido J. Čiurlionytės "Mažąjį pianistą" ir ruošia panašių leidinių: vadovėlį skambinti kanklėms, groti akordeonu etc.

Klovo ir Šnapščio įsteigtai premijai skirti už temą "Lietuvių pastangos Rytų ir Vakarų Bažnyčioms sujungti" sudaryta jury komisija iš LIT valdytojo K. Žalkausko, Švied. komisijos prie LDT pirm. Dr. A. Rukšos ir prof. Dr. A. Maceinos (Nei vieno istoriko! Red), kaip jau buvo pranešta, rašiniai šiai premijai gauti siųstini iki 1956 m. gruodžio 31 d. šiuo adresu: Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba, Konkurso Komisija, 14b) Reutlingen, Gartenstrasse 5.

PUBLICISTIKA

Būti tik reporteriu - korespondentu — nėra labai sunkus uždavinys. Jeigu korespondentas, paduodamas žinią spaudai, joje atsako į tiek klausimų, kiek turi ant rankos pirštų: kas?, kur?, ką?, kada?, kodėl? ir — kartais — kaip?, jį galima skaityti objektyviu ir geru korespondentu. Deja, ne visos laikraštininkų darbo sritys yra tokios paprastos. Pvz., jeigu paimsime publicistiką — tai vienas iš sunkiausių laikraštininkų darbo žanrų. Rašyti pamatuotus, preciziškai atsvertus ir visiškai logiškai pagristus straipsnius, dargi išjungiant iš autoriaus sąmonės efektyviuosius pasireiškimus — pasikarščiavimus, vienašališkumą ir kitas neigiamybes keliant į viešumą dienos aktualijas, nevengiant nei džiugių, nei liūdnų gyvenimo reiškinių — nėra toks lengvas uždavinys. Publicistinį laikraštininko žanrą kultivuoti, atrodo, reikia ir gimti publicistu, kaip juokus mėgstąs pasakytų, reikia gimti su parkeriu rankoje.

Tačiau, nežiūrint šitokių tiesos dėsnių, kai kurie iš pradedančiųjų laikraštininko darbą nepaboja šitokios logikos. Jie, vos pradėję spaudoj bendradarbiauti, tuojau ryžtasi pabėgioti po publicistinius laukus. Taip vienąme ar kitame laikraštyje pasipila pamokinančio turinio straipsniai, panašiomis antraštėmis: "Sukruskime!", "Atsibuskime!", žodžiu sakant, tai antraštės, panašios į "Vyrai, pajudinkim žemę!" Arba vėl: "Daugiau solidarumo!", "Vienybės!" ir dar kitokie kitokiausi šūksniai...

Tai pavirtšutiniškai supratusių publicistinį žanrą laikraštininkų mėgiamiausios antraštės ir temos. Tai straipsniai "dienos klausimais".

Savaime aišku, vienam ar kitam autoriui spaudoje šitaip pašūkavus, dažnai atsiranda į tai ir reakcija, tuo labiau, kad po tokiomis rėkiančiomis antraštėmis dažnai užkabinamos rimtos institucijos, orūs asmenys ir užkabinama dažniausiai užgaunančioj, neužtarnautoj formoj, nes rašančiųjų manymu, taip efektingiau. Juk jeigu ką nors mokinti, mokinti atsidėjus, "iš peties", ar ne taip?...

Iškėlus mintį apie publicistinį darbą, ta pačia proga norėtųsi užsiminti bei pareikšti nuomonę, kokie tie publicistiniai straipsniai turėtų būti, kokiuo keliu reikėtų eiti norint imtis viešosios opinijos formuotojo rolės. Šiam atvejui norėtųsi patiekti porą pavyzdėlių. Jeigu kas atsimename tremtyje, Vokietijoje, leistame savaitraštyje "Žiburiuose" atspausdintą vieno mūsų itin gagaus, plačios erudicijos žurnalisto ir publicisto straipsnį apie "Stikliukėlį mažutį"... Tai tikras publicistinis šedevras. Iš straipsnio antraštės ir net iš pačios straipsnio įžangos, bent pradžioje, skaitytojui atrodytų, kad autorius kalba netgi tų naudai, kurie tą "stikliukėlį" garbina, juo džiaugiasi ir pan. Deja, vėliau paaiškėja ir įtikinamai įrodoma "stikliukėlio mažučio" garbinimo žala, tos žalos pasekmės kaip paskiram žmogui, taip ir visuomenei ir t.t. Ir, žiūrėkime, tas publicistas, norėdamas pakalbėti apie vieną iš negerovių, — girtuokliavimą, nešaukė antraštėj, kad: "Negirtuokliaukime!", tačiau prie reikalo ėjo iš kitos pusės ir, be tuščios retorikos, išaiškino, pasakė, kas norėta pasakyti. Tai tikras publicisto kelias.

Arba ir kitas pavyzdys. Tas pats publicistas, jau kanadiškuose "Tėviškės Žiburiuose", neseniai vėl gana gražiai, labai įtikinančiai, pakalbėjo apie tuos tuščiavidurius žmones, kurie dėl menkniekių pasipiktina ir paneigia netgi augščiausios reikšmės dalykus...

Šitie pora pavyzdžių galėtų būti publicistinio žanro mėgėjams tikru kelrodžiu į tos rūšies laikraštininko darbo plotus, kurie, kaip minėta, yra nelengvai perkeliaujami ir sutiktos kliūtys tame kelyje nelengvai nugalimos. **Pr. Alšėnas.**

TORONTO, Ont.

Toronto lietuviams

Kanados Lietuvių Bendruomenė yra visų lietuvių nepartinė organizacija palaikyti ir atstovauti tautiniams reikalams išeivijoje. Gyvenant tarp svetimųjų mus visus turi jungti lietuviška širdis, kurios pulsas mums kartoja ta pačią mintį: **Ateis diena, kad Lietuva vėl bus laisva.** Vardan Tėvynės Lietuvos mes šiandien privalome atiduoti duoklę tautiniam susiklausymui, tautiniam solidarumui. Mums ypatingai svarbu lietuviškoje dvasioje išauklėti tremties jaunimą. Šeštadieninei mokyklai, jaunimo vasaros stovykloms, lituanistikos kursams ir kitiems kultūriniams reikalams yra būtinai reikalinga lėšų. KLB nariai pagal statutą turėtų mokėti solidarumo mokestį, kuris yra tik $2.00 metams iš kiekvieno dirbančio nario. Šis solidarumo mokestis yra vienintelė priemonė KLB Toronto apylinkės valdybai sutelkti lėšų, kurios panaudojamos grynai Toronto lietuvių kolonijos švietimo ir kultūros reikalams. Tai yra mūsų visų bendras kapitalas, Jūsų pačių, mieli lietuviai torontiečiai lietuviškai garbei ir gerovei. Jokie politiniai fondai, jokie veiksniai iš solidarumo mokesčio negauna nei cento.

Du dol. šiandien nėra didelis pinigas. Tačiau, į krūvą sudėti, jie mums suteiks galimybę padaryti daug gero lietuviško jaunimo auklėjime ir mūsų lietuviškos kultūros skleidime. Mes prašome Jus, mielas Tautieti-e, suprasti reikalo rimtumą, prašome ne sau, bet visai lietuvių kolonijai Toronte, dėl kurios likimo šiandien visi sielojamės, laukdami grįžimo į Lietuvą dienos. Prie pasiųsto Jums laiško rasite pridėtą voką — būkite malonūs įdėti į jį čekį ar du dol. ir pažymėti savo pavardę bei adresą, kad galėtume Jums prisiųsti kvitą. Tuo Jūs palengvinsite apylinkės valdybos darbą ir suteiksite mums galimybės, vardan mūsų visų bendro solidarumo, bendru skatiku paremti gyvybinius lietuvių reikalus Toronte.

J. R. Simanavičius,
KLB Toronto apyl. v-bos pirm.
Inž. P. Lelis,
Iždininkas.

Solidarumo mokesti

už 1955 m. sumokėjo: V. Kulnys, J. Kralikauskas, V. Kralikauskienė, Pr. Žutautas, M. Dikčius, S. Olekienė, J. Dvilaitis, A. Duda, F. Senkus, E. Senkuvienė, V. Stanevičius, Pr. Čeponis, J. Žaliaduonis, V. Lukoševičius, M. Arštikaitytė, B. Sakalauskas, A. Gurevičius, A. Gricius, J. Šipelis, B. Čeičys, J. Mickeliūnas, J. Jagela, K. Aperavičius, M. Gvildys, Pr. Gvildys, P. Aušrotas, J. Yčas, V. Yčienė, A. Avižius, V. Urbonas, V. Sendžikas, L. Sendžikienė, V. Trečiokas, J. Gustainis, P. Pakalka. Už 1954 m. — V. Bačėnas, V. Sendžikas. Viso 37 asm. $74. Išviso nuo šių metų pradžios — 191 asmenys $382.

Solidarumo mokestis sudaro pagrindines bendruomenes lėšas, kurios naudojamos tik vietos švietimo ir tautiniai - kultūriniams reikalams. Jokie politiniai fondai ir veiksniai iš bendruomenės lėšų nieko negauna. **Apylinkės iždininkas.**

Padėka Žibintiečiams

Širdingai dėkoju veikusios Vokietijoje 1945-47 m. "Žibinto" Aukšt. Prekybos Mokyklos buvusiems kolegoms mokytojams ir mokiniams už sveikinimus ir dovanas dešimties metų minėtos mokyklos įsteigimo sukakties proga. Ir šviesa ir tiesa jūsų žingsnius telydi!

J. Varanavičius,
Buv. Aukšt. Prek. Mokyklos "Žibintas" Direktorius.

ELTOS žinios

VLIKo pirmininkas yra ėmęsis žygių, kad prieš Keturių Didžiųjų konferenciją Paryžiuje įvyktų politinis pasitarimas, kuriame dalyvautų VLIKo, diplomatų, ALTo ir LLK atstovai. Toks pasitarimas pasiūlytas Paryžiuje birželio 25-26 d.

Pavergtųjų Tautų Seimo europinės sesijos delegacijų pasitarimai numatomi birželio 28-29

Paskutinis Estijos ministeris Lietuvai Jaan Lattik padarė vizitą VLIKo ir VT pirmininkams, taip pat Vykdomosios Tarybos nariams. Drauge su juo VLIKo būstinėje lankėsi Baltų Tarybos nariai min. K. Selters ir pulk. Jacobsenas.

Ta proga įvyko Baltų Tarybos posėdis, kuriame iš estų dalyvavo min. K. Selteris, min. J. Lattikas ir puk. Jacobsenas, iš latvių — min. R. Liepinš, o iš lietuvių — VT pirmininkas K. Žalkauskas ir URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Posėdis buvo skirtas įvertinti tarpt. pilitinei padėčiai ir PJT sesijai Strasburge. Nutarta, susitarus su kitomis pavergtosiomis tautomis, imtis iniciatyvos, kad prie Europos Tarybos Strasburge būtų sudarytas pastovus biuras pavergtųjų tautų interesams atstovauti.

BALTIC MOVERS & CARTAGE
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403
TORONTO

ROSE HEATING & TINSMITH CO.
Įrengia naujas, visų apšildymo rūšių krosnis: vandens, oro ar kombinuotas, kūrenamas anglimis, alyva ar gazu. Daro pagrindinius krosnių išvalymus (vacuum), nes nevalytos krosnys sudegina daugiau kuro ir neduoda šilumos. Atnaujina senus oil burnerius, krosnis, tvarko ir praveda naujas apšildymo šakas. Atlieka visus skardos darbus, deda vamzdžius nuo stogų vandeniui nubėgti. Įrengia vėsintuvus (fans) restoranams, dirbtuvėms, prausykloms ir virtuvėms.
DIDELIS PASIRINKIMAS. IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS. DUODA GARANTIJAS.
543 Sherbourne St., Toronto. WA. 1-9758
SAV. E. J. ZALECKIAI.

SAVI PAS SAVUS!!
Sąžiningas ir greitas patarnavimas: taisome auto mašinas, keičiame alyvą, aprūpiname degalais ir kt. auto reikmenimis, taip pat plauname ir dedame mašinoms stiklus. Darbas garantuotas.
BROLIŲ DUNDŽIŲ GARAŽE
(WHITE ROSE GAS STATION)
35 SCARLETT RD. TELEFONAS RO. 2-6591
(Dundas St. W - .St. Clair Ave. W. susikirtime)
REMONTO DARBUOSE LIETUVIAMS 10% NUOLAIDOS.
Įsitikinkite — neapsivilsite.
JONAS ir VYTAUTAS DUNDŽIAI.

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
"Tėvynės Prisiminimai"
kiekvieną šeštadienį nuo 3 val. iki 4.15 po pietų iš
iš galingos TORONTO stoties CHUM BANGA 1050.
Programos vedėjas
J. R. SIMANAVIČIUS
77 Salem Ave., Toronto. Telefonas OL. 1274.

Dabar galite lengviau, negu Jūs manote, įsigyti naują
Oldsmobile, Chevrolet
ar vartotą auto mašiną
Weston Motors
LTD.
Kreiptis J. VAINAUSKAS
Telefonas RO. 2-3008
Šimtai mašinų pasirinkimui

LIETUVIŠKA
moterų kirpykla
JANETS BEAUTY SALON
407 Roncesvalles Ave.
prie Howard Park Ave.
Toronto.
Tel. OL. 6415.
Sav. I. VILIŪNIENĖ

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus
Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos dalykai, batai, maistas, saldainiai ir kt. dalykai.
Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kainoraščio paštu.
Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.
YANA FABRICS
698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9527.
Vienintelė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

Victor ELECTRIC CO.
Lietuviška elektr. bendrovė.
Visi elektros darbai atliekami greitai ir pigiai:
60 Amps. heavy service—$60,
100 Amps. heavy service—$80.
Nauji namai — $2.30 už tašką.
251 LOUDER AVE., Toronto.
V. JUŠKEVIČIUS,
telefonas LL. 7714
Licenced master electrician.

Kanadoje yra vietos JŪSŲ sumanymams.
Viena iš vertingiausių Kanados laisvių yra pasikeitimas idėjomis... politinėmis idėjomis, socialėmis ir ekonominio gyvenimo idėjomis — viskuo, kuo kas nors galėtų susidomėti. Šį pasikeitimą idėjomis jūs galite matyti laikraščiuose ir žurnaluose, klausyti radijuje ir matyti televizijoje, konferencijose, namuose, bažnyčiose ar gatvėje. Naujos idėjos, sumanymai, džiaugsmui ar pelnui, yra labai vertingi augančioje tautoje. Štai kodėl yra vietos ir JŪSŲ sumanymams Kanadoje.
MELCHERS SPIRITO VARYKLOS
MELCHERS DISTILLERIES LIMITED

Naujų mašinų ir sunkvežimių PARDAVIMAS
IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO
HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.
2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333
Puikus garažas, atliekami visi remonto (body) ir atnaujinimo darbai.
Lietuvių kalba informacijas suteikia kvalifikuotas auto mechanikas Br. ZOLPYS.

Lietuviška tvirtovė

ĮSPŪDŽIAI MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO PROGA

Pasibaigė mokslo metai Toronto Lietuvių Maironio vardo pradžios mokykloje.

Neįsigilinusiam į šio įvykio reikšmę, atrodo, jis yra nedidelis, gal net nevertas ir dėmesio. O tūlas net taria, esą apie tai neverta nei rašyti nei skaityti, nei kalbėti nei klausyti.

O vis dėlto netaip yra. Lietuviškoji mokykla per šešetą metų išleidžia būrelį jaunuolių, kurie noromis nenoromis savo dvasią apvelka lietuvišku rūbu, į savo kraują įšvirkščia lietuviškų syvų ir savo sąmonę nuskaidrina lietuviška šviesa. Ir kas visa tai iš jų atims, kas nuo jų dvasios nutrins lietuvišką spalvą, jeigu jų sąžinė jau budi jų tautinės sąmonės sargyboje?!

Egzaminai

Tūlam gali atrodyti, kad ir čia nieko ypatingo: kokie čia egzaminai. Va, mūsų laikais tai buvo egzaminai!...

Tačiau jaunimui, o ypač tiems, kuriems dėl kokių nors priežasčių teko nenakankamai pasiruošti metų bėgyje, reikėjo gerokai pasitempti, kad "nekristų" ir neapviltų savo tėvų bei mokytojų. Taigi tempėsi visi — ir mergaitės ir ypač berniukai. Tūli paskutinę naktį net sunkiai sumerkė akis: lukšteno praeitus dalykus ir ramino tėvus — Dieve neduok — ištiktos nelemties atveju.

O tie mokytojų veidai... paskutinėmis dienomis tokie rimti, kartais net rūstūs. Ir kaip gi reikės prieš juos stoti ir rausti. Ak, kokie laimingi buvo tie, kurie baigė mokyklą pereitais metais: jiems nereikėjo laikyti egzaminų!

Bet ka darysi... Jeigu jau tokia dalia, reikia su ja sutikti. Ir stojo visi prieš anuos rimtus veidus ir stengėsi iš paskutiniųjų. Ir kas nutiko? Gi pastangos išgelbėjo!

O dabar... kaip gera dabar: mokyklos baigimo diplomas jau rankose, laimingo tėvo ranka glaudžia pašiurusiais plaukais, motinos lūpos paliečia veidą, kalbos, linkėjimai. Net pats ministeris taria žodį. O jis juk ministeris ne Kanados, ne Jungtinių Amerikos Valstybių, o Lietuvos, apie kurią jie tiek daug patyrė iš mokytojų lūpų.

Bet dar ir ne tai jiems svarbu. Svarbu, kad vienas gyvenimo "slogutis" jau nusirito nuo jų pečių. Baigta, baigta... Atostogos, stovykla, ežeras...

O po atostogų... Ak, ir vėl tie lituanistikos kursai!...

Štai ka išgyveno mokiniai. O su mumis ar būdavo kitaip!

Tau, Mielas Mokytojau

Daug esama įvairių profesijų: esama inžinierių, daktarų, agronomų, menininkų ir kitų kitokių. Bet, turbūt, pati nervškiausia yra mokytojo profesija. Ir kaip gi ji bus nevški, jei mokytojas nestato milžiniškų dangoraižių, nedaro negirdėtų operacijų, neišaugina neregėtų augalo atmainų ir nenupiešia tokių paveikslų, kaip kadais Rafaelis, Rubensas ar Mykolas Angelas. O čia dar tuščia kišenė, kuri ypač šiais laikais yra visu "honoru" motyvas, ji visiškai nuvertino, susmulkino ir nugrūdo į mažųjų inteligentų tarpą.

O ar ištikrųjų taip yra, ar mokytojas tik tiek dėmesio vertas, kiek jis pramoko mūsų vaikus lietuviško žodžio, rašto, istorijos, geografijos ir kitų dalykų. Anaiptol. Jis yra statytinas šalia visų didžiųjų mūsų tautos žyrų: garsių inžinierių, daktarų, menininkų. Jis yra didelis kūrėjas, gal net didesnis, kaip Rafaeliai ar Čiurlioniai. Nors pastarieji kūrybos genijai paprasto žmogaus, gal net ir tūlo mokytojo, yra neaprėpiami, nesuvaizduojami, bet vis dėlto jie kūrė tik negyvus daiktus ir abstrakčias gyvenimo formas. Jie visa ėmė — ir idėjas, ir spalvas, ir linijas — iš Didžiojo Kūrėjo lobyno ir perkėlė į drobę, ar knygos lapą. Juk argi ne visa tai, ką žmogus - kūrėjas sukūrė, nebuvo dar anksčiau sukurta?!

Kas kita yra mokytojas. Jis kuria gyvus daiktus, formuoja dvasinį žmogaus gyvenimo stilių, auklėja asmenybes, ugdo didvyrius, iš purvo veda į kalnus. Tai yra konkreti kūryba, tai yra kūryba žmogaus, kurio tapimas žmogumi dar nėra atbaigtas. Žmogaus atbaigimo kūryboj svarbiausiu atbaigėju yra pats Dievas. Mokytojas yra dieviškos kūrybos dalininkas.

Žinoma, mes nekalbame apie tuos mokytojus, kurie iš dieviškos kūrybos planų iškrypo, kurie tenkinasi tik sausų žinių perteikimu ir lakonišku pareigų atlikimu. Pareiga tai ne kūryba. Bet mes džiaugiamės mūsų tremties dienų mokytojų kuris, atsisakęs savo asmeniškų malonumų, eina kurti gyvą ateities Lietuvą. Lietuvių tauta yra aiškiai užbrėžta Viešpaties planuose ir niekas jos negali iš jų ištraukti, nebent tik pats save.

O gyva tauta, pastatyta ant tvirtų moraliniu pagrindų, su išdailintu gyvenimo stiliumi, su milžinu dvasia yra ne tas pats, ka garsaus inžinieriaus pastatytas bokštas, ar gero agronomo išaugintas daugiasvoris arbūzas. Tautos dvasios dvasios ugdymas yra didesnis ir komplikotesnis, kaip dangoraižio statyba, ar net skaldymas atomo, kuris yra ne kas kita, kaip Kūrėjo paslėpta geležėlė.

Koks yra mokytojas — tokia bus ir tautos dvasia.

Asmeniškai pasikalbėjus

Anksčiau išreikšta nuomonę patvirtina torontiečių mokytojų isitikinimas ir veikla. "Juk turi kas nors dirbti", — karta pareiškė mokyt. Julius Širka ilgokam pokalby. "Ne doleris, bet tautinė dvasia mus suvedė į lietuvišką mokyklą" — viena proga pasakė kun. Bol. Pacevičius, paklaustas apie mokytojų atlyginimą. O mokyt. Pranas Mačiulaitis, susijaudinęs, kad nepalankios sąlygos labai trukdančios mokymo darbą, tarė: "Aš myliu savo mokinius ir turiu juos išmokyti gražiai lietuviškai kalbėti ir mąstyti". Sekantį sekmadienį jis nusivedė šeštąjį skyrių į parką ir tenai rengė juos lietuvių kalbos egzaminams.

Deja, ne su visais mokytojais teko susitikti. Bet aš tikiu, kad jų visų tikslas yra vienas ir tas pats. Juk ar ne jų pastangomis mūsų jaunų metūgių lūpose suskambėjo lietuviška daina, sudundėjo grindys tautinių šokių dūžiais ir ar ne jie išvedė į sceną jaunuosius vaidintojus ir deklamatorius. "Jie visi buvo puikūs, mieli ir pareigingi. Mano padėka yra permažas atlyginimas už jų pastangas. Gal ateinančios kartos įvertins jų pasiaukojima geriau". Šitaip kalbėjo mokyklos vedėjas. Jo mokyklos reikšmės supratimas buvo toks didelis, kad jo padėka palietė visus, kurie bent šiek tiek prisidėjo prie jos reikalų supratimo ir išpopuliarinimo. Jis prisiminė gen. konsulą Vyt. Gylį, kuris buvęs visados jautrus ir paslaugus, mokyklos globėją kun. P. Ažubalį, kurio rūpestingumas ir bendradarbiavimas buvo ir yra labai pažymėtini. Nepraleido nė parapijų vadovybių, nė apylinkės bendruomenės valdybos, nė lietuviškų namų administracijos. Dėkingas buvo visiems.

Čia paminėtini ir tie torontiečiai lietuviai mokytojai, kurie kad ir ne klasėse, o kitose srityse rausia gilią vagą lietuviškoje dirvoje. Antai lietuviško auklėjimo šulas Ant. Rinkūnas, daugelio švietimo institucijų organizatorius ir vadovas, nesikepina savo lauru atošvaitoje, bet savo darbovietėje (mokyklos sargas, dabar), turbūt ant anglių krūvos sėdėdamas, laisvalaikių metu rašo mokykloms vadovėlius. Mokyt. Iz. Matusevičiūtė pluša visur, kur tik ja pašaukia. Mokyt. Matulaitis dirba kitose švietimo srityse.

Ir taip bene daugumoje Toronto lietuviškų postų stovi mokytojas.

Ne ateitis, bet dabartis jiems turi būti dėkinga.

O tėvai...

Jeigu mokytojas yra svarbus narelis tautos organizme, tai ka bekalbėti apie tėvus. Jie yra dar didesni kūrėjai, kaip mokytojai. Jie yra visu dvasinio gyvenimo stiliu pradininkai ir atbaigėjai. Vaikui dar negimus tėvai jame jau užbrėžia dvasinio nusiteikimo kontūrus. Mokytojams tik belieka jiems pagelbėti šiuos kontūrus išryškinti, nes vienų tėvų pastangos dėl ivairiausių aplinkybių negali būti sėkmingos.

O vis atsiranda tėvų, kurie šia mokytojų paslauga nepasinaudoja ir savo vaikus pastumia į laiko dvasios sūkurius, kurie nuplauna ju natūralia tautine prigimtį ir nubloškia į niekieno sritį.

Vargšai. Jie nesugeba, ar nenori suprasti, kad žmogus su išplėšta tautine prigimtimi, yra žmogus be atspirties taško, be kurio jis negali siekti galutinio savęs išsiskleidimo. Toks žmogus tampa arba tautiniu bastūnu, arba prisiplakėliu prie svetimo kūno, kuris, tačiau, jo niekados nešildys. Jis motiną iškeičia į pamotę, kuriai jis visados pasiliks svetimas, ne jos vaikas. O žalą, kurią padaro savo tautos kūnui, savo tikrajai motinai, yra tolygi žudymui. Ak, nuo kada gi žudymai neteko savo nuodėmingos prasmės?!

Tiesa, Toronte tokių baisių tėvų nėra. Jų, turbūt, nedaug atsirastų ir kitur. Tačiu tam tikro šia prasme nesusipratimo yra nemaža. O ypač skaudu, kad jo esama lietuvių inteligentų tarpe.

Taigi, kad ir eilinis reiškinys yra toji mokslo metų pabaiga, bet kiek ji gali pažadinti minčių jį svarstant.

Šiek tiek kronikos

Šiais metais mokvkloje dirbo šie asmens: Julius Širka — vedėjas ir liet. istorijos bei geografijos mokytojas, kun. B. Pacevičius — tikybos mokytojas IV, V ir VI skyriuose ir mokinių choro vadovas, Tėvas Paulius Baltakis ir Tėvas Rafaelis Šakalys — tikybos mokytojai I, II ir II skyriuose, kun. Leonas Kosticenas — evangel. tikybos mokytojas, El. Pusvaškienė — I sk. mokytoja, Marija Indrišiūnienė — II sk. mokytoja. Juozas Vaseris — III skyr. mokytojas, Juozas Jankaitis — IV sk. mokytojas, Pr. Mačiulaitis — lietuvių k. mokytojas V ir VI skyriuose, mokyt. Albina Šadeikienė — tautinių šokių grupės vadovė ir mokytoja, ltn. Herbertas Stepaitis — dėstė apie liet. kariuomene. Antanas Žiobakas — akompanijatorius taut. šokiams. Be to, dar kuri laika dirbo mokytojai Br. Mackevičius, Jeronimas Gaižutis ir St. Juozapavičius. Visi mokytojai vra diplomuoti ir su didele patirtimi.

Mokytoju duoklė — 32 šeštadieniai, 808 darbo valandos.

Mokyklą lankė 177 mokiniai iš maždaug 1000 - 1100 Toronte esančių šeimų. Baigė 10 mokinių. Pataisas gavo 2 mokiniai. Kituose skyriuose 13 mokinių palikta antriems metams ir 4 gavo pataisas. Visi kiti perkelti į augštesnius skyrius.

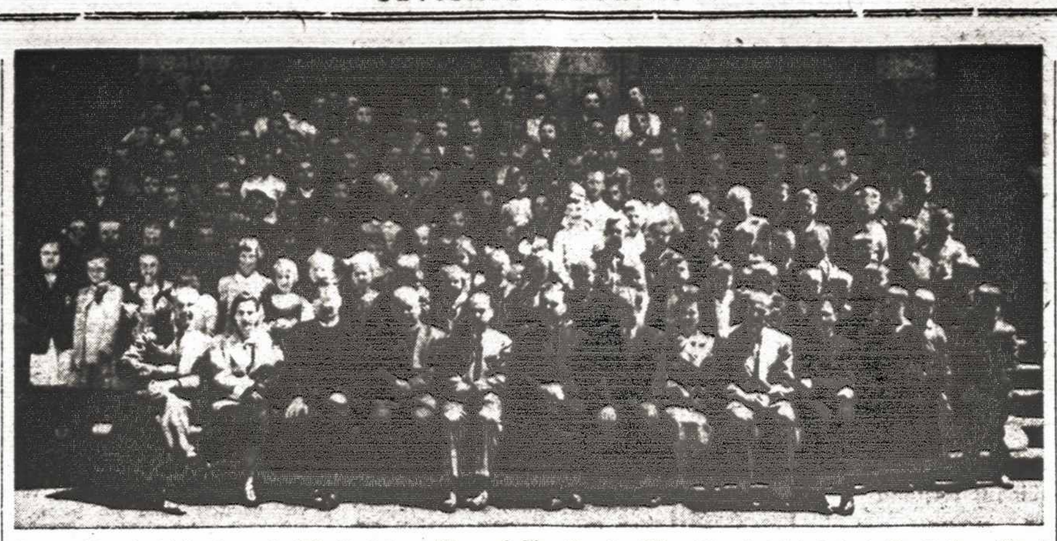

Toronto lietuvių Maironio vardo šeštadieninė pradžios mokykla. Pirmoje eilėje sėdi mokytojai: J. Jankaitis, E. Pusvaškienė, kun. B. Pacevičius, kun. L. Kosticenas (evangel. liut.) mok. vedėjas J. Širka, mok. globėjas kun. P. Ažubalis, M. Indrišiūnienė, P. Mačiulaitis, T. Paulius Baltakys, OFM.

Toronto liet. Maironio vardo šeštadieninės mokyklos mokytojai. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: M. Indrišiūnienė, mok. vedėjas J. Širka, mok. globėjas kun. P. Ažubalis, A. Šadeikienė, E. Pusvaškienė; antroje eilėje stovi: P. Mačiulaitis, T. Paulius Baltakys, OFM, J. Vesaris, kun. B. Pacevičius ir J. Jankaitis. Nuotraukoje trūksta evang. liut. kun. L. Kosticeno.

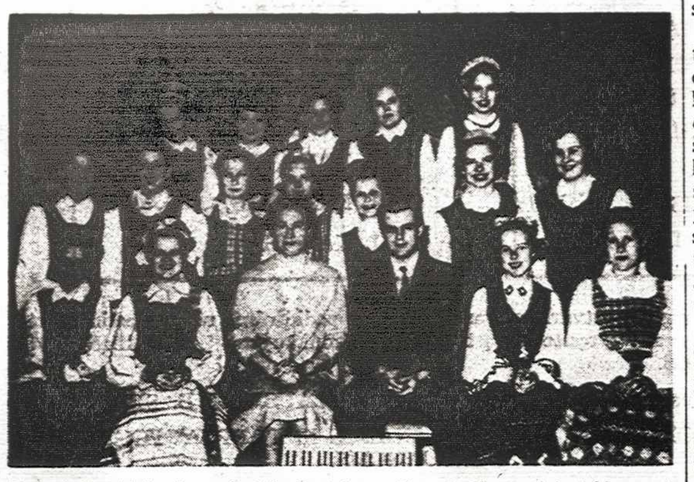

Toronto liet. Maironio vardo šeštadieninės pradž. mokyklos tautinių šokių grupė. Vidury sėdi mokytoja A. Šadeikienė ir akord. A. Žiobakas.

Mūsų tėvynė Lietuva

Lietuva yra mūsų tėvynė. Ten mes gimėm ir augom, žengėm pirmus netvirtus žingsnelius ir pratarėm pirmus lietuviškus žodžius. Daugelis mūsų matėm jos sraunias upes, laukus, šlaitus, piliakalnius, miestus ir kaimus. Taip pat mes girdėjom visokiausias pasakas ir legendas, pasilikusias nuo seniausių laikų. Nors mes to krašto ir neprisimenam, bet apie jį daug patyrėm iš tėvelių bei mokytojų pasakojimų ir iš lietuviškų knygų bei kalbų per įvairius tautinius minėjimus.

Lietuva turi garsią praeitį. Nuo to laiko, kai Mindaugas įkūrė Lietuvos valstybę 1236 m., ji pradėjo plėstis, augti ir garsėti. O Vytauto Didžiojo laikais Lietuva siekė net Juodąją jūrą.

Lietuvoj visa laiką buvo karai, tai su kryžiuočiais, tai su rusais ar lenkais, taip, kad kraštas negalėjo lengvai tvirtėti ir augti. Po rusų priespauda Lietuvos gyventojai labai kentėjo. Jiems buvo uždrausta spausdinti knygas ir laikraščius. Bet lietuviai nepasidavė: knygnešiai pradėjo tylia kovą prieš rusus ir Prūsuose, Tilžėj,, spausdintas knygas gabendavo per sieną į Lietuvą ir čia jas platindavo. Taip lietuviai išlaikė savo kalbą ir raštą. Kiekvienas žmogus padėjo šioj kovoj dėl spaudos laisvės: ir knygnešiai, ir motinos (kaip rodo tokie meno kūriniai, kaip Vargo Mokykla, Pasakojimas apie Martinuką ir kiti).

Ir mes lietuviškų mokyklų mokiniai džiaugiamės, kad turim progą lankyti šias mokyklas, kur mokytojai pašvenčia ir paaukoja savo brangų laisvalaikį, kad išmokintų mus mylėti savo tėvynę, būti gerais lietuviais, kad galėtume dirbti savo tėvynės ir tautiečių labui, kai grįšim į savo kenčiančią tėvynę.

Violeta Januševičiūtė, 12 m., baigusi pirmąją Maironio vardo mokyklą.

MINCELĖ

Aš turiu kačiuką,
Baltą gražučiuką,
Vadinu jį Mincele
Jis nedraugas su pele.

Vieną tylią žiemos naktį
Katinas pradėjo miaukti.
Aš nubėgau pažiūrėt,
Ko Mincelė ėmė rėkt.

Ką salione pamačiau!
Vos tiktai neapalpau:
Ogi mano katinėlis
Baigia dorot kanarėlę.

Murkia sotus katinėlis,
O man rieda ašarėlės,
Ir kreipiuosi į broliuką
Vyki lauk tą katinuką!

Audronė Kuolaitė, 12 m., baigusi Maironio v. mokyklą

Klasės auklėtojas atsisveikina

"Jūs išeinat į jaunystės žydintį sodą,
Kuriam žydi: obelys, alyvos ir rožės".
P. K. M.

Mylimi mano abiturientai,

Prieš trejus metus, vieną šiltą rugsėjo šeštadienį pradėjom bendrą darbą. Tada jūs dar buvote tik įžengę į IV skyrių. Jūsų buvo 24... Po trejų m. metų baigėte šią mokyklą tik... 10! Iki galo ištvėrė tik geriausieji. Ir ištikrųjų, aš turiu jumis tik pasidžiaugti. Lyginant prieš 11 metų — Tėvynėj ir dabar — toli nuo Tėvynės, abiturientų lygį, turiu pripažinti, kad dabartiniais aš esu ne tik daugiau patenkintas, bet — tiesiog sužavėtas. Juk ir sąlygos dabar buvo ne tik nedėkingos, bet ir žymiai sunkesnės. Taip! Toli nuo Tėvynės. Nutautėjimo pavojus grėsė ir tebegresia. Tačiau, žiūrint į Jūsų jaunus veidus, atrodo, kad Jūs nepasiduosite nutautėjimo dvasiai. Taip atrodo ne tik iš Jūsų veidų, bet ir iš Jūsų darbų.

Aš didžiuojuos ir džiaugiuos Jūsų gerais darbais. Atsimenu, kai prieš 3 metus Jūs rašėte pirmąjį diktantą (dar IV skyr.!), koki milžinišką skaičių klaidų darėte! Visi, be išimties. O paskiau, kokią pažangą rašyboj padarėte! Šuoliais! O per egzaminus? — Dvi iš Jūsų nepadarėte nė vienos klaidos! Keletas — po 3 - 4 - 5 klaidas. Tai pažanga, kokios sunku kada besitikėti. Tačiau Jūs ne tik pažangą gimtoj kalboj ir rašyboj padarėte, bet išlikot artimi lietuviškai dvasiai ir papročiams. Ačiū Augščiausiaiam už didelę pagalbą!

Jūs, mano mylimi abiturientai, buvote man laikina Dievo dovana, tartum gaivinanti oazė, kuri džiaugsmu ir meile pripildvdavo mano liūdinčią sielą ir širdi. Nors, su jumis bedirbant, kūniškos jėgos pavargdavo, bet siela atsigaivindavo. O dabar jau gal būt aš Jūsų niekad nesutiksiu mokyklos suole?!.. Sutiksiu jau kitus veidus, tačiau Jūsų niekaip negalėsiu pamiršti. Ir nepamiršiu.

Aš Jus kartais švelniai pabardavau: "Mano mažieji išdykėliai"! Nuo dabar aš Jus vadinsiu "Mano jaunieji draugai!"

Jūs į rankas gavote pažymėjimą. Bet dar ne brandos atestatą. Ši gausite, tik gimnaziją baigę. Šis pažymėjimas atstoja lietuviškos mokyklos baigimą, o simboliškai jis yra bilietas į "jaunystės žydintį sodą, kuriam' žydi: obelys, alyvos ir rožės..." Iš tikrųjų su šiuo pažymėjimu jūs įžengiate į jaunystę, kuri yra gražiausia gyvenimo dalis — gyvenimo pavasaris. Ji pilna visa ko: ir žiedų grožio ir audringu pavojų. Tačiau didžiausio pavojaus — nutautėjimo, aš tikiu, Jūs išvengsite. Taip mums, Dieve, padėk! Padėk išlikti mums ištikimais Tėvynės idealams iki paskutinės gyvenimo sekundės!...

Lietuviškoj mokykloj Jūs susiradot gražu būrį draugų. Jie išliks jums visą gyvenimą. Išėję iš šios mokyklos, grįžkite į augštesne lietuvišką mokyklą. Ir ten jūs būkite geri ir pareigingi.

Dar kartą nuoširdus dėkui Jūsu tėveliams, kurie Jus skatino eiti į šia mokyklą. Jūsų tėveliai daug rūpinosi, kad Jūsų ateitis būtų šviesesnė, negu jų kad yra. O kažin ar daugelis Jūsų tai supranta? Suprantu ir aš ir Jūsų tėveliai, kad jūs kiekviename žingsnyje stengiatės "nukniaukti" kokia valandėlę ne poilsiui, bet tuštiems — nenaudingiems dalykams. O tačiau pirmoji pareiga atlikti savo darbus, nes tik per mokslą pasieksite šviesesnės ateities žiburį. "Mokslas kartus, bet jo vaisiai — saldūs!" Šitą mintį giliai įsidėkit į sąmonę. Kada jūs vieną po kito nuskinsite savo sunkaus darbo vaisių, jūs džiaugsitės! Vieną — jau nuskynėte! Ar nesidžiaugėt? Bet dar daug, daug liko nenuskintu. O tam reikia daug darbo. Tik per darbą jūs žibėsite, o nerūdysite, kaip tie plūgai, gulėdami be darbo!

Rašau jums iš Wasaga Beach, kur nuvykau atsigauti po Jūsų išleistuvių, kurios man buvo liūdnos. Čia padedu įruošti ateitininkų stovyklą, kurioje ne vienas iš Jūsų rasite džiaugsmo ir poilsio.

Baigdamas nuoširdžiai Jums dėkoju už dovaną, kurią Jūs man iteikėte amžinai atminčiai aną atminting dieną.

P. K. Mačiulaitis,
buvęs Jūsų klasės auklėtojas.

Knygų rinkoje jau pasirodė

J. VAIČELIŪNO knyga

"TĖVYNĖS SARGYBOJE"

Tai Lietuvos karininko - karo lakūno atsiminimai iš 1932-41 metu. Knyga turi 230 puslapių, atspausdinta gerame popieriuje su 15 karišku nuotraukų ir meniškų dail. T. Valiaus viršeliu. Knygoje patalpintas 1932 m. karo mokyklą baigusių karininku sarašas. 4 p. pulko karininkai 1932 m., žuvusieji bei mirusieji karo lakūnai.

Knygos kaina — 3 dol.

Gaunama pas autorių
195 Drinkwater St., Sudbury, Ont., Canada
ir pas knygų platintojus.

Sensacija knygų rinkoje

DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Šitas didžiausias ir vienintėlis mūsų kalbos lobynas, jau spaudoje ir rugpiūčio mėnesį pasieks skaitytojus. Žodyną paruošė prof. J. Balčikonis ir kt. Didžiulio formato, virš 1000 psl., apie 45.000 žodžių, 1954 m. Vilniuje išleisto žodyno antroji pataisyta laida. Knygos savikaina didelė, ir leidykla, nesiryžtama didesnei rizikai, žodyną leidžia labai ribotu tiražu. Užsisakantiems ir pinigus sumokantiems iš anksto kaina $8.00, vėliau žodynas bus žymiai brangesnis. Visi prenumeratoriai garbės leidėjų sąrašuose.

NEDELSKIT, UŽSISAKYKIT DAR ŠIANDIEN, NES TAI VIENINTELĖ GARANTIJA, KAD JUMS ŽODYNO NEPRITRUKS.

Užsakymams ir informacijoms adresas:

TERRA
3333 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

TĖVIŠKĖS TAUTINIAI ŠOKIAI
Serijos Nr. 6
VENGRIJA

"CZÁRDÁS"

VENGRIJOS TAUTINIS ŠOKIS

Kaip ir kiekvienas kitas tautinis šokis, Vengrijos CZARDAS šokamas daugelyje versijų ir variacijų pagal krašto provincijų paprošius. Originaliai CZARDAS šokis susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje šokamas pamažu sukiojant galvą ir liemenį, antroje dalyje išvystomas tempas entuziastiškai pašokant viršun ir trypiant kojomis. Tačiau, šiandien šokis liko sumodernintas ir pavadintas BALIAUS CZARDAS. Šis šokis kartu su kitu folkloru ir iš Vengrijos atsivežta kultūra gali turėti didelės reikšmės Kanados kultūrinei pažangai.

Prisiminkite tai, kai galvojate apie savo tėvynę.

NAUJA KNYGA
nagrinėjanti pagrindines gyvenimo vertybes bei jo prasmę
MILŽINAS. DIDVYRIS, ŠVENTASIS
Dr. P. Gaidamavičiaus
Gaunama "Tėviškės Žiburiu" knygyne 941 Dundas Str. W. Toronto, Ont.
Kaina $2.

Jonas Rimašauskas paruošė pirmosios bolševikų okupacijos dokumentų rinkinį "Sovietinis genocidas Lietuvoje". Knyga turės per 500 psl., apie 200 fotostatinių dokumentų ir foto nuotraukų. Knygai įvadą parašė ALT pirm. L. Šimutis. Knygos išleidimas kainuos apie $7.000. Išleidimo imasi Liet. buv. Politinių Kalinių Sąj. Čikagos skyrius, kuris jau paskelbė prenumeratos rinkimo vajų. Paprasta prenumerata $5, garbės pren. — $10. Pinigai siunčiami skyr. iždininkui J. Žičkui, 6357 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

"Sėja" valstiečių liaudininkų mėnesinis laikraštis atšventė dviejų metų sukaktį.

Norėdami pirkti ar parduoti nekilnojamąjį turtą kreipkitės į didžiausią lietuvišką įstaigą

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381 1609 DUNDAS ST. W. OL. 7996

PASIRINKIMAS ĮVAIRIOSE VIETOSE IR ĮVAIRIŲ KAINŲ BEI STILIŲ NAMŲ, BIZNIŲ, ŪKIŲ, VASARVIEČIŲ IR KIT.

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 7996:

F. SENKUS,
V. PLIOPLYS,
P. BUDREIKA,
J. RINKEVIČIUS,
J. BALTAKYS,
BARCEVIČIUS,
B. POSIUS,
BERŽANSKIS,
B. KRIAUČELIŪNAS,

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

R. ŽULYS,
B. SERGAUTIS,
B. MARIJOŠIUS,
S. JUCEVIČIUS,
A. PALECKIS,
P. KRILAVIČIUS,
J. KAŠKELIS,
J. KARPIS.

Turėdami rūpesčių dėl morgičių sutvarkymo ar įmokėjimo padidinimo nieko neatidėliodami kreipkitės ir viską lengvai išspręsite šiai įstaigai tarpininkaujant. SKAMBINDAMI KLAUSKITE J. KARPIS.

Atliekame visus draudimus prieinamiausiomis sąlygomis. KLAUSKITE B. ŠERGAUTIS.

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINĖMS REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.
2. Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.

$3.000 įmokėti, Roncesvalles rajone, 8 kambarių mūrinis, geras vidus, 3 virtuvės, alyvos šildymas, garažas, geros išsimokėjimo sąlygos. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$16.200 pilna kaina, 8 kambariai per 3 augštus, 3 virtuvės, alyva šildomas, gero mūro namas. Randasi prie Bloor ir Brock. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$5.000 įmokėti, 8 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, moderni virtuvė, Bloor - Indian Rd. rajone. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$2.500 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis namas, 3 virtuvės, garažas. Roncesvalles ir Galley rajone. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$14.900 pilna kaina, 7 kambarių, per du augštus mūrinis atskiras namas. Sklypo dydis 50 pėdų iš 150 pėdų. Privatus įvažiavimas, yra vietos 8 mašinoms pastatyti. Tinka kontraktoriui. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$3.900 įmok. Bloor-Marguaretta, **$3.900 įmokėti,** Bloor - Marguaretta, atskiras, mūrinis, 8 k., 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas. Skambinti Kuzmas.

$8.500 pilna kaina. Bloor - Dovercourt, nepaprastai gerame stovyje, 6 k. namas. Kietos grindys, mod. virtuvė, kambariai dažyti. Skambinti Kuzmas.

$2.500 įmokėti, Bloor - Brock, mūrinis, 7 k., gero plano, 2 virtuvės, garažas. Mūra yra geras, bet reikalinga valymo viduje. Skambinti Kuzmas.

$2.000 įmokėti. Bloor - Shaw. Mūrinis, gero plano, 6 k., 2 virtuvės, vandeniu ir alyva šildomas, 2 garažai. Skambinti Kuzmas.

High Park rajone, visai prie Bloor parduodamas 4 butų pastatas, geras investmentas, dėl informacijų skambinti Kuzmas.

$5.000 įmokėti, Bloor - Runnymede, atskiras mūrinis, 7 k. per du augštus, dvi mod. virtuvės, šoninis įvažiavimas, 3 garažai. Skambinti Kuzmas.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6 - 8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augštu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

SPORTAS

Kanados Sporto Apygarda skelbia:

1. V-jų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių II-jo rato varžybos įvyks rugpiūčio 20-21 d. Clevelande. Šių žaidynių rengėjas — Vidurinių Vakarų Sporto Apygarda. Programoj: lengv. atletika, plaukimas, lauko tenisas ir futbolas.

2. III-ios Lietuvių Dienos proga rugsėjo 3-4 d. Montrealy rengiamas Š. Amerikos lietuvių vyrų ir jaunių krepšinio turnyras. Turnyro rengėjas — Montrealio LSK Tauras. **KSA**

Visiems sporto bičiuliams

LE sporto skyriui labai reikalinga įvairi sporto literatūra ir periodinė sporto spauda, išėjusi Nepr. Lietuvoje. Taip pat reikalingos ir sporto fotografijos, vaizduojančios svarbesnius sporto įvykius, kaip tarptautinius lietuvių sportininkų pasirodymus, įvairių sporto klubų šventes ar kitus svarbius laimėjimus, o taip pat ir žymiųjų pavienių mūsų sportininkų pasirodymus. Kas turėtų, pas save, aukščiau minėtos sporto literatūros, sportinės spaudos, ar fotografijų, labai prašyčiau jas atsiųsti LE sporto skyriaus redaktoriui šiuo adresu: A. Keturakis, 368 W. 4th Str., So Boston, Mass.

Pasinaudojus literatūra ir fotografijomis jų savininkai jas gaus atgal.

Neturėdamas viso pasaulio lietuvių laikraščių adresų, labai prašau, tų laikraščių redaktorius, kurie tiesiog nebus gavę, šios žinutės iš manęs, ją perspausdinti, už ką iš anksto dėkoju.

Laukdamas talkos, reiškiu pagarbą. **A. Keturakis,**
LE Sporto skyr. Redaktorius.

Štai — pabaltiečių futbolo meisteris. Praėjusį šeštadienį įvykusiame pabaltiečių futbolo turnyre estai laimėjo pirmąją vietą, nugalėdami latvius 4:0 ir lietuvius 3:1. Lietuviams, turint geresnį įvaržių santykį, teko II vieta, latviams — III-ji.

Pirmose rungtynėse estai nesunkiai nugali latvius 4:0 ir tampa turnyro favoritu.

Antrose rungtynėse latviai kovoja prieš lietuvius ir atrodė, vėl turės pralaimėt dideliu skirtumu. Lietuviai, nors ir turėdami 3:1 savo naudai, neįstengia išlaikyti tos pasekmės ir rungtynės baigiasi lygiomis 3:3. Įvarčiai: Preikšaitis, Rušaitis ir Vėlyvis.

Trečiose rungtynėse lietuviai susitiko su turnyro favoritu estais ir pačioj pradžioj atrodė, kad teks skaudžiai pralaimėti. Tačiau žaidimas po truputį išsilygina ir lietuviams pirmiesiems pasiseka įsprausti pirmąjį įvartį. Žaidimui einant į galą buvo vilties, kad ši pasekmė bus išlaikyta ir lietuviai liks meisteriu. Tačiau likus vos 15-10 minučių iki galo ir mūsų vartininkui nerangiai saugojant savuosius vartus, estai įmuša net 3 įvarčius, tapdami turnyro nugalėtojais.

Lietuvius atstovavo: Duda, Žukas, Dobrovolskis, Budreckas, Tėvelis, Rušaitis, Supronas, Rušaitis, Kasperavičius, Kasperavičius, Preikšaitis, Lietuvininkas, Vėlyvis, Šimkus (visi Vytis) ir Dubeckas (Aušra). Žiūrovų — virš 300. **A. S.**

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas. PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST. **TEL. JUnction 4773**
1½ Block South of St. Clair **Namų tel. CE. 1-3444**
TORONTO, ONT. **Sav. G. KERAITIS**

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.
Pirmasis lietuvis Toronte REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.

TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biznių visuose miesto rajonuose su įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausios sąlygos morgičius sutvarkyti.
4. Įsitikinimui, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę malonėkite paskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459,
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.
Teisininkas — Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama. Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:

Specialybė: Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557
30 metų valymo patyrimas

DĖMESIO!
Lietuvis Elektros — Radio Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:
europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.
Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.
Skambinti telef. KE. 1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:

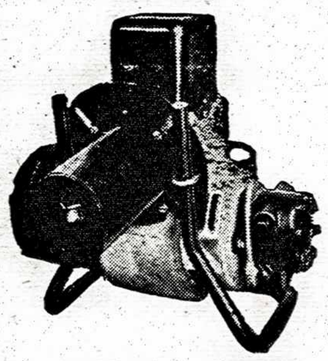

- ★ Vandens ir oru apšildymo,
- ★ Paprastas ar "Air Conditionning",
- ★ Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.
- ★ Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn. Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant betkokią nekilnojamą nuosavybę, paskambinkite į šią lietuviams gerai žinomą firmą. Sukeliami morgičiai bei sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelį pasirinkimą namų, biznių. farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

CRAWFORD - COLLEGE,
$450 įmokėti, dar neblogame stovyje, 6 kamb. visai atskiras namas. Labai geras rūsys, vieta garažui. Greitas užėmimas.

WALLACE - SYMINGTON,
$2.000 įmokėti, galima ir su mažesniu, 6 didelių nepereinamų k., gražių presuotų plytų namas, moderni virtuvė, gražiai dekoruotas, geros kietmedžio grindys, alyvos šildymas, ypatingai gražus kiemas. Vertas dėmesio pirkinys.

EDNA - HIGH PARK,
$14.900, įmokėti apie $4.000, 8 gražių nepereinamų kambarių, labai gero mūro — šviesių plytų namas, 3 modernios virtuvės, geros kietmedžio grindys, alyvos šildymas, gražus kiemelis, geros pajamos.

BEACONSFIELD - DUNDAS,
$4.000 įmokėti, 9 didelių kambarių, gero mūro namas, vandeniu - alyva šildomas, 3 modernios virtuvės, švarus iš vidaus ir lauko, geras rūsys, didelis kiemas, garažas. Parduodamas kartu su baldais — balansui viena atvira skola 10-čiai metų.

HIGH PARK AVE. - BLOOR,
$3.500 - 4.000 įmokėti, 10 didelių kambarių, visai atskiras, labai gero mūro namas, vandeniu - alyva šildomas, 2 toiletai, 2 geros virtuvės, geros grindys, gražus kiemas, mūrinis garažas. Reta proga įsigyti gerą pajamų namą su mažu įmokėjimu ir už neaugštą kainą.

P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7425

HAVELOCK - BLOOR,
$2.000 įmokėti, 5 kambarių mūrinis namas, koridorinė sistema, kietmedžio grindys, 2 virtuvės, reikalingas labai mažo remonto, prašoma kaina apie $13.000, geras pirkinys.

BARTLETT - BLOOR,
$2.500 įmokėti, 8 kambarių mūrinis namas, koridorinė sistema, kietmedžio grindys, 2 virtuvės, reikalingas labai mažo remonto, prašoma kaina apie $13.000, geras pirkinys.

CONCORD - BLOOR,
$2.500 - 3.000 įmokėti, 8 kambarių mūrinis namas, kietmedžio grindys, koridorinė sistema, alyva šildomas, 2 garažai, reikalingas remonto viduj, prašoma apie $14.000, skubus pardavimas.

DURIE - BLOOR,
$4.000 įmokėti, 7 kambarių, atskiras mūrinis namas, alyva šildomas, kietmedžio grindys, kvadratinis planas, kambarys rūsyje, gražus didelis kiemas, garažas.

DURIE - BLOOR,
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, 2-jų apšildomų saulės kambarių, atskiras, šiurkščių plytų namas. Kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, viena skola 10-čiai metų, puikus pirkinys.

HAVELOCK - HEPBOURNE,
$6.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras puikus mūrinis namas, kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas, moderni virtuvė, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis puikus kiemas su vaismedžiais, likutis — viena skola 10-čiai metų.

P. KERBERIS
Bus.: ME. 2471 - - Res.: LL. 1584

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 – OL. 8444
579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, – OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

$2.500 įmokėti, 6 nepereinami k., mūrinis, pusiau atskiras, 2 virtuvės. Prašoma kaina $14.000. Grenadier - Roncesvalles.

$13.500 pilna kaina. 6 k., mūrinis, pusiau atskiras, alyva apšildomas, 2 virtuvės, dvigubas garažas. Dovercourt Rd. - Dundas.

3.000 įmokėti, 6 k. mūrinis, naujai atremontuotas namas. Garažui galimybės. Pilna kaina $13.900. Emerson - Dupont.

$3.500 įmokėti. 8 k. mūrinis, pusiau atskiras, geram stovyje namas. Garažui galimybės. Prašoma kaina $13.500. Lisgar - Dundas.

$2.500 įmokėti, 6 k. mūrinis, alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės, garažui galimybės. Pilna kaina $12.-900. Parkdale rajone.

$1.500 įmokėti, 6 k. atskiras namas, alyva apšildomas, didelis kiemas ir vieta garažui, privažiavimas. Geros išsimokėjimo sąlygos. Bloor - Christie rajone.

$5.000 įmokėti, 8 k. ant dviejų augštų, mūrinis, pusiau atskiras, vandeniu - alyva apšildomas, 3 virtuvės, 2 garažai. Pilna kaina $17.000. Grace St. - Bloor.

$5.500 įmokėti, 8 k. ant dviejų augštų, mūrinis, pusiau atskiras, nepereinami kambariai. Alyva apšildomas, 2 virtuvės. Yra garažas. Pilna kaina $16.500. Dovercourt Rd. - Dundas.

$5.000 įmokėti. 6 nepereinamų k. mūrinis, atskiras namas. Alyva apšildomas. 2 virtuvės, garažas. Pilna kaina $14.500. Gladstone - Bloor.

$5.500 įmokėti, 7 nepereinami k., mūrinis, atskiras, alyva apšildomas. Galimybė garažui. Oakwood - St. Clair rajone.

$7.000 įmokėti, 8 kamb., mūrinis, atskiras. Vandeniu, alyva šildomas. 3 virtuvės. Privatus įvažiavimas. Bathurst - St. Clair rajone.

$8.000 įmokėti, 11 k. mūrinis, atskiras, vandeniu alyva šildomas, 2 vonios, 3 modernios virtuvės, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Sunnyside - Roncesvalles.

$10.000 įmokėti, 9 k. ant dviejų augštų, mūrinis, atskiras, vandeniu alyva šildomas. 2 garažai, privatus įvažiavimas. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Oakwood - St. Clair rajone.

$10.000 įmokėti, 8 k. ant dviejų augštų. Mūrinis, atskiras. Alyva šildomas, 2 virtuvės, yra garažas. Bloor - Dovercourt rajone.

$1.500 įmokėti. 7 nepereinamų k., mūrinis, pusiau atskiras namas. Didelis sklypas. Keele - Dundas rajone.

$6.000 įmokėti, 10 k. mūrinis, pusiau atskiras. Vandeniu - alyva apšildomas, 2 virtuvės, garažas. Geros išmokėjimo sąlygos. Crawford - College.

$6.000 įmokėti. 10 k. mūrinis, atskiras, 2 virtuvės, garažas. Geoffrey - Roncesvalles.

$5.000 įmokėti, 8 nepereinamų k., pusiau atskiras. 2 virtuvės, garažas. Geras išsimokėjimas. Pilna kaina $16.500. Grace - Bloor.

$3.000 įmokėti, 8 nepereinami k., alyva šildomas, garažas. Prašoma kaina $13.900. Dovercourt Rd. - Queen.

$3.500 įmokėti, 8 nepereinami k., mūrinis, atskiras. Yra garažas. Prašoma kaina $15.500. Bloor - Lansdowne rajone.

$6.000 įmokėti, 18 kambarių, atskiras, mūrinis namas. Alyva - vandeniu apšildomas, dvigubas garažas. Pilna kaina $31.000. Grac - College rajone.

$5.000 įmokėti, 8 nepereinami k. ant dvijų augštų. Mūrinis. Vandeniu - alyva šildomas. 3 virtuvės, dvigubas garažas. Bloor - Grace.

$6.000 įmokėti, 10 k. dupleksas, mūrinis, atskiras. Vandeniu alyva apšildomas, 2 virtuvės, 2 vonios. Garažas. Bloor- High Park rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos neįmanoma paskelbti.

V. JUČAS OL. 2324
R. Kuprevičienė OL. 8443
V. PALIULIS OL. 2325
D. KAROSAS OL. 8444
J. BUCANTAS OL. 8443

SUDBURY Ont.

Išvežtųjų minėjimas ir drauge atgailos ir maldų diena už Lietuvą pas mus buvo birželio 12 d., sekmadienį. Per mišias buvo pasakytas dienai pritaikytas pamokslas, o po mišių Libera ir Viešpaties Angelas už išvežtuosius jau mirusius.

Apie 4 val. p.p. buvo šventoji valanda. Airių klebonas Mosign. J. C. Humphrey, prieš pradedant lietuviškas pamaldas už išveštuosius, painformavo visus angliškai kalbančius apie lietuvių gedulo dieną ir kokią nelaimę neša komunizmas žmonijai.

Rimas Bagdonas per prancūzų radijo stotį kalbėjo angliškai ir iškėlė skaudžią skriaudą, kurią kenčia mūsų tauta žiauriausioj komunistų vergijoj. Bendruomenės pirmininkas L. Kasparūnas pasakė jautrią kalbą lietuviškai.

Regina Jakubonytė labai gražiai pasirodė užbaigiamajame šių metų Canadian Friendship parengime, išpildydama keletą baleto numerių draug su kitų tautybių geriausiomis šokėjomis.

Gataučiai neseniai nusipirko namus.

— **Sudbury, Ont.** — Lenkai čia ruošiasi statyti savą bažnyčią, kuriai pasirinko šv. Kazimiero vardą. Tuo tarpu tėra nupirktas sklypas ir paruoštas projektas, renkami pinigai.

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!
Vaškas, šepečiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

Akies nuotraukos Ispanijoje

(Atkelta iš 2 psl.)

priežastis. Ar daug kas ją suprato? Valdžia būtinos socialinės reformos klausimo dar nekliudė — liaudies skurdo nepašalino. Kitas dalykas, kad ji laiko neturėjo: dabartinis karas, sunki tarptautinė padėtis, karo sugriautas ekonominis gyvenimas, stoka pilnos vidujinės konsolidacijos — trugdo įvykdyti plačias socialines reformas, numatytas Falangos programoj. Kadangi Bažnyčios būklė glaudžiai susijusi su vidujine valstybės būkle, tai — prie geriausių norų — ir Saliamonas iš tuščio nepripils. Be to Bažnyčiai sunku, net ir pavojinga, plačiu mastu kas nors šioje srityje šiandien daryti.

Viešos dorovės palaikyme daug padeda valdžia. Užginta pardavinėti, platinti ir leisti parnografinė, kriminalinė, socialistinė, komunistinė, priešvalstybinė, teozofinė, masoniška ir kitokia "tarptautinė literatūra". Kovojama su abortais. Nusiskundžiama pokarinės dorovės nusmukimu. Laikraščių skelbimuose nerasi "prašmatnybių". Filmų cenzūravime dalyvauja ir bažnytiniai atstovai. Socialinės nuodėmės: žudynės, kyšiai, vagystės, skriaudos ir išnaudojimai kitų, apgavystės, nesantaikos ir bylinėjimaisi — reikia pripažinti — reti. Privačios nuodėmės? Žmonės visur jas su savimi nešioja, net šventieji jų neišvengė — kitaip žemė taptų dangumi.

(Bus daugiau)

SVEIKATA VIRŠ VISKO!

Kodėl vilkinti skilvio, kepenų, skilvio rūgščių, inkstų ir kitokius negalavimus? Laiku neatkreipus dėmesio, galbūt ir medicinos mokslas jau nebegalės pagelbėti. Jeigu kenčiate nuo skilvio, skilvio rūgščių, kepenų, vidurių užkietėjimo, nevirškinimo, nereguliarių ėjimų laukan, skilvio dujų skausmų, skausmų skilvio dešinėje ar kairėje pusėje, skausmų po šonkauliais, deginimo gerklėje, apetito praradimo, nervuotumo, galvos skausmų bei nualpimų, reumatinių ar artritinių skausmų,

NELAUKITE IKI RYTOJAUS

— nes gali būti per vėlu. ŠIANDIEN, tuojau paimk arbatinį šaukštelį RUSCI TREATMENT STOMACH REMEDY.

Imti prieš kiekvieną valgį. Tūkstančiai kasdien vartoja šiuos vaistus su pilnu pasitikėjimu. Nėra kito panašaus vaisto. Rezultatai nuo pirmo buteliuko. Kaina tik $6 buteliukas. Gaunama vaistinėse, arba rašant sekančiu adresu:

LUSCOE PRODUCTS LTD., L.W.
559 BATHURST ST., TORONTO 4, ONT.

VL. ANDRIJAUSKAS (W. Andrews)
Active Mortgages Sales Brokeris

1147 DUNDAS ST. W. TEL. LL. 1346
TORONTO, ONT.

MORGIČIAI PERKAMI, PARDUODAMI, ATNAUJINAMI.
TAIP PAT MORGIČIAI STATYBININKAMS 6%.

V. VASIS - Vasiliauskas

REAL ESTATE and BUSINESS BROKER

872 Bloor Street West (prie Ossington Ave.) **Telef. ME. 4605 - 4606**

PARDUODAMA:

1. Bloor - Crawford, $1.000 įmokėti, 6 gražių kambarių atskiras, didelis kiemas, garažui vieta.
2. Bloor - Dovercourt Rd., $2.500 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, 3 virtuvės, geras pajamų namas.
3. Bloor - Ossington, $3.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras, gero mūro, alyva šildomas, didelis kiemas ir garažas, labai geras pirkinys.
4. Rusholme Rd. - Bloor, $5.000 įmokėti, 9 kambarių, atskiras, gero mūro, kvadratinis planas, alyva šildomas, labai didelis ir gražus kiemas, gražioje vietoje, geras pirkinys.
5. Rusholme Rd. - Dewson, 15 didelių kambarių — 3 atskirų butų — 3 vonios, 3 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, atskiras, gero mūro, privatus įvažiavimas, didelis kiemas ir garažas.
6. Roncesvalles - Wright, $3.500 įmokėti, 6 didelis kambariai, moderni virtuvė, alyva šildomas, labai gero mūro, didelis kiemas.
7. High Park - Roncesvalles, $3.900 įmokėti, 6 dideli kambariai ir 2 apšildomas verandos, 2 augštų, atskiras, apynaujis namas, vandeniu alyva šildomas, 4 gabalų vonia, didelis kiemas ir 2 garažai.
8. Bloor - High Park Ave., $5.900 įmokėti, 10 didelių kambarių, gero mūro, 2-jų butų, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, 2 garažai, prie pat Bloor, geras pirkinys.
9. Dundas - Dufferin, 2 apynauji atskiri namai. Vienas 2-jų atskirų būtų, antras 4-rių atskirų butų, po 4 gabalus modernios vonios, vandeniu apšildomas, geras pirkinys, parduodamas labai geromis sąlygomis.
10. High Park Blvd., 14 labai didelių kambarių, atskiras, labai gero mūro, centrinis planas, vandeniu alyva šildomas, 3 vonios, modernios virtuvės, didelis gražus kiemas ir 2 garažai, parduodamas su visais gerais baldais, mėnesinės pajamos $680, labai geras pirkinys geromis sąlygomis.
11. Indian Rd. - Geoffrey, 11 didelių kambarių, gero mūro, atskiras, 4 modernios virtuvės, 2 vonios po 4 gabalus, vandeniu alyva šildomas, gražus kiemas, šoninis įvažiavimas ir garažas, vertas dėmesio pirkinys.

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms. Sudarome paskolas, įkainuojame parduodamas nuosavybes. Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu: ME. 4605.

V. BUTRIMAS **V. VASILIAUSKAS**

KUR KIENO NUOPELNAI?

Ryšium su St. Seimo minėjimu, kalbama ir rašoma, kiek reformų padaryta Lietuvoje ir kiek kariauta su lauko priešais Seimų gadynėje (1919-1926 m.), tai tebūnie leista ir viešai paklausti, ką gi Lietuvos labui padarė ir vadistinis režimas, valdęs net dvigubai ilgiau, seimą— demokratijos aparatą labiausiai niekinęs, kurio garbintojai ir šiandien šiukšlių vežimus verčia ant demokratinių veikėjų ir prieš savo vadus kaktomis žemę daužo. Tenka labai nustebti, kai kažkodėl užmirštama ir nesirūpinama išaiškinti, kokie gi tikrieji tautininkų, "pasistengusių" be parlamento lietuvių tautą valdyti net 14 metų, nuopelnai, kai jie šiandien leidžia sau "padoriai" pasipiktinti darbais VL IKo, kuris apjungia tik... 95% lietuvių tautos. Ką gi, iš tikrųjų davė Lietuvai tie, kurie valdė ją per ⅔ Nepriklausomybės periodo, paimdami kraštą į savo rankas, kai jau visi pirmieji ledai buvo pralaužti ir viskas ėjo (tautos laivas plaukė) normalia vaga. Tai turi būti sykį padaryta, kad ir kaip nenoromis, vieną kart visam laikui, neužmerkiant akių į vietoje miltų pučiamas dulkes, kad bent ateičiai, sulaikyti kai kieno "bandymą" — pasižvejoti vėl drumstam vandeny (kad ir betkuria kaina lietuvių tautai).

Tautininkams — jų keturiose skirtingose atskalose — pernelyg garsiai skambinant gerų darbų pažadais ateity, mes, jeigu dar nepraradome atminties, prisimename praeitį. Riebiai apmokomos spaudos rašeivos vis teberašė, kad "tautos vadas — žino ką daro" ir kad tik jis vienas tegalįs išvesti tautą, net kai šis, su nieku neatsisveikinęs. kaip skęstančio laivo kapitonas, šokosi, pirm visų, pats save gelbėti į saugų krantą, peršokdamas per Kybartų griovį ir staiga užsimanė pasidaryti "privatman", privačiu asmeniu, kurio kelionės, girdi, niekam neturį berūpėti, nes jos gi esą "privat. Pagyrų puodai, sukrauti augšpiliečio bei jo šeimos reikalas..." tose lentynose vien už paklusnumą, tikriau, už besąlyginį pritaikavimą "vadui", neparodė nei mažiausio tautos reikalų "meistravimo" paskutinę valandą. kaip jo neparodė ir niekuomet ankščiau, nedarydami jokių reformų (nebent į priešingą pusę). Reikšminga pinigų reforma įvedant litą, ir tuo ekonominę stabilizaciją krašte, žemės reforma (išskirstant dvarus bežemiams bei savanoriams), mokyklų reforma ir universitetc įsteigimas — atlikta dar seimų laikais, įstatant kraštą į normalias vėžes.

Su lenkais, rusais ar bermontininkais tautininkai niekada nekovojo, net jokio susidūrimo nebeturėjo, nes su lauko priešų armijomis visas kovas buvo baigę seimų koalicinės vyriausybės, užbaigdamos erą sekmingu Klaipėdos prijungimu 1923 m. "Tautininkai, rūpestingai apsižiūrėdami, kad mažiau tektų klapato, ėjo tik — ant gatavo", anot suvalkiečių ūkininkų, kurių dėl įsiskolinimo bankams įkaitusius nervus 1935-36 m. "ramino" ginkluotais pasienio policijos būriais, begaliniais areštais, guminių lazdų "bananais", ūkių varžytinėmis ir t.t. ir t.t.

Lietuvio susierzinimą, nepasitikėjimą lietuviu dar labiau padidino tokie administraciniai vadistų nesugebėjmai kaip 1936 m. darbininkų gen. streiko Kaune "raminimas", juoba, kad ir pats streikas įsižiebė visai dėl niekų, greičiau dėl policijos žiaurumo.

Negabių pataikūnų su "molio puodynėmis" Smetona prikišo į visą valstybės aparatą, bet ypač į pelningiau apmokamas tarnybas: a) kariuomenėje, jų tarpe aklai leidžiant prašmugeliuoti net du bolševikuojančius generolus, vėliau naiviai plaujant sau rankas, neva, jie "per vieną naktį patapę raudonais" (Vitkauskas, Karvelis) ir b) diplomatijoje. Neva, nesant tada kito darbo, tie diplomatai Vilnių "vadavo" ilgus, ilgiausius metus, žinoma, "visada sekmingais" šampano išgėrimais, neva, su kuo reikia, pačiuose galinguose užkulisiuose, "kaip tik — laiku" ir "kaip tik reikalingoje (netgi pačioje geriausioje) vietoje", pristatydami į viešumą tik sąskaitas, neduodami niekam nei prasižioti apie jų "nepaprastai sudėtingą tarnybą ir atsakomybę". Gauti 3 ultimatumai kaip protingųjų diplomatų 13 metų "sunkaus darbo vaisius", tų pačių diplomatų patarimu priimti nedelsiant, tuo nusilenkiant ligi žemės ir lenkui, ir vokiečiui, ir rusui. Smet. diplomatijos terminu tai turėjo vadintis jų "laimėjimu lietuvių tautai". Paleidžiant į atsargą ar nukemšant į užkampius patriotinę karininkiją, keli polit. generolai rėkavo neduosią be kraujo priešui Lietuvos žemės — nei metro. Deja, tai buvo salionuose bei puošniuose klubuose. O tikrumoje perduota priešui, nelyginant "geriausiam draugui", ir švarios kareivinės, ir ginklų pilni sandėliai ir netgi amunicija, nepaslėpus ar neišsprogdinus, kas anglosaksų akimis ypač šios pastarosios nerūpestingas perdavimas buvo didžiausia kvailybė. Jų gi turėjo būti sukrauta už daug šimtų milijonų, per 20 metų nepriklausomybės, kasmet dapildant lyg bičių avilį, suprakaituotais iš ūkininko bei darbininko mokesčių pavydale išluptais skatikais. Kas atsako už anuos žygdarbius ir kaltes, jei dabar jie jo, neva, neprisiima, gudriai per naktį kitas, skambesnes iškabas — ant senų kromelių užkeldami.

O kiek nuostolių lietuvių tautai pridaryta visai neteisėtai, vien savo "nuožiūra" užsispyrus sulaužyti Žemės Reformos įstatymą, parlamento priimtą, kad pagal savo asmeniškas pažintis bei draugystę, vietoje Kalėdų dovanėlių, dvarininkams grąžinti dvarus, pagal "besikeičiančias nuotaikas" ligi 150, ar 250 ha; kažkodėl Taujenų kunigaikščiui Radzivilui — 500 ha, o Baisogalos Komarui — 750 ha. Vokiečių Institut für Osteuropäische Wirtschaft leidžiamam statistikos biuleteny "Das Baltikum in Zahlen", surinkti vien iš oficialių tų kraštų pranešimų 1930 m. daviniai rodo, kad virš 100 ha būta net 1 472 ūkių su bendru plotu 194 562,5 ha iš kurio atmetus Žem. ūkio mokyklas bei bandymų stotis ir leistiną 80 ha normą, išeitų "dovanėlė" Lietuvos dvarininkams "tik" už 49 milijonus litų. Po 1930 m. kaip žinome, žemės reformos įstatymas ne tik nebvykdytas, bet dar daugiau žemių atiduota dvarininkams. Su lietuvių tauta elgtasi lyg su visagalio viduramžių karaliaus kumetynu. Kas lietuvių tautai atlygins už tuos iš jos atimtus 49 milijonus litų? Ar jaučia tą tautai padarytą skriaudą visi, kurie režimą į padanges kelia. Kam krenta kaltė už sulaužymą įsakmios tautos valios, pareikštos steigiamojo seimo priimtu žemės reformos įstatymu? Jei vadistai šito nejaučia lietuvių pasitikėjimas vienų kitais yra — palaužtas, o vadistų kalbos apie tėvynės meilę ir tautos gerovę, tėra tuščiažodžiavimas, niekada neįrodytas darbais. Nėra vietos džunglių įstatymams, išskyrus barbarų taktas, šiandien teisingumo sąvoka ir atsakomybė — tiek vargšui, tiek didikui vienoda.. Antai, prancūzai savo maršalą Pėtain po I Pasaul. karo už didvyriškumą prieš vokiečius apdovanojo. o po Antrojo — nubaudė mirties bausme, pakeisdami ištrėmimu į Velnio salą visam amžiui, už koloboravimą, nuolaidumą jiems, atseit, už "minkštinimą" savo krašto įstatymų. Mat, civilizacijos tvarka — vyr. šeimininku yra pati tauta, nauji įstatymai tautai — nerašomi be jos žinios, ar įgaliojimų. Ir įstatymai — ne tam rašomi, kad jau sekančią naktį jie būtų laužomi. Ypač gi pirmajam valstybės piliečiui krinta pareiga parodyti, kad įstatymus, net pačius mažiausius, reikia gerbti, o ne juos laužyti ir tai, masiškai, pilnoje dienos šviesoje, apgalvotai, pridarant milijonus žalos tautai.

Ypatingai keista, kad dabar vieši pasirodė net 4 tautininkų grupelės, kada tai buvo tik viena — užsidėjusi "suvienyti" visą tautą (silkių bačkoje vienybe) prieš tai, kai susipešė viduje dėl augštų kėdžių ir skilo dvi, jeigu dabar gi prieitų prie valstybės pyrago, aišku, per naktį skiltų į 15! Kur gali tautą nuvesti tokia aistra, siekianti ginkluoto asmeninių sąskaitų suvedimo, su kruvinom peštynėm, panaudojant šarvuot. automobilius, ašarines bombas, klastingai išvedant į aikštes karininkiją, bei policijos būrius à la 1929 ir 1934 m., nepaisant — rizikuojant net užtraukti tautai Lenkijos, ar kit. kaimynų ginkluotą intervenciją, brukte brukant šiems į rankas pretekstą tarptautiniam pateisinimui jų ekspedicijų, neva, aistrų gaisro viduje gesinimui, ar audros vandens puodely numalšinimui su vieninteliu "nekaltu tikslu" — apsaugoti savo piliečių. (lenkų, vokiečių) gyvybes Lietuvoje, o okupavus laikyti ginkluotas jėgas, kad anarchija nepersimestų ir į kaimynines teritorijas. Ar tokią tai "tėvynės meilę" savo galvoje jie laiko ir dabar, komercinius aukų rinkimo maišus savo partijai pavadindami "Lietuvos Nepriklausomybės fondu" ir kenkdami - sabotuodami Vyr. Išlaisvinimo Komitetui — VLI Kui, kuris apie save buria 19/20 lietuvių tautos. S. B-dis.

— **Vašingtonas.** — Iš 50.000 bėglių per 3 metus iš anapus geležinės uždangos 18.000 yra įkurdinti pagal amerikonišąją bėglių globos programą.

.. ŠYPSENOS ..

Tyla — auksas

Tėvas kalbasi su kunigu. Mažoji Marytė atbėga į kambarį ir mėgina kažin ką pašnabždėti tėvui į ausį. Tris kartus tėvo išsiųsta iš kambario, ji vėl grįžta.

Tėvas pagaliau sako:

— Sakyk garsiai, ką turi pasakyti. Nemandagu šnabždėtis prie kitų žmonių.

— Mamytė sako, susimildamas neprašyk kunigėlio pasilikti vakarienei: Ji nieko neturi namuose — užsimerkus pakartoja Marytė.

Taupumas

Kartą draugas užeina pas savo prietelį škotą, o tas užsimerkęs skaito aklųjų raštą.

— Sugedo akys? — klausia išsigandęs.

— Ne! Bet noriu pramokti, kad naktį nereikėtų elektros deginti.

Geriau gražiuoju

Vaikutis nenori migti. Motina jį klausia:

— Gal nori, kad aš ką tau padainuočiau?

— Dar pamėgink įtikinti gražiuoju, — atsiliepė tėvas.

Atlyginimas

Šešiametis Jurgiukas grįžo namo su žaislų automobiliuku.

— Kur gavai automobiliuką? — klausia motina.

— Man atidavė Jonukas?

— O kodėl jis tau atidavė?

— Aš išpildžiau jo prašymą.

— O ko jis prašė?

— Aš tempiau jį už kojos per balą, o jis prašė liautis...

Pesimistas ir optimistas

Kai dar buvo Kölno burmistru, Adenaueris vienoje kompanijoje pasisakė kuo skiriasi pesimistas nuo optimisto:

— Kai priešais stovi pusiau nugertas butelis vyno, pesimistas sako: "O, pusės butelio jau nebėra!" Gi optimistas tokiam atvejy linksmai šaukia: "O! Pusę bonkos dar turiu!"

Nelaimingas atsitikimas ir nelaimė

Didįjį Anglų politiką Disraelį jo rivalas Gladstone kartą paklausė, koks skirtumas tarp nelaimės ir nelaimingo atsitikimo.

— Jei ponas Gladstone įkristų į Temzę, būtų nelaimingas atsitikimas, — atsakė Disraeli, — o jei jį iš ten kas išgriebtų, būtų nelaimė.

Pasimetė ir Churchillis

Sakoma, kad didysis anglų politikas niekad žodžio kišenėje neieškojo. Bet vieną kartą ir jis buvo taip nustebintas, kad visai pasimetė.

Važiuoja kartą jis traukiniu. Vienoje stoty prieina prie jo seniokas, pasižiūri atsidėjęs ir sako:

— Dovanokit, ar nebūsi tik Tamsta ponas Churchillis, su kuriuo aš 1884 metais lankiau Harrow College?

— Tas pats — atsakė Winstonas.

— Kaip malonu! Toks netikėtas susitikimas! O kur tu tą 60 metų buvai pradingęs, kad aš apie tave nei žodelio negirdėjau?...

Motina gamta žino geriau

Gimdymo skyriuje sėdėjo "laukiantis" tėvas įsitikinęs, jog š įkartą tikrai bus mergaitė. Jie jau turėjo du judrius berniukus.

Vyras rinko mergaitei vardą, pradėdamas nuo Aldonas, per visą alfabetą, ligi Zuzanos. Staiga į laukiamąjį įbėgo gailestingoji sesuo ir paskelbė: "Jūs esate puikaus berniuko tėvas!"

Anksčiau negu tėvas spėjo praverti lūpas, įbėga kita gail. sesuo ir sušuko: "Dabar jūs esate tėvas puikių dvynukų! Abudu berniukai".

Dvigubai laimėjęs tėvas praturtino nusistebėjimo literatūrą sekančia fraze: "Bet mes turėjom susilaukti mergytės...".

Paieškojimai

Bronius KRASAUSKAS ar jo sūnus **Vytautas** prašomi atsiliepti sekančiu adresu: R. Senkus, 8083 Ward, Detroit 28, Mich., USA.

Vienas asmuo, gyvenąs už geležinės uždangos, ieško savo giminių, gyvenančių Amerikoje: GRAJAUSKAS Krisiukas, sūnus Mateušo, gimęs Dotėnėnų kaime, Lietuvoje;

GRAJAUSKAI Justinas, Kazimieras ir Adomas, sūnūs Liudviko, gimę Dotėnėnų kaime. Išvykę Amerikon prieš I-jį Pasaulinį karą.

PAPINIGIS Kazimieras (turi brolį Adomą Brazilijoje), sūnus Adomo, gimęs Dotėnėnų kaime. Amerikon išvykęs 1925-26 m.

Patys ieškomieji arba ieškomuosius žinantieji, prašome pranešti BALFui, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y.

VASARVIETĖ
MERCURY LODGE
Laiveliai, kabinos, kambariai. Autobusai privažiuoja prie vietos. Randasi rytinėje Lake Simco pusėje, 1 mylia į šiaurę nuo Keswick, Ont. 109 Orchard Beach.
Sav. L. P. Krilavičiai
Rochers Point 184-M.

A. STANČIKAS
Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyrių.
TAISAU
RADIO APARATUS
Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui.
Darbas garantuotas.
Prašau skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

PLASTERIAVIMAS
senas ir naujas.
Greitas ir gerai atliekamas darbas.
Tel. RO. 7-1948 po 6 val. vak.
Mr. STASSEN
48 BOUSTEAD AVE., TORONTO.

PARKDALE VAIRAVIMO MOKYKLA
419 RONCESVALLES AVE.
Ekspertai teikia instrukcijas įvairiomis kalbomis. Dviguba kontrolė. Daug lietuvių per mus įsigijo šoferio leidimą. Tel. įstaigos KE. 8573, namų RO.
Telefonas įstaigos KE. 8573, namų RO. 7-5663.
HENRY URBANSKI.

INTER - CITY
Heating Installation
Atlieka namų apšildymo, gazo, vandentiekių, drenažo įrengimus bei pataisymus, pavasario sezonui išvalo krosnis su vacuum cleaner.
JONAS PUTERIS
67 ESSEX ST. Tel. OL. 8010.

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ
Siuvėjas
A. BERESNEVIČIUS
Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.
1299 DUNDAS ST. W. TORONTO
Tel. LL. 3222.

DR. W. K. WLODKOWSKI
buvęs Varšuvos ir Gdynės ligoninių ordinatorium ir Vienos bei Paryžiaus universitetų klinikų asistentu.
DARBO VALANDOS:
10-12 val. ryto ir 3-8 val. vak.
223 SHAW ST., TORONTO
(tarp Queen ir Dundas)
Telefonas KE. 5885.
Bendra praktika, genekologija ir gimdymo pagalba.

Dr. M. Arštikaitytė
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
Pritaiko akinius
167 College (kampas McCaul)
Kabineto Nr. 9
Toronto
Priima iš anksto susitarus
Telef.: offiso WA. 1-3584
namų WA. 3-5555

Dr. Aleksas Valadka
1081 BLOOR ST. W.
(prie Dufferin)
priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 1 val. pp.—3 val. pp.
Rentgenas pagal susitarimą.
Telefonas ME. 2933.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
NAUJAS KABINETAS
280 Roncesvalles Ave.
Telefonas OL. 4778.
Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val. p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas
Gydytojas ir chirurgas
1390 DUNDAS ST. W.
(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)
Priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir 6.30-8, šeštadieniais 2-4. Kabinetas uždarytas trečiadeniais. Kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas LO. 1794
Toronto

Dr. J. J. VINGILIS
VIDAUS LIGOS
PERSIKĖLĖ Į
1 BEAVERBROOK - KIPLING AVE. KAMPAS.
ISLINGTON, TORONTO, ONT.
Telefonas BE. 1-1310.

Dr. Joseph STUECKLER
(Krokuvos ir Romos univ. diplomai)
X-RAY (Rentgenas), bendra praktika.
Darbo valandos 4-8 P.M.
590 COLLEGE ST., TORONTO
(kampas Clinton)
Telef. KE. 5056 arba OL. 4627.

JEFFERY, JEFFERY & FROST
Advokatai, Notarai
91 Yonge St., Toronto
Telef. EM.6-5255
Prašoma kreiptis į
N. ČEPULKAUSKIENĘ

James B. Trotter,
B.A.
Teisininkas, advokatas, notaras.
Įstaiga: 220 Roncesvalles Ave.
Tel. LA. 0846.
Buto tel. RO. 6-2944
Toronto.
Priimama susitarus iš anksto.

OKULISTĖ
B. BEJNAR - BUKOWSKA
dirba nuo 1944 metų.
94 LAWS ST., TORONTO
(prieš 3146 Dundas St. W.)
Telefonas RO. 7-0052
Priėmimo val.: 10-tyto iki 9 vak., sekmad. ir šventad. nuo 2-4 val. popiet.

Seymour Hermant
ADVOKATAS, NOTARAS ir tt.
Suite 410
394 Bay St., Toronto, Ont.
Telef.: EM.4-9912
arba EM. 4-8532.

GEORGE BEN, B.A.
teisininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN
B.A., M.D., L.M.C.C.
Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos: 10 - 12 val., 2 - 4.30 val. ir 7-9 val. vak.
606 BATHURST STREET
Toronto.
Telefonas KE. 4323.

Dr. L. SIMON
Odos ir veneros ligų specialistas.
3 Spadina Rd., Toronto
(Bloor - Spadina kampas)
Darbo valandos: 10-12 ir 3-7 pp. arba pagal susitarimą.
Tel. WA. 1-6614 arba WA. 2-8015

Dr. A. Ratinow
L.M.C.C.
Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse
Vidaus ligų specialistas: širdies astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.
479½ Euclid Ave., Toronto
Tel. WA. 1-6708

Dr. K. Žymantienė
GYDYTOJA ir CHIRURGĖ
KAMPAS BLOOR IR BROCK AVE., TORONTO
(Ėjimas iš 613 Brock Ave.)
Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1-4 ir nuo 5-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-3 val. p.p., kitulaiku pagal susitarimą.
Telefonas OL. 6851

Dr. John REKAI
Chirurgas ir akušeris
Dr. Paul REKAI
Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)
219 St. Clair Ave. W., Toronto
Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. MICHAEL BALKANY
MOTERŲ LIGŲ SPECIALISTAS
Gimdymo pagalba
202 St. Clair Ave. W., Toronto
(prie Avenue Rd.)
Priėmimai pagal telefoninį susitarimą
WA. 1-9632 ir HU. 8-7841

Dr. F. Tickett
Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS - CHIRURGAS
838 Dundas St. W. Toronto
kampas Euclid Ave.
Priima vakarais pagal susitarimą.
Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas
M. STEFANUK
(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
BATHURST MEDICAL BUILDING
312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373
(at Dundas)

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. Alexander SZATMARI
NERVŲ LIGŲ GYDYTOJAS
260 St. Clair Ave. W.
Darbo val. 2-7 val. pp. ir pagal susitarimą.
Telef. įstaigos WA. 1-0556
namų LL. 5228.

A. LUNDY, B.A.
Advokatas ir notaras
V. Sleževičius
dipl. teisininkas
414 Bay St., Toronto
kamb. 107
Tel. EM. 4-0425
vakarais: KE. 4938.

Bernhard & Scott
Advokatai, Notarai
Bendroje įstaigoje dirba
Ant. Liudžius
buv. advokatas Vilniuje,
Tremtinių Reikalams Teisių patarėjas.
73 Adelaide St. W., Toronto
Suite 436
Lietuviškai kalbančius prašoma kreiptis: pirm. ir treč. 6-8 v.v.; antr., ketv. ir šeštad. 10-1 va. p.p.
Office EM. 6-5679. Res. LO. 5613

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE—EEE
1438 Dundas St. W. Toronto
prie Gladstone

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY, R.O.
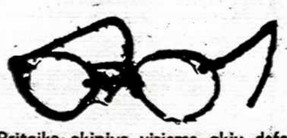
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Telef. WA. 1-3924

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: EM. 3-7461 **Telef. namų: BE. 3-0978**

DANIEL D. STOKAL, B.A.
advokatas, notaras ir tt.
PERKĖLĖ
savo biurą į
21 DUNDAS SQUARE
Suite 501 — Herman Building
Toronto
Telefonas EM. 6-1681-2
Ketvirtadienio vakarais:
575 Queen St. W. - 6-8 val. v.
Telef. EM. 8-2646

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Parduodu ir įstatau naujas krosnis ir oilburnerius.
Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.
Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.
Pranešu savo naująjį adresą:
999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123
ANT. JUOZAPAITIS.

Šv. Jono Kr. liet. parapija ir to paties vardo šalpos Draugija parapijos 27 metinių ir bažnyčios globėjo šventės proga šį šeštadienį,

birželio 25 d. 7.30 v. v. rengia grandiozinį viešą

BANKIETĄ.

PROGRAMOJE: IŠKILMINGA VAKARIENĖ, SVEIKINIMAI, LINKSMOJI DALIS IR ŠOKIAI.
VEIKS GAUSUS BUFETAS, LOTERIJA.

Garbės svečiais dalyvauja: J.E. vysk. F. V. Allen, Toronto kardinolo padėjėjas, J.E. vysk. V. Brizgys, ministeris V. Gylys, K.L. Bendruomenės atstovai ir Toronto lietuviškųjų organizacijų pirmininkai.

Bilietai iš anksto gaunami pas parapijos komiteto ir Draugijos valdybos narius, o taip pat ir prie įėjimo.
Bilietų kaina $1.50.

TORONTO, Ont.

Sutvirtinimo sakr. iškilmės

Šv. Jono Kr. lietuv. parapijos bažnyčioje įvyks šį sekmadienį, birželio 26 d. laike ankstyvųjų pamaldų. 9.30 val. iškilmingas pamaldas laikys ir pamokslą sakys JE vysk. Dr. V. Brizgys. Laike šv. Mišių parapijos vaikai, einą pirmą kartą prie šv. Komunijos Švenčiausiąjį priims iš Ekscelencijos rankų. Tuojau po šių pamaldų teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Vaikams, einantiems prie Komunijos, bažnyčioje vietos rezervuotos už Dievo stalo, o priimantiems Sutvirtinimą — bažnyčioje pirmuose suoluose. Pageidaujama, kad tėvai, kurių vaikai dalyvauja iškilmėse, priimtų šv. Komuniją.

Šv. Jono Kr. parap. žinios

— Šį sekmadienį Šv. Jono Krikštytojo, bažnyčios globėjo, šventė — parapijos atlaidai. 11 val. pamaldos aukojamos už šv. Jono Kr. Draugijos gyvuosius ir mirusius narius. Pasakyti pamokslą pakviestas JE vysk. V. Brizgys. Pamaldų metu smuikuoja Stp. Kairys.

— Wasagoje praeitą savaitgalį prie parapijos pastato buvo 30 talkininkų. Parapijos vardu gili padėka talkininkavusiems skautams, parapijos klubo nariams ir sportininkų Vyties klubo vyrams, ypač jųjų talkos organizatoriu inž. Pr. Gvildžiui. Šį savaitgali užbaigiamas iš vidaus sienų iškalimas faniera, įvedama elektra, įrengiama virtuvė, gręžiamas šulinys. Pastatu pradedama naudotis nuo liepos pradžios.

— Šį sekmadienį antroji rinkliava bažnyčios remonto skoloms mokėti.

— Birželinės pamaldos baigiamos sekantį sekmadienį. Liepos pirmoji yra pirmasis penktadienis. Tą dieną vakarinės mišios 7.30 val. Bendru kūrijos dispensu tą penktadienį, (valdžios šventė) leidžiama naudoti mėsiški valgiai.

— Joninių proga šį penktadienį parap. salė yra užimta — skautų sueigos nebus.

— Sutuokta: Jonas Bernatavičius ir Janina Dūdaitė, Ramutis Šemėta ir Mara Katchytė, Izidorius Stančikas ir Margaret M. Rooney.

— Pakrikštyta: Jurgis Dovydas Pūdymaitis ir Danutė Marija Baliūnaitė.

Svečiai

Grįždami iš ilgos kelionės po Meksiką, JAV ir Kanadą buvo sustoję Toronte ir aplankė "TŽ" redakciją: prel. Vasys, kun. prof. St. Yla ir kun. Vaitekūnas.

Filatelistų suėjimas

Šį penktadienį, birželio 24 d., 7.30 val. Lietuvių Namuose.

Padėka

Už suruoštą mūsų mažajai dukrelei "shower" ir nupirktą jai atminting dovaną nuoširdžiai dėkojame sekantiems mūsų mieliems prieteliams: p.p. Ščepavičiams, Pivorams, Pranaičiams, Pundziams, Karauskams, p-lei Semininkaitei, p.p. J. Račiui, M. Dikčiui ir Vl. Germanavičiui.

O taipogi atskira padėka mūsų uošviams už suteiktas tam pobūviui patalpas.

Regina ir Donas Bendikiai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prisikėlimo par. statybos vajus vyksta pilnu tempu ir neša gražių vaisių. Nuo paskutinio vajaus paskelbimo iki praeito šeštadienio į BSFondą įėjo $13.-704,94. Parapijiečiai ryžtasi aukas statybai papildyti iki $100.

— Wasaga vasarvietėje vyksta pasiruošimas vasaros stovykloms. Kadangi 25 akrų žemės plotą paversti parkais, žaidimo aikštėmis ir pastatais reikalinga daug laiko ir darbo jėgos, tai šiais metais pasitenkisime tik vienu laikinu pastatu ir didžiule žaidimo aikšte, kuri jau dalinai paruošta. Sportininkai ir jaunimas kviečiami šį šeštadienį talkon. Mašinos išvyks nuo klebonijos 8 val. ryto.

— Pirmai komunijai paruošti pamokos pirmadienį ir trečiadienį 6.30 val. vak. klebonijos patalpose. Nuo birželio 23 d. pamokos nutraukiamos. Pirmoji komunija įvyks po atostogų naujose patalpose. Diena bus pranešta savu laiku.

— Užuojautą reiškiame Danielių šeimai dėl tėvelio mirties. Velionis yra daug padėjęs šiai parapijai kūrimosi metu. Už jo sielą pirmadienį vienuolyno koplyčioje buvo atlaikytos gedulingos šv. mišios.

— Naujojoje salėje numatomas didžiulis rudens bazaras. Iš anksto prašome kiekvieną parapijieti paaukoti po vieną fantą.

— Moterystės sakramentą priėmė Vytautas Vaičiūnas ir Sofija Taršiūnaitė.

— Pakrikštytas Vincas Albertas Čižikas.

Ateitininkų iškyla

į Marie Lake, Ont., rengiama š. m. liepos 10 d., sekmadinį. Kelionė autobusu kainuos $1.50. Kviečiami ir nenariai. Registruotis "TŽ" administracijoje ar pas valdybos narius.

Šv. Andriejaus liut. bažnyčioj, Carlton ir Jarvis gt. kampe, birželio 26 d., 8.45 val., lietuvių pamaldas. Jose bus teikiama Konfirmacija (sutvirtinimas) ir šv. Komunija. Šios pamaldos turės prasidėti 15 min. anksčiau negu šiaip įprasta.

Kun. dr. M. Kavolis.

Mažosios Lietuvos Rezistencijos Sąjūdžio narių

gyv. JAV ir Kanadoje suvažiavimas įvyks liepos mėn. 2 ir 3 d. Toronte.

Suvažiavimo metu bus aptariami organizaciniai reikalai ML RSąjūdžio politinė veikla, jos politinė linija ir jos santykių klausimas su Mažosios Lietuvos Taryba.

A.

Filiae Lithuaniae ir Neo Lithuania korporacijų suvažiavimas įvyks liepos 2 ir 3 d. Toronte Lietuvių Namuose. Posėdžių pradžia liepos 2 d. 2 val.

Visi Toronte ir apylinkėse gyvenantieji korporantai-tės kviečiami jame dalyvauti ir prašomi skubiai registruotis pas O. Gailiūnaitę, 21 Lumbervale Ave., Toronto, tel. LL. 2625. Kolegėsgos iš toliau jau registruojasi.

Rengėjai.

Radio programa apie Lietuvą

Šį šeštadienį nuo 7.30 iki 8 v. vak. iš CFRB radio stoties banga 1010 bus speciali programa kanadiečiams angliškai apie Lietuvą.

Pasikalbėjimą praves žurnalistas J. Collingwood Reade ir J. R. Simanavičius. Meninėje dalyje dalyvauja solistai Vaclova Žemelytė (mezosopranas) ir Vaclovas Verikaitis (bosas -baritonas).

Romano komisija

Penktadienį posėdžiavo "Draugo" romano konkurso jury komisija ir pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. dr. J.Gutauskas, sekr. Iz. Matusevičiūtė, nariai: V. Tamulaitis, P. Kozulis, A. Gurevičius.

Lietuvių radijo "Tėvynės prisiminimai" PAKEIČIA LAIKĄ

nuo liepos 2 d. (šeštadienio).

Programa visuomet prasidės šeštadieniais pusvalandžiu vėliau, t.y. 3.30 val p.p. ir vyks iki 4.45 val. p.p. iš CHUM Radijo stoties banga 1050. Ši programa būdavo transliuojama taip pat kas šeštadienį 3-4.15 val. p.p.

Jūrų skautai ir jūrų budžiai

šį sekmadienį, birželio 26 d., 2 val. pp., rengia oficialų buriavimo sezono atidarymą Jūrų bazėje Ashbridge Bay (Queen E. ir Woodbine). Po oficialios dalies seks svečių paburiavimas, vakare TLN skautų arbatėlė.

A.a. V. Danielius

Praėjusio penktadienio naktį, aprūpintas paskutiniais sakramentais, eidamas 72 amž. metus, mirė ankstybesnės lietuvių emigracijos vienas seniausiai į Kanadą atvykusiųjų lietuvių a.a. Vincentas Danielius. Velionis, būdamas giliai tikintis žmogus prisidėjo prie Šv. Jono Kr. parapijos įsikūrimo, savikaina pastatydamas dabartinę parapijos kleboniją, taip pat daug padėjo Prisikėlimo parapijai kūrimosi metu.

Būdamas medžio darbo kontraktoriumi, velionis daug padėjo lietuviams, ypač didžiosios 1928-35 metų krizės metu duodamas darbo savo dirbtuvėje.

A.a. Danielius palaidotas praėjusį pirmadienį iš Šv. Pijaus bažnyčios Toronto Vilties Kalno kapinėse.

Muz. St. Gailevičiaus piano studijos

5 mokiniai sekmingai išlaikė egzaminus Toronto Karališkoje Konservatorijoj: Gurevičius Leonardas, 14 metų, išlaikė už 7-tą kursą ir Kižytė Vida, 15 metų, 6 kursą, abu su pažymėjimu Honours; Petrelis Domas, 14 metų, 6 kursą, Žymantaitė Regina, 14 metų, 4 kursą ir Pundžiūtė Aldona, 16 metų, 4 kursą, visi su pažymėjimu First Class Honours.

ŠEIMININKIŲ DĖMESIUI

Maloniai kviečiame atsilankyti į mūsų sodą, kuriame turime užauginę puikių vyšnių. 2051 Evans Ave., Dixie Rd., prie Queen Elizabeth.

STALIUS JONAS PALIULIS

Taisau duris, spynas, varsčius (zovieskas), langus, stiklus ir dažau.
Telefonas WA. 1-8655.

Svetainei "Tulpė"

REIKALINGA

virėja.

KREIPTIS:
994 DUNDAS ST. W., Toronto.

BIRŽELIO 30 DIENĄ, KETVIRTADIENĮ,

NUOTAIKINGIAUSIAI PRADĖSIME ILGĄJĮ SAVAITGALĮ

Joniniu ir Petriniu gegužinėje,

kuri įvyks netoli HAMILTONO gražiausioje BRANT INN SKY CLUB šokių aikštėje ant Ontario ežero kranto! Blogam orui esant, ji bus šalia esančioje LIDO DECK salėje.

PASTABA: Brant Inn yra prie 2 kelio apie 10 mylių nuo Hamiltono Toronto kryptimi, Burlingtono miestely. Autobusai Vie Lake Shore išeina: Iš Hamiltono 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30. Iš Toronto — 5, 5.30, 6.30, 7, 8, 9 val. vakaro iš autobusų stočių. Prie salės plevėsuos mūsų gražioji trispalvė.

GROS "AIDAS". **PRADŽIA 8 v. v. PABAIGA 12.30.**

VEIKS ĮVAIRUS BUFETAS!

Prisiminimui Lietuvoje vykusių didžiųjų šių švenčių sąskrydžių, visi suvažiuokime į šią didžiausią ir gražiausią gegužinę!

TFA Kanadoje Hamiltono sk.

GERIAUSIA PROGA visiems pagerbti Jonus.

ATVYK Į RENGIAMAS VILNIEČIŲ

GRANDIOZINES JONINES,

kurios įvyks š.m. birželio 25 dieną, šeštadienį, 4 val. p.p., visai arti nuo Niagaros krioklio (už 2 mylių nuo Wellando) St. Stephan parko puikioje moderniškoje salėje, kampas East Main Street ir Port Robinson Road.

Gros puiki muzika. Veiks valgių ir įvairių gėrimų bufetas. Loterijoje laimėsi laimės juostą ir paparčio žiedą. Be to, programą įdomiai papildys Hamiltono LDM Teatro "Aukuras" aktoriai. Nebus užmiršti ir JONAI.

Pelnas skiriamas išleisti anglų kalboje Dr. A. Šapokos leidinį "Vilnius Lietuvos gyvenime". Ten pat galima bus įsigyti susipažinimui lietuvių kalboje "Vilnius Lietuvos gyvenime".

Tautieti, atvykęs ne tik kad galėsi gerai pašokti ir jaukiai laiką praleisti, bet kartu paremsi naudingą darbą Lietuvos ir mūsų sostinės labui.

VKLS St. Catharines skyrius.

Šių metų birželio mėn. 25 d. 8 val. vakaro

UNF Auditorijoje, 297 College St., ruošiamas

Joniniu vakaras

Gros TLO "TRIMITAS". Veiks baras su gaivinančiu alučiu. Tad nepraleiskime progos visi atvykti ir linksmai pasilinksminti.

LAS Toronto skyriaus Valdyba.

Visi į Joninių gegužinę!

Toronto Šaulių klubas ruošia sekmadienį, birželio mėn. 26 dieną

Tradicinę Joninių Gegužinę

prie Simcoe ežero kranto gražiame J. Preikšaičio ir J. Kaškelio parke.

Vietoje gražus pliažas, laiveliai, žūklavimas.

Gros gera muzika, veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

Važiuoti 11 keliu iki New Market, iš čia — iki Keswick, toliau sukti į ežero pusę ir važiuoti (apie 1 mylią) iki Lake Shore. Keswick sustoti prie krautuvės (netoli Krilavičių vasarvietes) čia bus užrašas "Į gegužinę". Autobusai iš stoties eina kas dvi valandas ten ir atgal (Lake Simcoe).

Gegužinės pradžia 1 val. po pietų.
Esant blogam orui, gegužinė nukeliama į liepos 10 d., sekmadienį.

Šaulių dalyvavimas visuotinas. Kviečiame Toronto ir apylinkių lietuvius gausiai atsilankyti. Informacijos pas p. Jokubaitį LO. 0670 ir RO. 2-9752.

Toronto Šaulių Klubas.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II augšte. 170 Beaconsfield Ave., telef. OL. 9745.

Išnuomojami 5 did. kambarių butas, atskiras įėjimas, vandens šildymas, su ar be baldų. 477 Dovercourt Rd. OL. 5358.

Išnuomojami 2 atskiri frontiniai kambariai. Rami vieta, arti Bloor tramvajaus, 33 Emerson Ave., telef. LL. 9633.

Išnuomojamas antras augštas, t.y. du kambariai ir virtuvė, be baldų. 109 Armadale Ave., prie Bloor ir Jane. Apžiūrėti po 6 val. vak.

Išnuomojamas frontinis kambarys su baldais. Telef. OL. 3470.

Išnuomojamas frontinis kambarys II-me augšte. Telef. LO. 8268.

Išnuomojama 2 kambariai ir virtuvė, be baldų. Telef. KE. 8455.

Išnuomojamas kambarys II augšte šeimai be vaikų ar viengungiui; virtuvė rusy. 17 Betrice St.

Išnuomojami 2 front. kambariai ir virtuvė, arba kambarys ir virtuvė, be baldų; yra šaldytuvas, High Park rajone. Telef. KE. 8774, po 5 val. v.

Išnuomojama kambarys ir virtuvė ir saulės kambarys II augšte, su arba be baldu. yra garaas. 46 Beatrice St., tel. LO. 3595.

Išnuomojamas front. kambarys I augšte su gerais baldais. Tinka 1 arba 2 asm. 695 Dovercourt Rd., telef. LO. 7358.

Išnuomojamas front. kambarys II augšte, virtuvė /be baldų/, taip pat 1 kambarys su baldais 1 asmeniui; yra garažas. 65 Northcote Ave. /tarp Gladstone ir Queen/, telef. OL. 7328.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ KNYGYNE

birželio mėn. gauta:

J.	Vaičeliūnas **Tėvynės sargyboje**	3.00
L.	Dovydėnas **Naktys Karališkėse**	2.00
P.	Gaidamavičius **Milžinas, didvyris, šventasis**	2.00
A.	Baronas **Sodas už horizonto**	2.50
A.	Rūta **Trumpa diena**	4.00
F.	Dostojevskis **Pažemintieji ir n.**	2.50
M.	Vaitkus **Aukso ruduo**	1.25
—	**I Nepr. Lietuvos dešimtmetis**	1.50
B.	Daubaras **Uždangai nusileidus**	1.25

ŽUKLAVIMO

IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMOMIS NUOLAIDOMIS GAUSITE TIK

J. Beržinskas

1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

Čia pat galima užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

KELETAS GERŲ PASIŪLYMŲ:

12 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, vandeniu alyva šildomas, St. Clair ir Oakwood rajone. Namas išmoketas. Prašo $21.000. Labai gera vieta išnuomavimui

8 kambarių, pusiau atskiras mūrinis, gerų plytų namas su vieta garažui, viena skola dešimčiai metų. Tik $3.000 įmokėti. Dideli kambariai.

5 kambarių mūrinis namukas. Viena skola dešimčiai metų. Įmokėti tik $2.000

B. Sakalauskas

Telefonai: KE. 3216, namų LO. 1410

Čia Jūs rasite daugybę visame Toronto mieste parduodamų nekilnojamo turto nuosavybių didžiausį pasirinkimą. Nuo mažiausio iki didžiausio.

856 COLLEGE ST. (netoli Ossington)

I. BRKOVICH REALTOR

MONTREAL, Que.

Meninių ir liaudies dirbinių dirbėjams

III Lietuvių Dienai ruošti komitetas šiuo kreipiasi į visus grynojo meno menininkus ir liaudies meno dirbėjus — audėjus, mezgėjus, drožėjus, odos darbų specialistus, dievdirbius ir kitus, o taipogi asmenis, kurie turi lietuvių liaudies dirbinių, ypač senų dar iš Lietuvos — ir praneša, kad visiems kuriems tiktai komitetas galėjo sužinoti, išsiuntinėjo pakvietimus dalyvauti III Lietuvių Dienos parodoje. Galimas dalykas, kad kai kas iš suminėtų asmenų nebus kvietimo gavęs.

Todėl visi negavusieji pakvietimo maloniai prašomi atsiliepti sekančiu adresu: P. Narbutas, 3512 Shuter Str., Montreal, P.Q.

P. Narbutas
Meno Parodų organiz. p-kas.

Joninių vakarienę ruošia šį šeštadienį, birželio 27 d., 7.30 v. Aušros Vartų parap. salėje M. Kat. Moteru D-ja. Visi Jonai bus pagerbti. Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuv. Akademinis Sambūris paskutiniame susirinkime konstatavo, kad Literat. premijos įteikimo vakaras davė pajamų apie $350 ir arti tick pat išlaidų, pelno liko $15. Tokiu būdu literatūrinę premiją sudarė pelnas iš ruošto šokių vakaro $310, Sambūrio įnašas $100, Kultūros Fondo dovana $50, pelnas iš premijos įteikimo vakaro $15 ir paskola $25 iš Sambūrio kasos. Viso $500

Liet. Akad. Sambūrio V-ba parūpino $500 paskalą vieniems metams AV parapijos klebonui J. Kubiliui SJ, už įdėjimą parapijos salėje grindų prieš Liter. premijos įteikimo vakarą. Valdybos pirm. K. Veselka priminė kad trijų mėnesių tarpe buvo sudaryta literatūrinė $500 premija tik dėka Montr. lietuvių visuomenės, dėkojo visiems dar kartą už talką ir linkėjo linksmų vasaros atostogų.

Šv. Jono diena

birželio 24 d., penktadienį, Quebeco provincijoje didelė šventė. Šiemet tai išpuola penktadienį. Turėtų būti su pasniku, bet dėl šventės paskelbtas dispensas.

Lietuvių mokyklų mokslo pabaigos fotografijas galima atsiimti Aušros Vartų parap. kiosk. Didelio formato nuotraukos kaina $0.50.

Karolina Lukošiūtė ir inž. P. Kubilius susituokė AV parapijos bažnyčioje. Santuoką davė klebonas T. J. Kubilius SJ. Po sutuoktuvių įvyko gražios vaišės tos pat parapijos salėje. Jaunavedžiai išvyko povestuvinėm atostogom į Laurentian kalnus.

Taip pat aną šeštadienį **Birutė Yakštytė** susituokė su Clifford Tooker.

Pereitą šeštadienį **Morta Nausėdaitė** susituokė su Ch. H. Duquette.

Aušros Vartų parapijoj skelbiami užsakai : Anna Maria Povilaitis su Colin Hanley, Ilona Pilipaitytė su Vladu Dikaičiu.

Montrealyje pasirodė naujas laikraštis "Vėpla, Montrealio juokdarybos pagerintos rūšies organas". Redaktoriu pasirašo M. Čapauskas. Pirmasis numeris gan įdomus ir be nekultūringų posakių. Leidinys sveikintinas ir linkėtina jam sekmės.

Skautų vasaros stovykla. Praėjusiame numeryje jau buvo skelbta, kad šių metų vasaros stovykla įvyks liepos 23 — rugpiūčio 1 d.d. šalia Toronto kartu su visais Kanados lietuviais skautais. Stovyklos mokestis $1 skautui, įskaitant kelionės išlaidas.

Registruotis galima iki liepos 17 d. pas psktn. S. Naginionį, tel. TU. 8166, s.v. vyr. skilt. J. Piečaitį, tel. RA. 2-4449 ir Aušros Vartų klebonijoje, PO. 6-5755.

Stovykloje taipgi dalyvaus tėvas S. Kulbis, SJ, ir sktn. J. Bulota.

Geras stovyklautojas stovyklon ruošiasi iš anksto. Jau dabar būtų laikas pasitikrinti ar turima šiltų antklodžių, ar sutaisyti batai ir ar pasiruošta lietingam bei šaltam orui. Lietus yra kiekvienos stovyklos priešas. Patartina įsigyti gumini lietpaltį bei stiprius batus. Kitos smulkmenos bus paskelbtos sekančiame šio laikraščio numeryje.

psktn. St. Naginionis,
Tuntininkas.

Ateitininkų stovykla

rengiama Wasagoje prie Georgian įlankos liepos 30 - rugpiūčio 7 d. Tai puikiausių maudynių vieta, primenanti Lietuvos Palangą.

Priimami ir neateitininkai jaunuoliai-ės nejaunesni kaip 10 metų. Stovyklautojai registruojasi laiškais pas At-kų Fed. Dvasios Vadą T. V. Gidžiūną, OFM, 32 Rusholme Pk. Cres., Toronto, Ont. Montrealyje dėl informacijų kreiptis ir užsiregistruoti pas Joną Gaudzę, 6642 Third Ave., Rosemount, RA. 2-3986.

Stovyklos mokestis — $1.50 dienai. Vykstant stovyklon iš vienos šeimos dviem ar daugiau daroma nuolaida.

Vasaros stovyklų reikalu

Susitaręs su Montrealio Seimelio Prezidiumu ir Montrealio skaučių ir skautų vadovais pranešu:

Norint sudaryti sąlygas kiekvienam Montrealyje gyvenančiam lietuviui jaunuoliui-ei pasinaudoti vasaros stovyklomis yra susitarta su Montrealio skautų-čių vadovybėmis, kad į abi stovyklas bus priimami lietuviai jaunuoliai-ės ir ne skautai - skautės. Atskira stovykla ne skautams šią vasarą nebus organizuojama.

Mergaičių stovykla įvyksta nuo birželio 30 d. iki liepos 10 d. F. Skruibio ūkyje, 50 mylių nuo Montrealio Otavos kryptimi. Į stovyklą mergaitės priimamos nuo 7 m. am. Smulkesnes informacijas teikia ir stovyklaujančių mergaičių registraciją veda tunto adjutantė S. Remeikaitė — telef. PO. 6-3837.

Berniukų stovykla įvyksta nuo liepos 23 d. iki rugpiūčio 1 d. (žr. atskirą pranešimą Red.)

Nepajėgiantieji užsimokėt stovyklavimo mokesčio kreipiasi: skautai ir skautės į savo vadovybes, ne skautai į KLB Kult. Fondo Įgaliotinį Montrealyje St. Kęsgailą, telef. HE. 5956.

Labai prašyčiau Gerb. Tėvus sudaryti sąlygas savo vaikams pasinaudoti vasaros stovyklomis. Tenelieka šią vasarą nei vieno Montrealvje gyvenančio lietuvio jaunuolio-ės be vasaros stovyklos.

Stp. Kęsgaila,
KLB Kultūros Fondo
Įgaliotinis Montrealyje.

Lietuvių Darbininkų D-jos suvažiavime Bostone iš Montrealio dalyvavo Povilas Petronis, Bronė Petronienė ir Jurgis Mačionis. Suvažiavime dalyvavo nemažai žymių žmonių. Skaityta gana įdomių referatų.

Montrealio draugijos kuopa irgi yra pasipildžiusi intelektualais. Todėl jau ateinančių metų žiemos sezonui, rimtai planuoja visą eilę paskaitų, kurios būtų naudingos plačiajai visuomenei. Su prelegentais pasitarimai jau pradėti.

Staniulių vasarvietėje, Shawbridge birželio 26 d. Lietuvių Darbininkų D-jos Montrealio kuopa rengia pirmą gegužinę.

Maloniai kviečiami visi atsilankyti. Šokiams pasamdyta ir ten pat esanti sp.

Vietovė randasi 1½ mylios už Shawbridge, link Laurentian kalnyno. Prie pat kelio bus iškelta mūsų tautinė vėliava.

LD D-ja Montrealyje.

A. Garbenis

NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD.

REKOMENDUOJA

RONCESVALLES AURORA $2.000 įmoketi, viso $10.500, pusiau atskiras namas, 6 kamb., oro-anglių šildymas, garažas. Namas be skolu.

WESTMINSTER - RONCESVALLES, $3.000 įmoketi, pusiau atskiras, plytų namas, 6 kamb., modernūs, alyvos šildymas, garažas. Viso $14.500.

GROCERY - MEAT krautuvė, $7.000, Roncesvalles gatveje, pilnai įrengta, nuoma $100 mėnesiui, apyvarta — apie $1000 savaiteje, 2-jų augštų namas, galima jį nupirkti.

GARDEN - RONCESVALLES, $4.000 įmoketi, viso $13.800, 7 nepereinami kamb., vandens-alyvos šildymas, be garažo.

KING - SUNNYSIDE, $4.000 įmoketi, viso $25.000, 13 kamb. su baldais, pajamų namas, vandens-alyvos šildymas, 3 garažai, išmokėjimas ilgam laikui, atviras morgičius.

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 BLOOR STREET WEST. TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772. Vakarais HU. 9-1543.

Visais turto pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės virš nurodytu adresu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI